

2

'71

FLACĂRA

ANUL XX

NR. 814

9 IANUARIE 1971

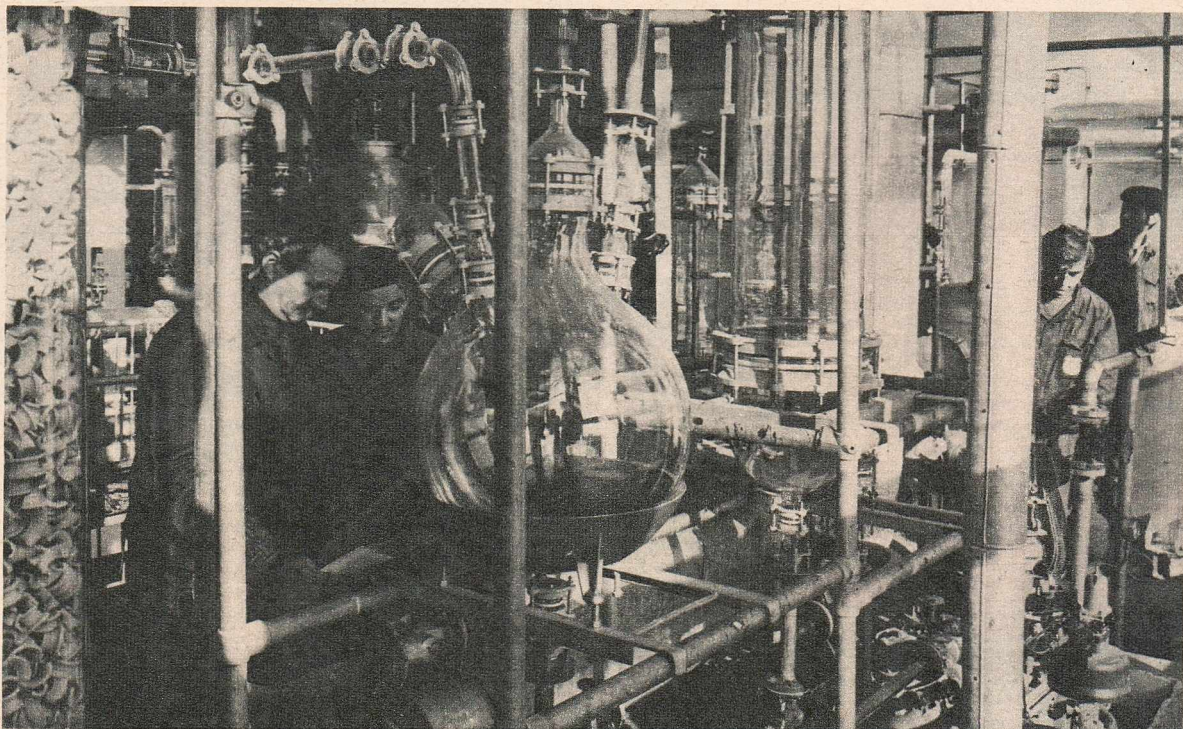
ÎNCEPUT DE AN, ÎNCEPUT DE CINCINAL

VIITORUL, O CERTITUDINE

La început de an nou, la confluența celor două cincinale și la hotarul a două decenii de activitate, întregul popor român își regăsește întărirea marile sale certitudini. Succesele viitorului se prefigurează cu claritate; ele se vor naște pe trunchiul solid al prezentului, prin destoinicia unui popor harnic, a unei națiuni care și-a demonstrat virtuțile, sub îndrumarea unui partid încercat în fruntea căruia se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, omul care simbolizează atât de pregnant crezul, înțelepciunea și vigoarea întregului nostru partid. Avem îndreptățirea să apreciem că vom dispune de condiții și mai bune pentru a ne face datoria, pentru a avansa spre țelurile pe care ni le-am propus.

Ultimii ani ai istoriei naționale rămân cu totul remarcabili prin dinamismul și amploarea progresului multilateral, iar dezvoltarea viitoare a României este legată indisolubil de realizările obținute până în prezent și în mod deosebit de cele înregistrate în ultimul cincinal, perioadă care a adus o creștere substanțială a potențialului nostru economic, tehnic și științific.

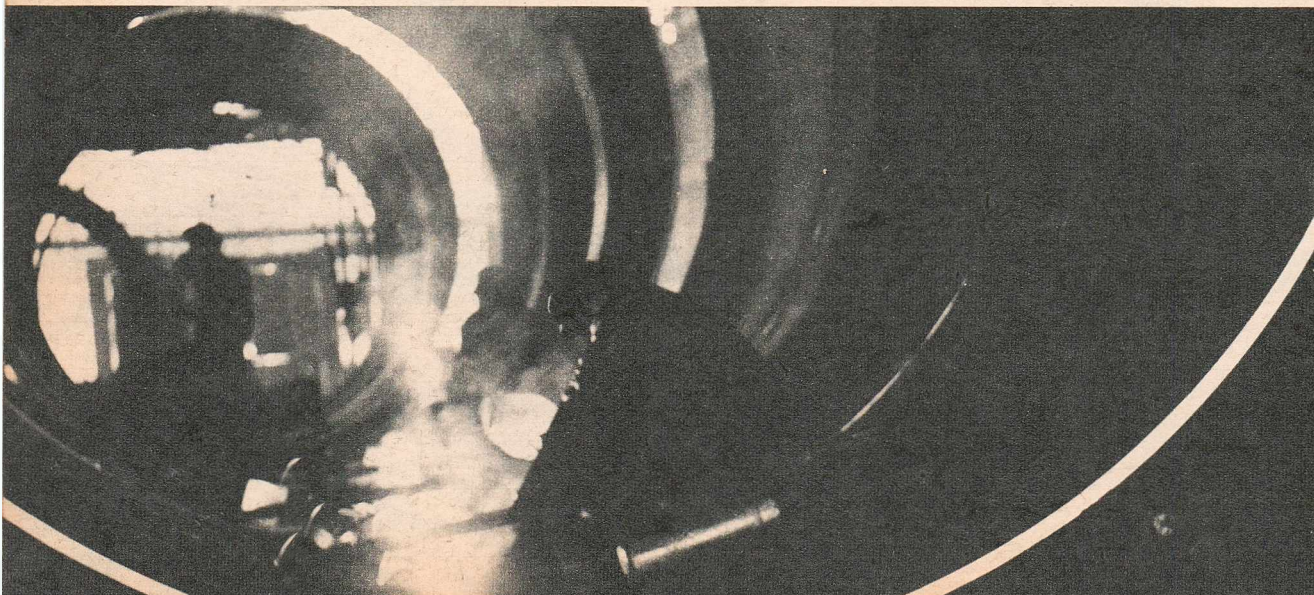
Noua etapă în care intră edificarea țării este caracterizată în principal prin continuarea unui înalt ritm de creștere economică, și printr-o deosebită dezvoltare a laturii calitative a procesului de industrializare. «Pe drept cuvânt se poate spune — a arătat recent secretarul general al partidului nostru — că cincinalul viitor, întocmit pe baza directivelor celui de-al X-lea congres al partidului, va asigura ridicarea la nivel superior a întregii economii naționale, atât ca potențial, dar mai ales din punct de vedere calitativ». Esențial în această privință este nu numai sporirea efortului general, nu numai o judicioasă organizare și planificare a economiei, ci totodată adoptarea unui nou stil de muncă. Aceasta impune ca încă din primele zile ale anului 1971 problemele eficienței economice, îmbunătățirea calității produselor, sporirea productivității muncii și reducerea cheltuielilor materiale să solicite întreaga gândire și toate eforturile colectivelor de muncă. Creșterea în continuare a forțelor de producție în vederea creării unei economii avansate, a unei industrii și agriculturi moderne, dezvoltarea susținută a științei, învățămîntului, creșterea bunăstării materiale a celor ce muncesc, perfecționarea relațiilor de producție, adîncirea democrației socialiste — toate acestea vor apropia România de țările cu cea mai puternică dezvoltare economică. Astfel, industria anului 1975 va produce zilnic 1,4 miliarde lei bunuri materiale, de circa 20 de ori mai mult decît într-o zi din 1938. Aceasta înseamnă că numai în două săptămîni se va obține o producție echivalentă cu întreaga producție industrială a României anului 1938. Sfîrșitul cincinalului va consemna deopotrivă o creștere sensibilă a nivelului de trai. Salariul real va spori în perioada 1971-1975 în medie cu 3,5-3,7%, depășind nivelul anului 1950 de circa 3,3 ori. Realismul politicii partidului nostru, caracterizat pregnant prin concordanța deplină dintre teorie și practică, consonanța intimă între conducerea partidului nostru și masele largi de cetățeni, forța, talentul și inițiativa unei întregi națiuni — toate acestea ne îndreptățesc la optimism. «Mersul înainte al României spre progres și prosperitate — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — este astfel rezultatul nemijlocit al creației conștiente a poporului, deplin suveran în țara sa, stăpîn pe destinele sale, liber să-și făurească viitorul așa cum dorește».

La Uzina de medicamente din București noul început de an se caracterizează printr-o apreciable creștere a efortului creator. În fotografie: noua instalație de peroxizi și apă oxigenată.

La întreprinderea de prefabricate «Granitul», una dintre cele mai mari furnizoare de prefabricate din beton din țară, primele zile ale anului 1971 au fost marcate și prin însemnate depășiri ale sarcinilor de producție planificate.

...Și tot de bun-augur s-au dovedit zilele noului an și pentru activitatea colectivului de muncitori, tehnicieni și ingineri ai întreprinderii «Independența» din Sibiu.

La Rîșnov, fabrică modernă devenită «sculerul-șef» al industriei noastre constructoare de mașini, oaspeților li s-au prezentat noile produse. Aici s-au aplicat an de an procedee noi, originale, de fabricare a burghiilor, s-au asimilat rapid și creator unele produse achiziționate de peste hotare. S-au creat astfel premisele ca în anul 1975 fabrica să livreze 3 150 tone de scule finite.

La Uzina de piese auto-Sibiu, în cadrul unei expoziții, sînt prezentate piesele fabricate aici pentru autovehicule. Vizitînd principalele secții ale întreprinderii, secretarul general al partidului a dat prețioase indicații privind optimizarea procesului de producție și modernizarea condițiilor de muncă.

ÎN PRIMELE ZILE, PRIMELE VIZITE DE LUCRU

Prima zi de lucru a anului 1971 — luni 4 ianuarie — a însemnat pentru colectivele de muncă din unitățile industriale ale municipiului și județului Brașov nu numai debutul în noul an, ci și reluarea unui contact direct cu conducerea partidului și statului nostru. Continuînd o tradiție adînc încetă-țenită în activitatea conducerii noastre de partid, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a întreprins o vizită de lucru la Uzina «Electroprecizia» din Săcele, la Uzina nr. 2, la uzinele «Hidromecanica» și «Metrom» din municipiul Brașov, la Fabrica de scule din Rîșnov și la Uzina «6 Martie» din Zărnești.

Continuîndu-și vizita de lucru, marți 5 ianuarie, înalții oaspeți au vizitat alte întreprinderi industriale din județele Brașov și Sibiu.

S-a stabilit în felul acesta un nou contact nemijlocit cu oamenii muncii, cu realitățile din economia și viața socială, vizita oferind posibilitatea unor analize lucide, la fața locului a modului în care prind viață sarcinile planului de stat.

Întîlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a celorlalți conducători de partid cu lucrătorii din industrie, cu țărani cooperatori, români și de alte naționalități, a constituit un prilej de largă manifestare entuziastă a strînsei unități dintre partid și popor. Ea a fost totodată un puternic imbold la muncă, la începutul acestui an — primul din mărțul cincinal în care am intrat.

Se dau la tot pasul indicații amănunțite, de mare preț, pentru perspectivele municipiului și județului Brașov.

ȘAPTE ZILE ÎN IMAGINI

COPERTA NOASTRĂ

Cleopatra Melidoneanu, din nou pe...
malurile Tamisei: după succesul din
«My Fair Lady», o vom revedea în noua
operetă românească, «Soarele Londrei».

Fotografie de Eugen IAROVICI

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scintei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12
Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic
«Casa Scintei».

Prezentarea artistică:
V. OLAC

◀ Petarde, flori,
artificii, cîntece
curcani fripți și bucurie,
dans,
criză de ficat,
toalete epatante,
bilanțuri generoase,
împăcări
și revederi emoționante,
tombolă, măști, șampanie,
și multă,
multă veselie.
Într-un cuvînt:
revelion.
La anu' și la mulți ani!

Foto: Pavel TÂNJALĂ

CÎNTECELE MĂRII

Începînd de luni, pe ecrane, coproducția româno-sovie-
tică «CÎNTECELE MĂRII», scenariul de Francisc Munteanu
(care semnează și regia) și Boris Laskin. Imaginea — Alek-
sandr Selenkov și Iolanda Cen, muzica de Temistocle Popa,
decoruri — Giulio Tincu, sunetul — Oscar Coman și Olga
Burkova. Vom vedea sau revedea un buchet de cunoscuți
și îndrăgiți actori și cîntăreți de muzică ușoară: Dan Spă-
taru, Natalia Fateeva, Ștefan Bănică, Ion Dichiseanu, Du-
mitru Chesa, Reka Nagy, Peter Paulhoffer, Emil Hossu,
Ștefan Sileanu, Valea Malianova, Marina Lobișeva, Anca
Păndrea.

INTELIGENȚA

ÎN ACȚIUNE

Am răsturnat clepsidra și firele de nisip au început să se cearnă. O zi, două, zece... Noul an a și intrat în drepturile lui. Dar 1971 reprezintă ceva mai mult decât simpla succesiune a 365 de zile. El deschide un nou cincinal, primă treaptă spre performanțe înalte, de anvergură. De pe această treaptă putem întrezări contururile civilizației românești de mâine, îndrăznețe, a cărei edificare de zi cu zi ne va proiecta în rindul țărilor cu adevărat avansate, va permite poporului nostru să se bucure din plin de cuceririle civilizației. De pe soclul lui '70, cu experiența, cu forța economiei noastre socialiste, putem privi încrezători spre această perspectivă, având conștiința că stă în puterile noastre de a duce la îndeplinire planurile economice cu adevărat mărețe ale viitorilor ani. Le vom îndeplini cu luciditate, cu simț de răspundere, apelând la întreaga noastră energie. Pentru aceasta va trebui să muncim încă și mai bine, mai repede, mai inteligent, va trebui, cu alte cuvinte, să punem și mai plenar în evidență talentul, hărnicia, spiritul de inițiativă. Realismul politicii economice a partidului nostru, caracterul științific al planurilor elaborate sub conducerea sa, planuri ce oglindesc stadiul atins de civilizația socialistă românească, conștiința că acest efort se va materializa într-un spor impresionant de bunuri materiale și spirituale, ce ne va îmbogăți și mai mult viața, iată ce ne determină să fim optimiști și încrezători în forțele noastre. Sint planuri, sint perspective însuflețitoare. Ele pleacă de la un prezent tonic, bogat în realizări, ele s-au născut din neconținutul dialog dintre partid și popor. De nenumărate ori secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a venit în mijlocul nostru, interesându-se de bunul mers al producției, de cerințele oamenilor muncii, dând prețioase indicații, analizând temeinic fiecare situație.

În perspectiva unei asemenea finalități — de creștere neconținută a nivelului de trai și civilizație al nostru, al tuturor — înțelegem planurile economice ale anilor viitori. O noțiune aparent aridă — productivitatea — exprimă sintetic tocmai cerința imperioasă de a munci astfel încât această perspectivă să devină realitate. Cum va spori productivitatea muncii în viitorii ani? Iată întrebarea la care acum, la început de drum, au căutat să răspundă câteva personalități din domeniul economiei naționale.

anchetă realizată de M. HETCO

Ion Rîmbu

ESTE NECESAR
UN ADEVĂRAT
SALT
CALITATIV

Răspunzând unor întrebări referitoare la acest subiect, inginerul Ion RÎMBU, adjunct al ministrului industriei lemnului, a spus:

— În perioada 1971-1975 se va acorda o atenție mărită valorificării superioare a masei lemnoase, sporirii în condiții de eficiență ridicată a producției de cherestea, celuloză și hîrtie, creării unui volum tot mai mare de sortimente pentru beneficiarii din țară și străinătate. Sintetic, preocupările noastre se vor materializa în faptul că, în următorul cincinal, productivitatea muncii va spori cu 28,4 la sută.

— Rep. Puteți să ne precizați principalele căi de creștere a productivității muncii în cincinalul următor în sectorul dv. de activitate?

— De la bun început trebuie să arătăm

că prelucrarea masei lemnoase a cunoscut un salt cu adevărat spectaculos în condițiile actualei revoluții tehnico-științifice. Domeniile tradiționale, rudimentare, costisitoare de prelucrare și finisare, au cedat în mod irevocabil locul «imperului» tehnicii și al tehnologiilor moderne. În acest context se vor depune eforturi pentru extinderea mecanizării lucrărilor grele și cu volum mare de muncă din exploatarea forestieră, la fasonat de la 93 la sută la 95 la sută, la scos — apropiat de la 61 la sută la 74 la sută, la încărcat de la 67 la sută la 82 la sută, modernizarea proceselor de producție în unitățile existente, prin introducerea de utilaje cu parametri tehnico-economici superiori, înlocuirea utilajelor cu randament scăzut, utilizarea într-o proporție mai mare a creditelor de mică mecanizare.

În sfera preocupărilor noastre va continua să ocupe un loc de seamă îmbunătățirea proceselor de producție în unitățile existente, prin eliminarea locurilor înguste în fluxul tehnologic, precum și prin găsirea de soluții tehnice care să conducă la economie de forță de muncă, cit și reexaminarea normelor (de muncă) prin adaptarea lor la condițiile reale de lucru. Folosirea rațională a timpului de lucru prin reducerea pierderilor ca urmare a stăgânărilor în producție, eliminarea absențelor nemotivate, a învoierilor și a concediilor fără plată, se va reflecta în creșterea indicelui de utilizare a timpului de lucru de la 95 la sută în prezent, la 97-98 la sută.

Se poate spune deci că o mare parte din sporul de producție se va obține în viitorul cincinal pe seama creșterii productivității muncii.

— Rep. Desigur că rezultatele mai sus-amintite vor influența în mod pozitiv numeroase coordonate ale activității în acest sector important al economiei naționale. Ce puteți relata cititorilor revistei «Flacăra» în această direcție?

— În perioada următoare, colectivele de muncă din combinatele de exploatare și industrializare a lemnului, fabricile de celuloză și hîrtie și alte unități, s-au angajat să obțină rezultate superioare. Aș arăta de pildă că beneficiul va înregistra în cincinal o creștere de circa 2,5 miliarde lei, iar cheltuielile la 1 000 lei producție-marfă vor scădea cu 4,6 la sută.

De asemenea, vom fi martorii inaugurării unor importante obiective industriale, printre care fabricile de plăci aglomerate din lemn de la Fălticeni, Comănești, Covasna, cele de plăci melaminat de la Bistrița și Caransebeș, Combinatul de hîrtie și celuloză de la Tr. Severin, fabricile de mobilă de la Toplița, Nehoiu, Curtea de Argeș, Botoșani, Miercurea Ciuc, Mediaș și Gheorghieni, precum și alte capacități de producție. Punerea lor în funcțiune va permite o mărire și o diversificare și mai mare a producției de mobilă, în special, oferind cumpărătorilor garnituri mai frumoase, mai practice, mai moderne.

Ion Căpățină

SUB SEMNUL
MAXIMEI
EFICIENȚE

Cine nu cunoaște, cine n-a auzit de uzinele «Semănătoarea»? De aici, din uriașa întreprindere de pe malul Dîmboviței, au ieșit de-a lungul anilor mii și mii de combine, autopropulsoare, secerători, mașini puternice, mașini care au asigurat belșugul ogoarelor. Viitorul cincinal pune în fața colectivului uzinei sarcini deosebit de mari. Și când spunem aceasta, ne gândim la indicația conducerii superioare de partid și de stat, referitoare la realizarea pînă în anul 1975 a mecanizării tuturor lucrărilor agricole. Directorul uzinei, ing. Ion CĂPĂȚINĂ, ne spunea în această ordine de idei:

— Sarcina de a produce mașini agricole puternice, bune, și într-un număr care să satisfacă nevoile agriculturii noastre, ne-a preocupat și ne va preocupa în continuare. Aș vrea să amintesc că sporul de producție în cincinalul care s-a încheiat a fost obținut în special prin creșterea productivității muncii. Vom continua să perseverăm în această direcție. Ne-am propus bunăoară pentru viitorii ani creșteri medii de 26,9% a productivității muncii. Procentul acesta implică o îmbunătățire substanțială a calității activității noastre. Au fost întocmite studii privind reducerea consumurilor specifice, se prevede reprojectarea unor subansamble cu scopul reducerii greutateii lor.

Cursuri de calificare pentru strungari, electricieni și turnători vor permite o sporire a eficienței muncii acestora. Ca să vă imaginați ce creștere calitativă trebuie să realizăm, amintesc că, fără investiții suplimentare, uzina noastră trebuie să realizeze un spor de producție de peste 100 milioane lei anual! O muncă deci sub semnul inteligenței, hărniciei, al maximei eficiențe. Dorim ca mașinile cu marca «Semănătoarea» să contribuie în cel mai înalt grad la realizarea unor recolte-record, la asigurarea, în final, cu produse agroalimentare din abundență a populației de la orașe și sate.

Iosif Steinbach

DEVIZA NOASTRĂ
ESTE: CALITATE
ȘI VARIETATE

Zeci de plante cu sute de modele, un afiș care de acum a luat cu asalt zidurile Capitalei, avînd inserată obsedanta, devoratoare dilemă: mini? midi? maxi? Sîntem în biroul directorului general al Combinatului de confecții-București, tovarășul Iosif STEINBACH. Solicitărilor noastre, domnia-sa, rupîndu-se dintr-un dialog animat cu «statul major» al combinatului — director tehnic, inginer șef — ne-a răspuns:

— Consider că mărirea productivității muncii reprezintă cheia obținerii unor produse sporite ca număr, și în același timp de o calitate superioară. Noi ne-am propus

pentru anul 1971 să obținem o creștere a productivității muncii cu 6% și 7,5% la paltoane bărbătești și, respectiv, la costume bărbătești, și cu 8% la fuste femei. Cum vom realiza toate acestea? Prin introducerea în primul rând a unor noi tehnologii și perfecționarea celor existente. Enumăr printre cele mai importante măsuri de acest gen: introducerea sistemului permanent presuri, mecanizarea unor operații executate până acum manual, la costumele bărbătești, înlocuirea operației clasice de coasere printr-un sistem de lipire chimic, mult mai rezistent și care permite câștigarea de minute prețioase. Să mai adaug preocupările noastre legate de economisirea de materiale. Am calculat că numai prin reducerea consumului de materiale, prin recalcularea unor parametri, vom putea realiza în acest an economii în valoare de circa 50 milioane lei.

— *Sint preocupări și cifre apreciabile. În ce se vor materializa ele?*

— În circa 4 000 de modele noi de confecții, multe dintre ele introduse în fabricație la sugestiile cumpărătorilor, în fabricarea unor produse noi, cum ar fi scurtele bărbătești și impermeabilele căptușite cu blană sintetică, paltoanele de damă din blană sintetică și rețon matlasat, o gamă extrem de variată de țesături și tricoturi cașerate și multe altele.

— *Pe care sperăm că le vom întâlni fără întârziere în magazine...*

Este angajamentul nostru, la care vă rog să-l adăugați pe cel privind calitatea superioară a tuturor acestor produse.

Dimitrie Grecov

O CONCENTRARE A TUTUROR FORTELOR

— Proiectele noastre, ale constructorilor de pompe, pentru cincinalul 1971-1975,

îndeplinirea lor, va fi posibilă doar prin mărirea considerabilă a productivității muncii, ne spune ing. Dimitrie GRECOV — directorul Uzinei de pompe-București. Aceasta înseamnă că va trebui să lucrăm mai bine, decît pînă acum, și spunînd aceasta mă gîndesc la toți factorii care determină un lucru făcut cu adevărat «bine».

Va trebui ca atît activitatea noastră de concepție cît și organizarea fluxului tehnologic să sufere îmbunătățiri radicale. Întîrînd sectorul de concepție al uzinei, mărindu-i eficacitatea, vom reuși o substanțială reducere a prețului de cost al produselor noastre. Vom introduce tehnologii moderne. Pentru aceasta este absolut necesar ca omul să cunoască la perfecție mașina ce i se încredințează, să-i ceară și s-o silească să dea tot ce poate. Cursurile de calificare, pe care intenționăm să le impulsăm, ne vor permite, sper, să formăm un larg grup de muncitori bine pregătiți, specializați chiar, cu ajutorul cărora să atacăm fabricația unor serii de pompe noi, moderne. Ne pregătim de asemenea să proiectăm și să construim în uzină mașini-unelte speciale care să înlocuiască treptat unele agregate mai puțin productive. Continua perfecționare a procesului de producție, cu tot ce implică aceasta — organizarea unor fluxuri de uzinare optime, linii de fabricație noi sau îmbunătățite prin autototare — iată o altă constantă a activității noastre. Doar așa, printr-o concentrare a tuturor forțelor de care dispunem, vom reuși să realizăm în condiții bune planul.

OGLINDĂ A MUNCII

de dr. N.S. Stănescu

Legătura dintre productivitatea muncii și dezvoltarea economiei constituie una din cele mai importante relații menite să asigure creșterea producției și a volumului de bunuri și servicii destinate consumului populației. Căci productivitatea muncii exprimă într-o formă sintetică și foarte elocventă capacitatea pe care au atins-o oamenii — în fiecare moment dat — de a crea o anumită masă de produse sau un anumit volum de servicii. Altfel spus, productivitatea arată eficiența cu care este cheltuită o cantitate oarecare de muncă. Statistic, productivitatea muncii se exprimă prin cantitatea de produse obținute într-o unitate de timp. Să spunem, de pildă: muncitorul X reușește să strunjească 6 piese pe oră; tocmai aceasta este productivitatea muncii sale.

Este evident că productivitatea muncii diferă de la om la om, în primul rând în funcție de îndemnarea sa dobîndită prin calificare (ea poate diferi și din cauza aptitudinilor personale). Dar productivitatea este influențată și de nivelul tehnicii folosite: cantitatea de pămînt dislocat va fi diferită dacă un om muncește cu o lopată sau cu un excavator. Nu mică este importanța pe care o are și sistemul de organizare a procesului de producție.

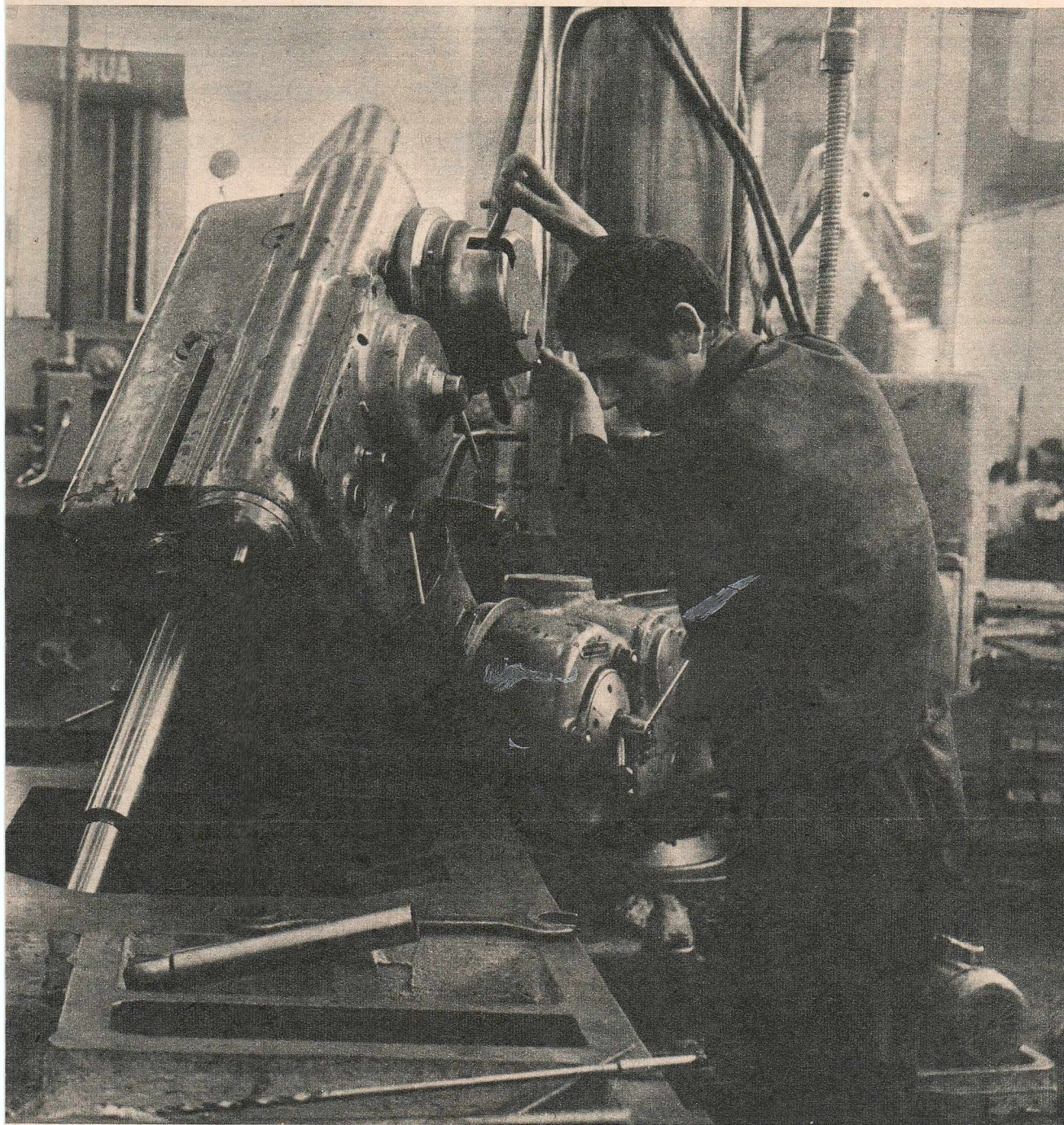
După cum se vede, productivitatea muncii poate fi sporită prin acțiunea asupra factorilor care o determină. De aceea, creșterea productivității muncii este una din principalele pîrghii de folosire superioară a capacității de muncă de care dispune societatea la un moment dat. Efectul direct al sporului de productivitate a muncii se traduce într-o masă crescută de produse.

Una dintre căile esențiale de mărire a producției, luate în considerație prin planurile economice ale statului nostru, este sporirea productivității. Astfel, în noul plan cincinal, 1971-1975, se prevede o creștere medie anuală de 6,7-7,7 la sută a productivității muncii în industrie (pe un salariat). Aceasta înseamnă că în 1975 se apreciază că se va ajunge la un nivel de productivitate cu circa o treime mai ridicat decît în anul 1970. Conform planului pe 1971, parte componentă inseparabilă a cincinalului, 70 la sută din sporul producției industriale din primul an al planului cincinal va fi obținut prin creșterea productivității muncii.

Plecînd de la considerentul că ridicarea calificării joacă un rol esențial în creșterea productivității, începînd din anul 1971 se acordă o atenție deosebită procesului de perfecționare continuă a celor ce muncesc, astfel încît să se asigure pregătirea profesională și economică a cadrelor. Această sarcină este cu atît mai importantă cu cît, după cum se prevede în planul de stat, în cursul anului 1971 numărul de salariați din economia națională va spori cu 180 000 de persoane.

Dotarea economiei cu tehnică nouă — al cărui aport este de o importanță covîrșitoare în creșterea productivității muncii — se reflectă în volumul investițiilor, care vor fi cu 13 la sută mai mare decît în 1970.

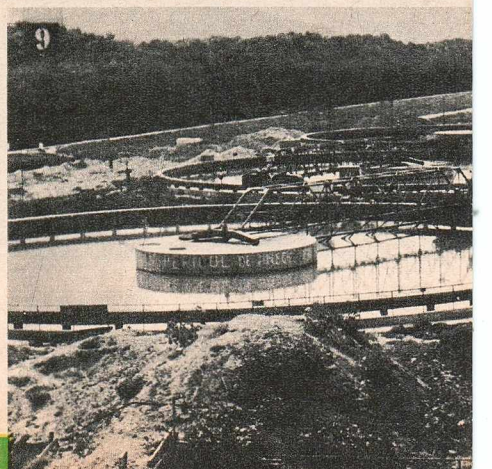
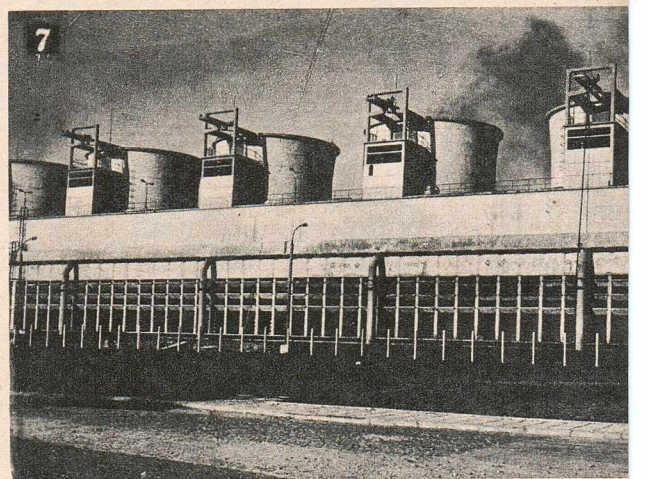
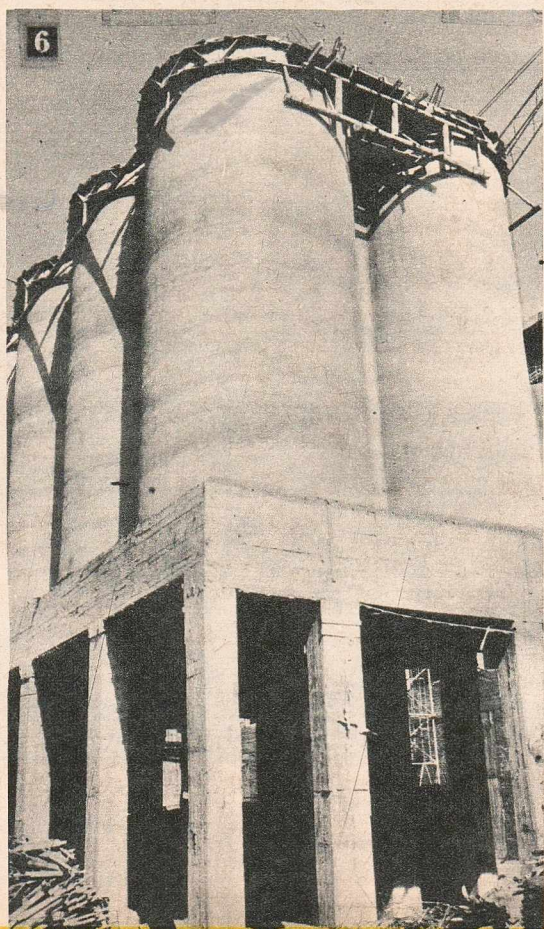
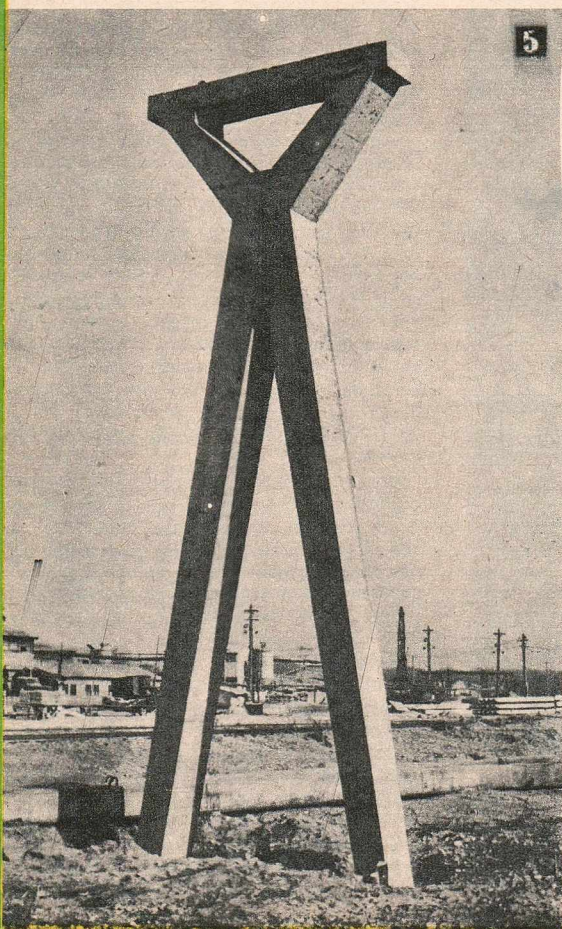
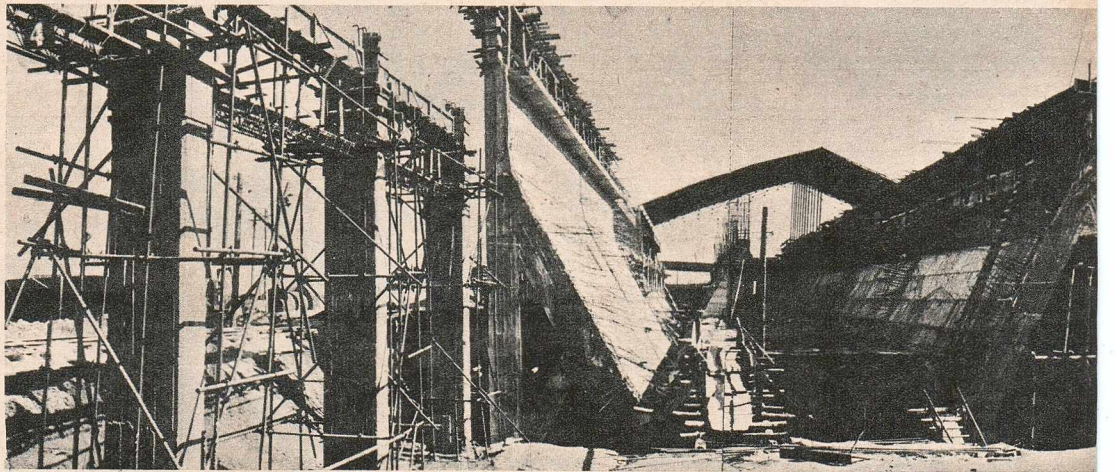
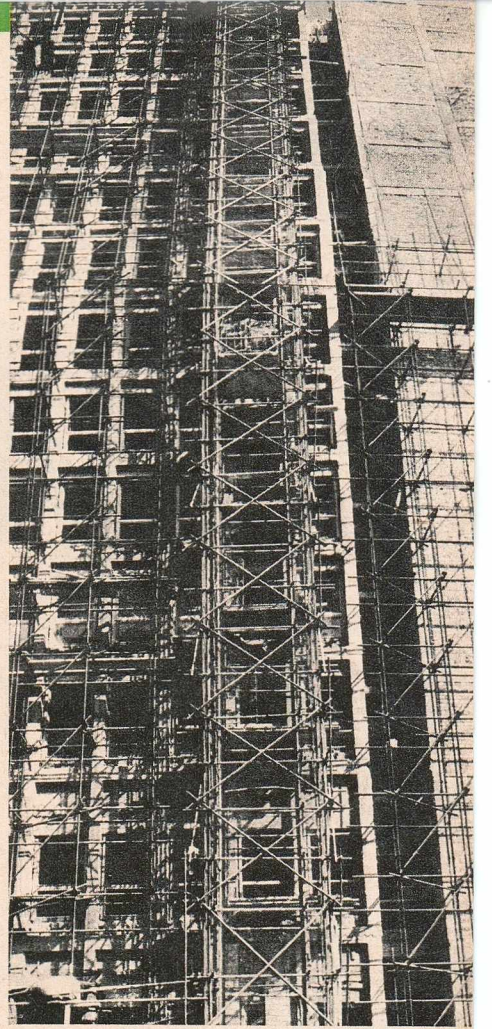
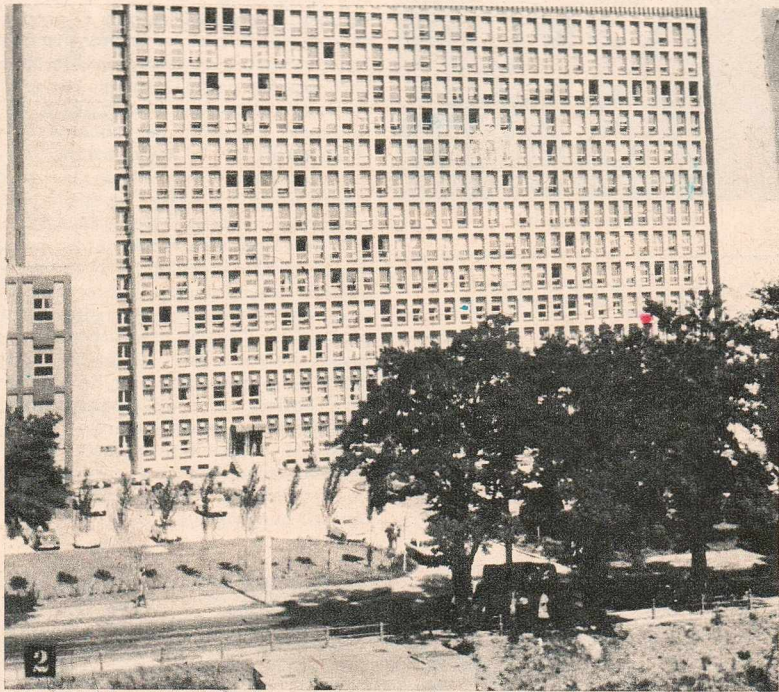
Atenția se va concentra, de asemenea, în anii noului cincinal, după cum arăta tovarășul

▲
**Muncă sub semnul
înaltei calități
(secție de montaj
a Fabricii
de mașini unelte-București).**

(Continuare în pag. 22)

I.C.M.B.

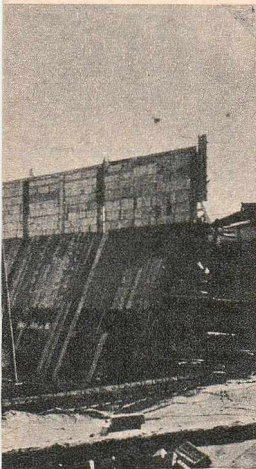
ÎNTRERINDERA DE CONSTRUCȚII ȘI MONTAJE-BUCUREȘTI din cadrul Ministerului Construcțiilor Industriale

a adus un aport însemnat la reușita Tîrgului Internațional București 1970, construind în numai 5 luni opt pavilioane în suprafață desfășurată de circa 20 000 metri pătrați cu instalații sanitare, posturi trafo etc.

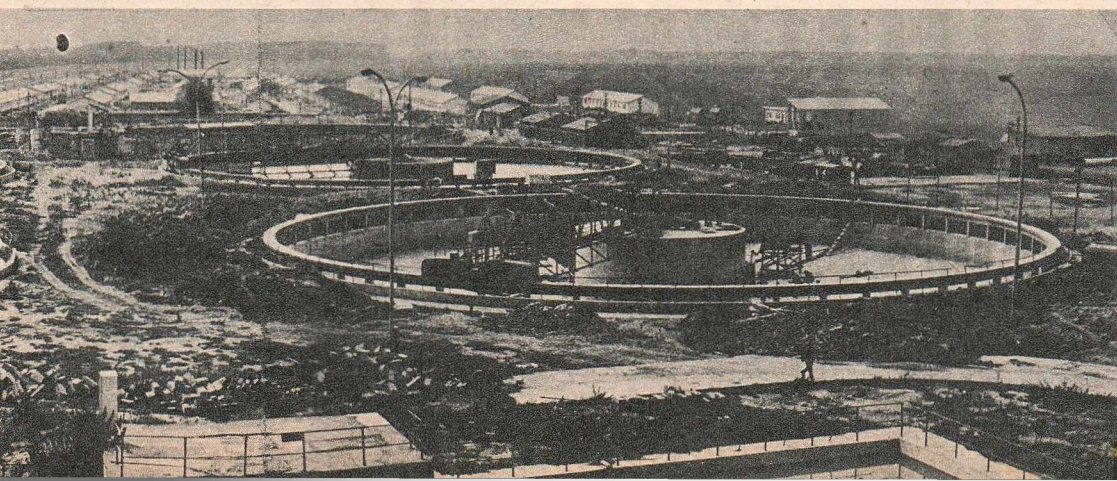
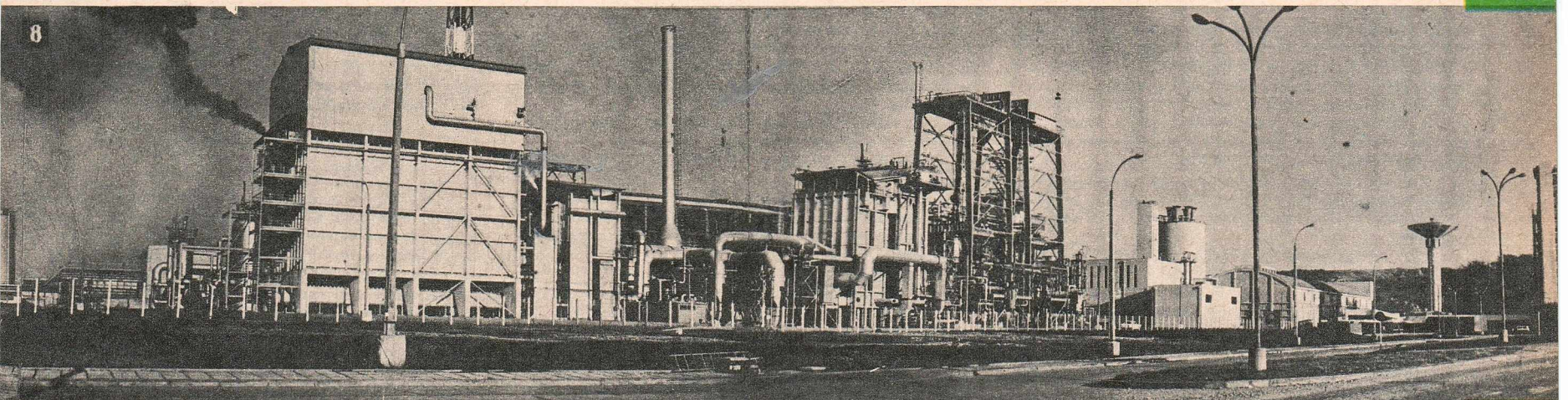
Prin adoptarea unor soluții moderne în executarea lucrărilor de construcții s-au obținut o rentabilitate maximă, calitate superioară și scurtarea duratei planificate. Au fost înlocuite cofrajele greoaie și costisitoare și care consumau mari cantități de masă lemnoasă. Elementele de rezistență fiind alcătuite din prefabricate de beton armat cu fețe gata finisate ceea ce elimină, aproape în întregime, procesele umede (tencuiri, scliviseli etc.). În planul anului încheiat întreprinderea a înscris 80 poziții, din care 45 lucrări se execută în București.

Dintre cele mai importante enumerăm, la București, Platforma industrială a chimiei-Dudești, Platforma pentru mașini grele-Berceni, Platforma industrială-Popești Leordeni în care sînt cuprinse fabrica de cauciuc, fabrica de carne și alte obiective.

Lucrări de captare și aducțiune a apei din Dunăre la Călărași, iar la Tr. Măgurele se execută construcțiile pentru Combinatul chimiei, la Slobozia, Combinatul chimic de îngrășăminte, o filatură de bumbac, o fabrică de lactate și numeroase blocuri de locuințe.

1. Clădirea Ministerului Industriei Chimice în faza de finisare.
2. Monumentala realizare adăpostește două ministere.
3. Pereți membrană la hala Uzinei de mașini grele-București.
4. Depozitul de nisipuri de la fabrica de articole de sticlărie. (S-a turnat parțial tronsonul de capăt.)
5. Picior de estacadă pentru conducte tehnologice prefabricat pe șantierele I.C.M.B.
6. Înlocuirea cofrajelor fixe cu cofraje glisante a adus economii bănești și scurtarea timpului de execuție la bateriile de silozuri pentru nisipuri la Fabrica de articole de sticlărie-București.
7. Turnurile de răcire etapa IV la Combinatul de îngrășăminte Tr. Măgurele.
8. Și vedere dinspre șosea a fabricii de acid azotic în care se văd secția de uree, castelul de apă și pavilionul administrativ.
9. Gospodăria de apă industrială pentru Combinatul de îngrășăminte Tr. Măgurele. (Se pot vedea cele 6 decantoare circulare și stația de tratare în prim plan.)

O eroare nefastă,
o redresare spectaculoasă și o călătorie
cu «mașina timpului»...

BĂTĂLIE ÎNTRE

GIGANȚI

— Domnilor membri ai consiliului de administrație, am sarcina neplăcută de a vă aduce la cunoștință că la firma noastră s-a produs o catastrofă. În întreaga ei istorie nu s-a întâmplat ceva asemănător.

— Catastrofă? A avut loc cumva o explozie, domnule președinte?

— Exact: a sărit ceva în aer.

— Dumnezeu! Și noi care n-am auzit, n-am știut nimic... Dar oricum, sintem asigurați, vom fi despăgubiți.

— Nu. Contractul de asigurare nu prevede nimic în această chestiune: a sărit în aer direcția aprovizionării.

— ?!

— Dintr-o eroare inexplicabilă, această direcție a comandat 5 000 tone de materie primă în loc de 500. Marfa ne-a și fost livrată și n-o mai putem returna. E prea târziu.

— Bine, dar asta înseamnă că...

— Înseamnă că toate fondurile noastre disponibile sînt imobilizate...

— Gîndiți-vă ce fantastice cheltuieli de depozitare vom avea!

— Dacă am apela la împrumuturi pe termen scurt?

— Strașnică soluție: cu o dobîndă de 16%!

— Poate totuși am putea tenta un împrumut pe termen lung...

— Zadarnic. Am încercat eu, fără a vă mai consulta. Ne-au refuzat: nu sintem solvabili. De altfel vă înștiințez că banii lichizi din casă nu ating nici un miar.

— Păi, în cazul acesta, însăși firma noastră e... lichidă. Ne-am dus pe copcă.

— Domnilor, să nu ne lăsăm pradă descurajării. Situația este sumbră, dar nu disperată. Dispunem totuși, în prezent, de un stoc de produse de bună calitate, gata fabricate, pe care le vom scurge pe piață. Este drept că nu avem cu ce plăti reclama cuvenită, dar să sperăm că renumele firmei va fi suficient pentru a atrage pe cumpărători. Apoi vom încerca să ne redresăm.

— Vom porni din nou de la zero. E singura soluție. Aș mai sugera, domnilor...

LA ETAJUL 78

Într-o altă încăpere a «buildingului», la etajul 78, în spatele ușilor capitate, avea loc ședința consiliului de administrație al unei firme rivale. Reuniunea se desfășura la o temperatură mai scăzută. Chiar prea scăzută.

— Da, domnilor, este adevărat că am obținut profituri stabile, dar îmi permit să remarc că strategia noastră este prea «cuminte». Noi înaintăm mai mult în virtutea inerției. Aș putea spune că înaintăm... pe loc.

— Este un miez de adevăr în ceea ce spune onorabilul nostru coleg. Noi, domnule președinte, nu ne orientăm hotărît spre mărirea capacităților de producție, spre expansiune.

— Nu am încredere în actuala conjunctură a pieței. Prefer aventurii, beneficii modeste, dar sigure.

— Dacă am investi mai mult în calitate și dacă, în același timp, am lărgi producția, am putea vinde cu un preț scăzut o marfă de utilitate superioară. Vă dați seama ce perspective. Am putea...

— Himere, domnul meu. Iată statisticile, curba vânzărilor. Veți constata...

La etajul de dedesubt, membrii consiliului de administrație al celei de-a treia firme își depănau propriile lor necazuri și speranțe.

— Făcînd bilanțul primelor 21 de luni care s-au scurs de la lansarea produsului nostru, trebuie să recunoaștem ca, deși am reușit să ne menținem pe linia de plutire, nu am dat dovadă de flexibilitate suficientă, nu am știut să ne adaptăm mai bine cerințelor consumatorilor, să fim mai subtili, să dăm dovadă de mai multă imaginație.

— De acord. Deși au trecut aproape doi ani de la prima ședință a consiliului de administrație, pot spune că jocul de-abia acum începe. Cei doi ani care s-au scurs au fost mai mult o perioadă de acomodare.

— Dar acomodarea a durat destul. Eu propun, pentru perioada care urmează, o investiție care cred că se va dovedi rentabilă: să apelăm la cei mai buni consultanți științifici, cerîndu-le să ne facă o expertiză exhaustivă a calității produselor firmelor concurente.

— Excelentă idee. Pînă acum, am procedat mai mult empiric. Prima garanție a succesului este să știi exact ce

de Lionel NIȚESCU

vînd concurenții, cum se compară calitativ produsele lor cu ale tale.

— Și apoi mai am unele idei cu privire la reclamă. Ascultați...

CONCILIABULELE CONTINUĂ TÎRZIU ÎN NOAPTE

În ședința consiliului de administrație al celei de-a patra firme — printr-o stranie coincidență toate reuniunile aveau loc în aceeași zi și în același zgîrie-nori — domnea o atmosferă mai sărbătorească.

— Am plăcuta sarcină să vă informez, domnilor, că din datele bilanțurilor anuale, publicate conform legii, reiese că i-am întrecut pe toți concurenții. Mai popular spus, «i-am dărîmat», «i-am topit». Și totuși nu vă ascund că am trecut prin momente grele: la un moment dat nimeni n-a mai vrut să ne acorde credite. Depășisem plafonul... Dar ținînd seama de condițiile schimbătoare pe diferite piețe și adoptînd o strategie elastică a prețurilor, am reușit să progresăm continuu.

— Îmi permit să remarc însă, domnule președinte, că la capitalul «calitate» n-am prea strălucit.

— Recunosc, calitatea n-a săltat în acești doi ani de cînd am lansat produsul nostru.

— Or, gîndiți-va, domnilor. În raport cu celelalte firme, noi avem situația financiară cea mai solidă. Dacă am investi masiv pentru a produce mărfuri de calitate net superioară, am deveni imbatabili.

— Ce propuneți?

— Să folosim cu îndrăzneală toate atuurile. Ascultați...

...Și conciliabulele la diferite etaje au continuat la nesfîrșit, fiecare grup ignorînd, firește, ceea ce punea la cale concurența, dar dispunînd de o serie de date obiective — în primul rînd, situația propriilor profituri sau pierderi, apoi aprecieri asupra situației economice generale, asupra gradului de saturație a piețelor etc. — care-i permiteau să se orienteze și să-și elaboreze strategia adecvată. Dar în condițiile date, foarte mult depindea de inițiativa grupului, respectiv de modul în care el manevra cele trei pîrgii principale — producție, desfacere, politică financiară — într-un cuvînt, conta în primul rînd *capacitatea de a conduce*.

În fond, care erau datele problemei?

CINCI PIEȚE PENTRU PATRU MARI

Patru mari întreprinderi erau concurente între ele. Ele fabricau și desfășeau unul și același bun tehnic de consum, utilizat în gospodărie. Prin cercetări științifice fiecare întreprindere putea îmbunătăți calitatea produsului său. Diferențe foarte mici de calitate și de preț influențau destul de puțin hotărîrea de a cumpăra a clientului.

Zona de desfacere era formată din cinci piețe independente, una din acestea fiind un centru aglomerat în care, pe o suprafață relativ mică, se găsea un mare număr de

locuințe. Celelalte patru piețe erau mai puțin dens populate, iar toate aveau absolut aceeași structură și fiecare era în același timp și sediul uneia din cele patru întreprinderi.

Pentru desfacerea produselor pe piețele «autohtone» respective, întreprinderile aveau cheltuieli de transport mai reduse decît pe celelalte piețe, amplasate la o distanță mai mare.

Fiecare întreprindere poseda pe fiecare din cele cinci piețe cîte o organizație de desfacere proprie și putea impulsiona vânzările prin mărirea eficienței acestei organizații, prin calitatea produselor sale, printr-o reclamă bine dirijată și prin politica sa de prețuri. Comportamentul consumatorilor — adică «cererea» — depindea, în afară de aceasta, și de gradul de saturație al pieței și, firește, de situația economică generală.

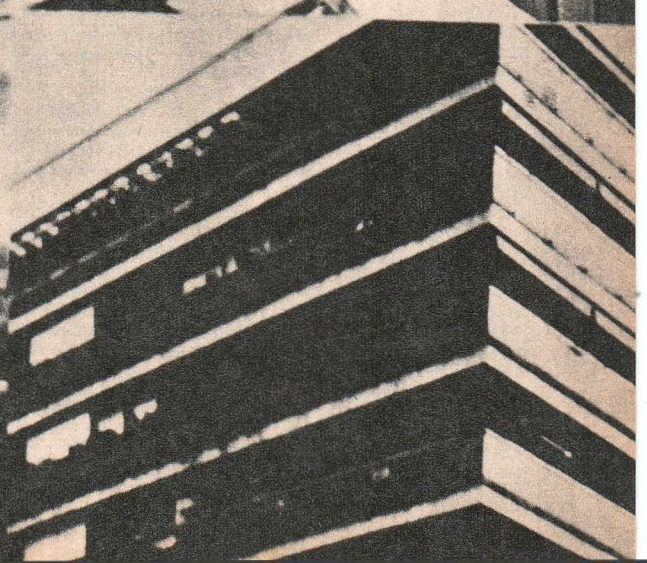
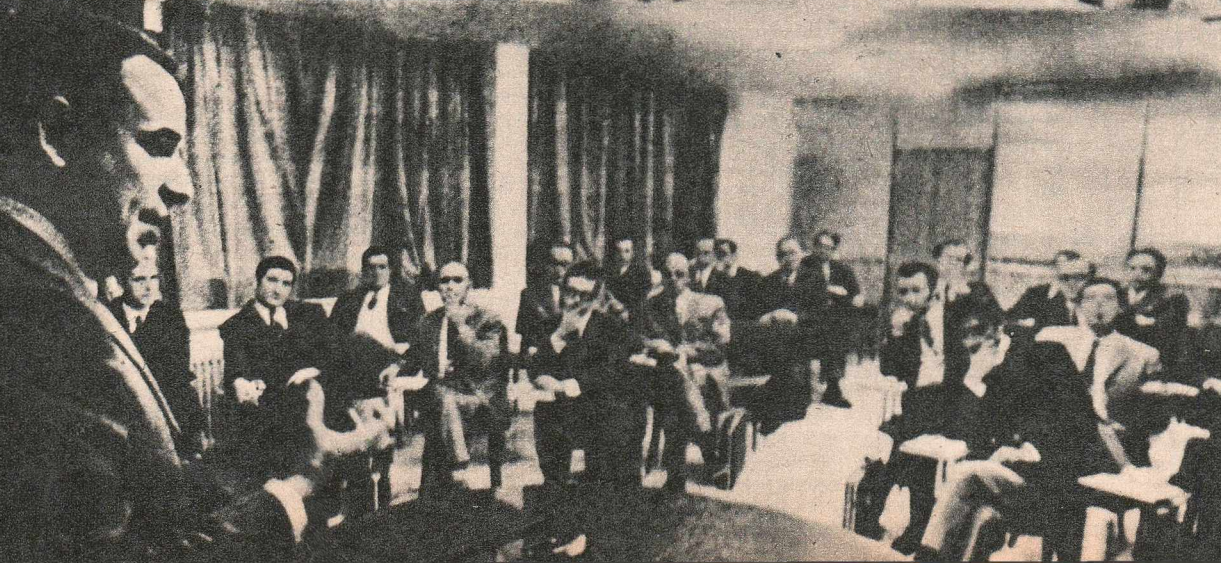
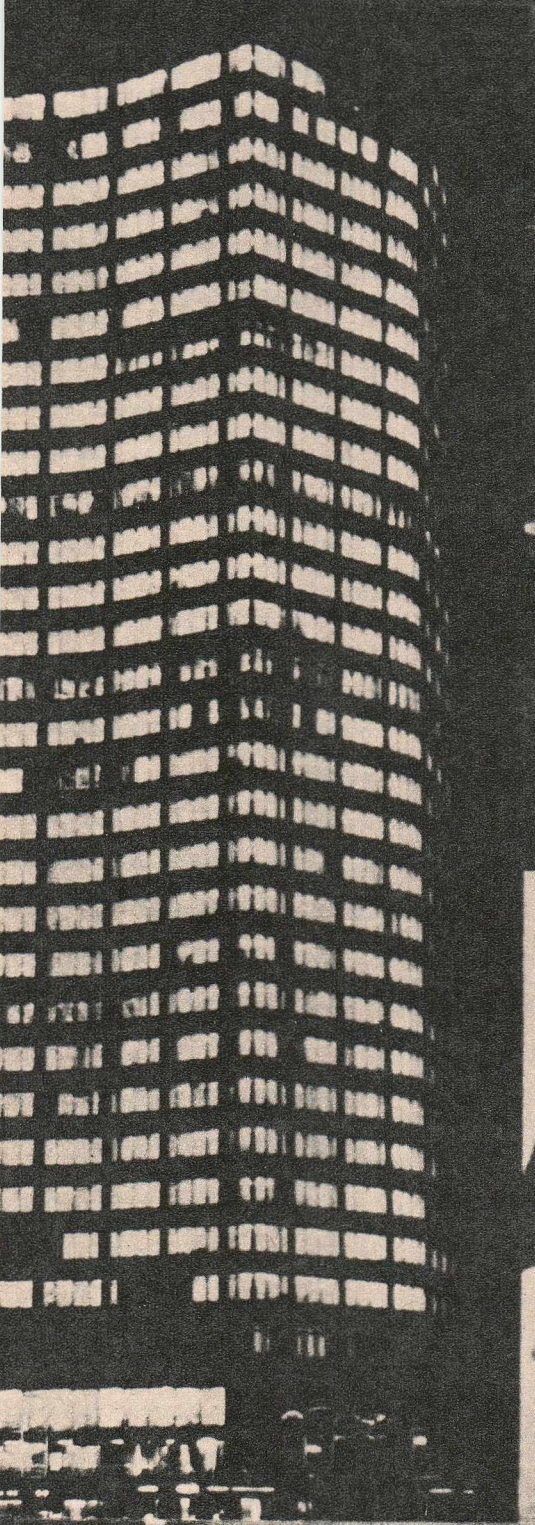
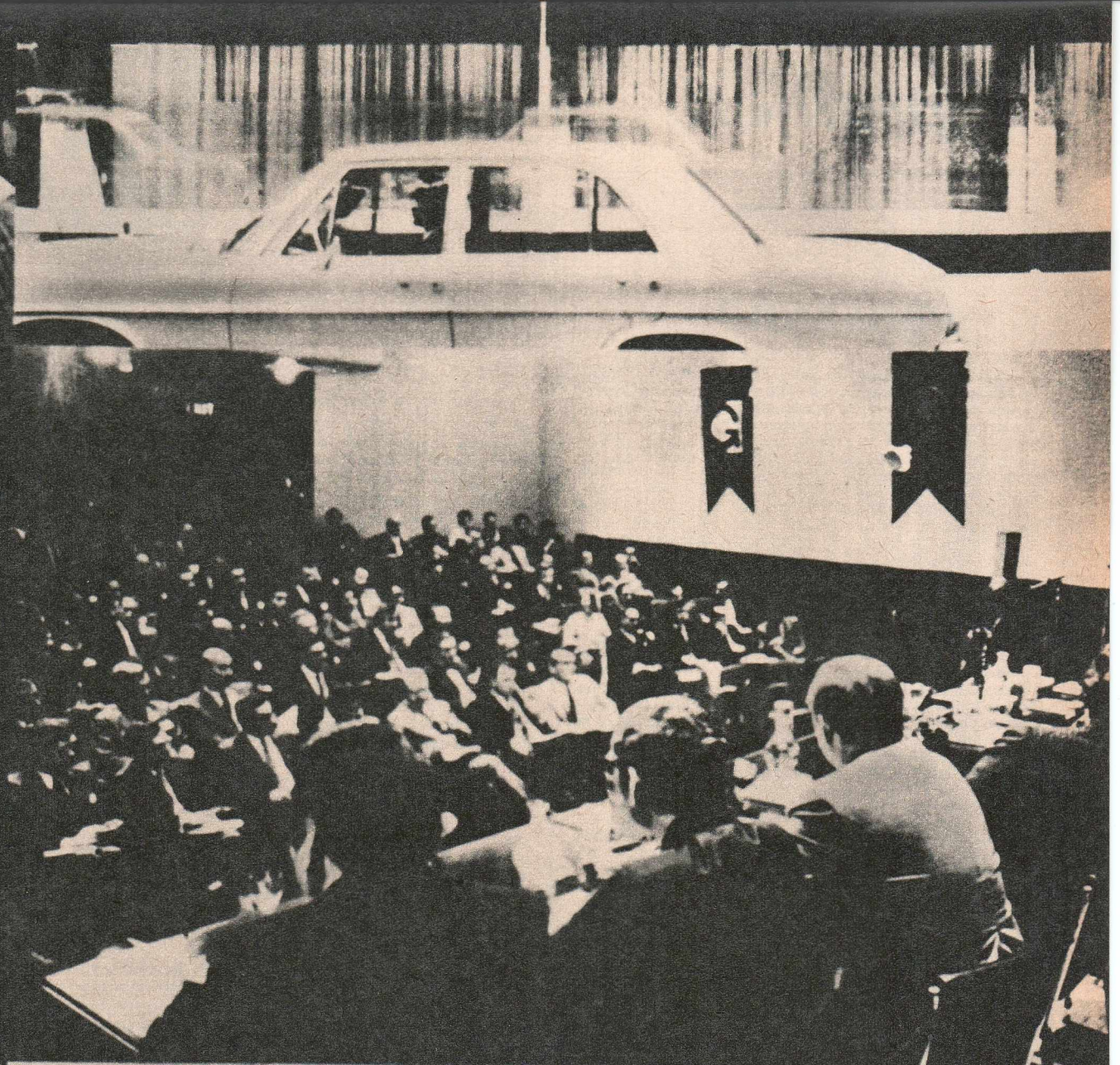
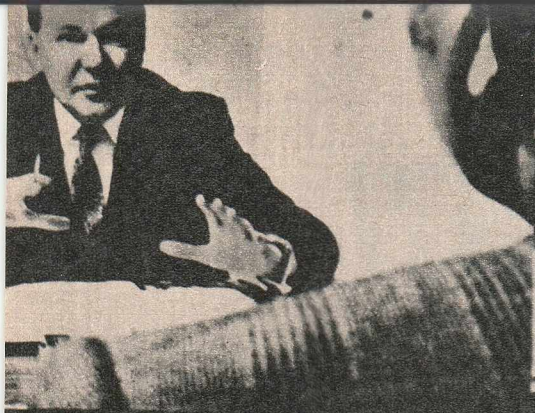
După cum se vede — o situație extrem de complexă. În elaborarea strategiei de producție și vânzare pentru fiecare etapă de trei luni — interval în care se reunea consiliul de directori ai firmei respective — trebuia să se țină seama de sute de date, de sute de parametri a căror dinamică trebuia să fie bine stăpînită. Altfel... se profila dezastrul.

UN CÎMP DE BĂTĂLIE DESTUL DE NEOBIȘNUIT

Ar mai rămîne acum de dat cîteva amănunte. Nu despre ce anume produs era vorba, căci în esență strategia unei întreprinderi nu depinde de faptul dacă marfa respectivă este un frigider, o mașină de spălat sau un aparat de radio, să spunem. N-am spus însă cine sînt, unde și cînd s-au înfruntat cei patru giganți și care a fost rezultatul înclăștării.

Bătălia a avut loc în memoria de ferită și în circuitele integrate ale unui calculator IBM 360-Gamma. Locul: București, Centrul pentru perfecționarea pregătirii cadrelor de conducere din întreprinderi, CEPECA. Timpul: patru zile, la jumătatea lunii noiembrie 1970. Cei patru «rechini ai marii finanțe» au fost: Vasile Boronea, director mecano-energetic al Centralei industriale de gaz metan, Medias, Gheorghe Neculau, directorul general al Combinatului de celuloză și hîrtie din Brăila, Aurel Teodoru, directorul tehnic al Grupului industrial-Borzești, C. Petrescu, directorul tehnic al I.T.B. — cu toții aflați la un curs de perfecționare P₁, adică pentru cadrele de conducere de pe «prima treaptă»: nivel de centrală industrială și de mari uzine și combinate. (Precizăm că înșuruirea numelor nu corespunde neapărat ordinii în care a fost înfățișată, la începutul articolului, situația schimbătoare a celor «patru mari».) Discuțiile din grupurile din care făceau ei parte le-am reprodus în mod destul de fidel, făcînd abstracție de «coloratura» limbajului, care ne-a fost necesară pentru a nu dezvălui prematur secretul. Discuțiile s-au desfășurat concomitent în cîteva săli de clasă de la CEPECA, unde a avut loc o premieră sui-generis: cel dintîi «joc de întreprindere» pe calculator electronic, jucat în țara noastră.

(Continuare în pag. 12)

PROCESIUNEA

...O trăsură în care stăteau popa Nateș și dascălul Tache, în fața ei două coroane și un băiat sprijinind pe un umăr o cruce de brad de care atârna un ștergar alb; după trăsura două perechi de cai albi, mascați, care trăgeau în pas domol un dric alb. În spatele dricului, un bărbat singur, cu pălăria în mină, pășea tăcut, cu capul în pământ. Costumul negru făcea și mai evident părul omului alb acum complet. La cițiva pași în urma lui un pachet de oameni, bărbați și femei, aproape toți muncitori la Franco-România sau în port, la care se adăugau mereu alții și alții. Urma apoi fanfara lui Agop și în sfârșit copiii, fascinați de strălucirea alăturilor.

Erau nefiresc de cuminți. O neliniște generală, o încordare care trecea de la băiatul cu crucea prin trăsura popii și ajungea pînă la ultimul instrumentist pusese stăpînire și pe ei.

Au mai văzut mulți morți, se ținuseră după multe dricuri numai de dragul lui Agop și al alăturilor lui. Erau pe rînd cînd Agop, dirijorul, cînd contrabasistul, trompetistul sau toboșarul... Dar acum parcă se întîmpla ceva sau urma să se întîmple ceva pentru că teama strecurată în ei devenea din ce în ce mai puternică și îi paraliza. Mergeau în urma fanfarei și priveau speriați în jur fără să știe de ce.

La fiecare răscruce de drum cortegiul se oprea, popa Nateș cobora iute din trăsură, privind și el speriat în jur, își făcea grabit datoria și apoi urcîndu-se la locul lui îl înghiontea pe Gică birjarul să-i dea drumul.

De obicei, în asemenea împrejurări, în spatele dricului era un murmur continuu de voci care-l pomeneau pe răposatul căutînd fiecare să arunce în balanța judecării tot ce știa bun și frumos despre el.

Acum toți tăceau. Parcă tot ce se putea spune despre copilul acesta, care nu împlinise nici 17 ani, fusese spus.

Fața omului din spatele dricului era ca de piatră. La fel și a celorlalți care veneau după el. Era altceva și copiii nu înțelegeau. Nu se auzeau strigăte, nu se auzeau bocete. Nu se țingua nimeni. Și asta le dădea un sentiment de teamă pentru că era nefiresc. Era în mulțimea adunată după dric o încordare atît de mare care transmisă copiilor se transforma la aceștia în teamă, într-o frică inexplicabilă lor, terminîndu-se la unii cu un plîns nervos.

Și dricul s-a oprit din nou și popa Nateș iarși și-a făcut datoria în fugă bulbucîndu-și speriat ochii în jur.

Încordarea creștea parcă cu fiecare pas. Popa înconjură dricul și se oprise în fața omului cu capul încărîntat:

— Mai oprim, Pande! sau mergem drept pînă la cimitir? Omul ridică anevoie capul. Pe partea dreaptă a obrazului o pată roșie-vînată parcă se zbătea. Se uită la popă apoi întoarse capul și se uită la oamenii din urmă și după aceea iar la popă:

— După datină, părinte. Și cortegiul porni. Sus, pe dric, cioclii holbau și ei ochii speriați în jur strîngînd fără să știe de ce hăturile. Căi scuturau capul nervos. Și deodată parcă totul încrămeni. Prima s-a oprit trăsura popii, apoi dricul cu cioclii gata să sară de pe capră și să o ia la goană. Alăturile lui Agop au tăcut una după alta într-un final îngrozitor. În fundul trăsurii popa se făcuse mic. Băiatul sprijinise crucea în pământ și se ascunsesse după ea ca după un scut. În fața lui, în mijlocul drumului — șase cămăși verzi.

Încordarea oamenilor se transformase în furie. Mulțimea se împărți în două, ocoli dricul și se îndreptă amenințătoare spre cei șase care rideau prostește, hidos. Pande! ieși înainte, făcu un gest oamenilor să rămînă pe loc, trecu pe lîngă trăsura popii, pe lîngă băiatul ascuns după cruce și se oprise în fața unui flăcău înalt, frumos, cu ochi albaștri și limpezi ca cerul.

— De ce măi, tată, ce ți-a făcut copilul meu? De ce a trebuit să faci asta?

Și hohotul de rîs conținu o clipă și în privirea limpede a băiatului se aprinseră sclipiri de răutate.

— Mare pagubă. Un pui de comunist mai puțin. O să vă vină la toți rîndul.

Omul îl privea, mîngîindu-i parcă fața, obrajii fragezi, ochii...

— De ce măi, tată, de ce a trebuit să faci asta?

Și în vocea lui era durere, o imensă și omenească durere. Și oamenii au început să murmure revoltați pentru că ei nu-l înțelegeau pe Pande! Cu toate că toți știau întîmplarea mai veche. Cu ani în urmă, cînd flăcăul cu diagonala de acum era de-o șchioapă, a luat foc casa plăpumarului. Acesta a fugit speriat, lăsînd înăuntru nevasta și copilul. Pande! a intrat prin flăcări și i-a scos. Atunci și-a ars fața de i-a rămas pata aceea vînată-roșcată pe obraz pentru tot restul zilelor.

Drept răspuns băiatul a ridicat mîna să lovească dar a rămas cu ea spînzurată în aer ca într-un salut straniu, pironit de privirile lui Pande!. Și aceleași priviri i-au împins pe el și pe ceilalți, asociați într-o crimă, pînă în rigolă și mortul a trecut mai departe iar oamenii nu s-au putut abține să nu-i sculpe.

Popa îl înghiodi pe Gică birjarul să mîne mai repede, cioclii îndemnară căi, grăbiți să termine o dată. Numai Pande! și cei care urmau după el și fanfara lui Agop, pentru că nu avea încotro, continuau să meargă în același pas negrăbit, distanța dintre ei și dric mărîndu-se mereu, pînă cînd nu a mai rămas decît o coloană de oameni în frunte cu un bărbat cărunt, îmbrăcat într-un costum negru care pășea rar, cu capul puțin dat pe spate, urmat de o mulțime de oameni, descoperiți și ei, tăcuți și ei, și de instrumentiștii lui Agop cu alăturile tîrîndu-le pentru că nu mai știau dacă trebuie sau nu să cînte ca după mort.

BATALIE ÎNTRE GIGANTI

(Urmare din pag. 10)

UN JOC SERIOS

Despre ce e vorba în esență? Iată ce ne-a declarat ing. Ion Niclescu, directorul CEPECA:

— «Joc de întreprindere» este de fapt o denumire mai larg cunoscută și destul de sugestivă a unei metode foarte ingenioase și moderne de perfecționare a cadrelor de conducere din întreprinderi, centrale industriale sau alte organizații economice. Ideea de la care s-a pornit este aceea că pentru fixarea cunoștințelor de conducere a producției, aprovizionării, vînzării etc. este absolut necesară o aplicare concretă a metodelor teoretice însușite. Dar întrucît nu se pot construi întreprinderi «experimentale» cu care să facă exerciții participanții la cursuri, s-a recurs la simularea sistemelor economice prin modele matematice complexe. Astfel de simulări (bazate pe analize statistice vaste care conduc la stabilirea corelațiilor între parametrii caracteristici ai fenomenelor economice), dacă folosesc posibilitățile de interpretare și memorizare ale unui calculator electronic, permit o remarcabilă «apropiere» de condițiile în care-și desfășoară activitatea decizională colectivele de conducere ale organizațiilor economice.

— După cum am văzut, cursanții-concurenți s-au împărțit în patru grupe...

— Da, și în fiecare grupă ei au jucat rolul conducătorilor unor compartimente importante dintr-o mare întreprindere: producție, aprovizionare, desfacere, financiar... Fiecare, poziția în grup nu reflecta poziția reală a cursantului în întreprinderea de unde provenea.

— Și cum demarează un asemenea joc?

— Grupurilor li se comunică o «situație de pornire» a întreprinderilor imaginare pe care le conduc și — după un instructaj foarte temeinic — li se spune: descurcați-vă! Cursanții au astfel obligația să ia decizii cu privire la existența și dezvoltarea unităților economice respective. Hotărîrile se traduc prin cifre ce se înscriu în formulare speciale care sînt prelucrate de calculator, iar rezultatele măsurilor pe care le ia fiecare grup, pe linia investițiilor în producție, pe linie financiară, cheltuieli pentru reclamă, pentru cercetare și dezvoltare etc. apar extrem de rapid. Într-o singură zi pot fi «simulate» 2-3 perioade de cîte trei luni. Astfel, în cîteva zile se parcurge un interval de 4-5 ani și chiar mai mult.

— Nu se poate ajunge la o «saturare» (firește, imaginară) a piețelor și deci la o terminare prematură a jocului?

— Jocul s-ar termina în mod forțat atunci cînd toate piețele ar fi complet — sau mai bine-zis aproape complet — saturate. La acest rezultat însă nu se ajunge. Întrucît, conform programului introdus în calculator, produsul are o durată de viață medie de 20 de perioade de joc, se întîmplă (bineînțeles, tot în calculator...) ca acei gospodari care l-au cumpărat deja o dată să devină din nou solicitanți prezumtivi. Afară de aceasta, numărul gospodăriilor existente este un parametru care poate fi modificat de coordonatorul jocului. O creștere a acestui număr — sinonimă cu o scădere a gradului de saturație a pieței — este deci oricînd posibilă.

— Care este avantajul acestui gen de joc?

— El pune pe participanți în situații complicate — fie date la pornire, fie în care ajung ei înșiși datorită evoluției întreprinderilor, determinată de hotărîrile luate în fiecare perioadă, fie datorită unor erori în conducere sau pur și simplu unei lipse de atenție, care poate duce la situații delicate...

— Așa cum s-a și întîmplat, de altfel!

— Întocmai. Ei se pot trezi cu stocuri prea mari, deci cu fonduri blocate, și vă asigur că într-o asemenea situație calculatorul este inflexibil: nu acordă nici un sfanț credit! De asemenea, se pot vedea excluși de pe anumite piețe etc. Pentru a ieși la liman ei trebuie să stăpînească tehnicile cele mai moderne, de pildă, cele de marketing. Așadar, jocul oferă posibilitatea de a verifica într-un timp foarte scurt o multitudine de cunoștințe tehnice și de aptitudini psihologice de conducător. Firește, aceasta este numai una din modalități și ea nu trebuie supraapreciată, dar o considerăm o metodă interesantă și utilă pentru «testarea» cadrelor de conducere — a încheiat tov. director Niclescu.

CE AR SPUNE DL. WELLS?

Am mai cerut unele date suplimentare conducătorilor jocului, ing. Ion Tomescu, șeful catedrei de conducere generală din CEPECA, și ing. Miron Popescu.

— Jocul la a cărui desfășurare am asistat a fost elaborat de firma I.B.M. Întrucît se «acordă» el cu condițiile de la noi, dintr-o țară socialistă? — I-am întrebat pe ing. Tomescu.

— Jocul a fost pus la punct de șase specialiști de la I.B.M. după o muncă asiduă de peste un an de zile. Utilitatea lui pentru noi este evidentă. În primul rînd, după cum se

știe, România este vital interesată să pătrundă cu produsele sale pe piața mondială, și pe o bună parte a acestei piețe domnesc legile concurenței. Nu este un secret pentru nimeni că vînzarea pe o piață capitalistă nu reprezintă un «meci amical», un joc sportiv între două echipe. Ea presupune competitivitate, maximum de eficiență.

— Eficiența trebuie în general să caracterizeze activitatea economică și înăuntru unei țări socialiste ca a noastră...

— Perfect adevărat. Și cu aceasta atingem al doilea aspect al jocului. În fond, așa cum a fost conceput, el vizează la «modelarea» unei activități de conducere în spiritul unui maximum de eficiență economică. «Cițtigă» acei care gospodăresc mai bine mijloacele lor financiare, care administrează în mod chibzuit stocurile, care pun pe picioare o rețea de desfacere cît mai adecvată scopului urmărit, care nu se lansează în investiții fără a pregăti temeinic terenul în prealabil etc., etc. Sînt scopuri pe care le urmărește și un conducător de întreprindere socialistă. Unul din elementele care deosebesc în mod fundamental economia capitalistă de cea socialistă este problema utilizării ulterioare care se dă profitului — beneficiului, cum îi spunem noi. Dar aceasta este o problemă politică și socială, care nu are nimic de-a face nici cu jocurile de întreprindere, nici cu mașina electronică. De altfel, jocul la care ați asistat nu a fost decît un început. Noi intenționăm ca pe viitor să elaborăm un joc propriu, care va fi deci perfect adaptat condițiilor noastre.

— Calculatorul — remarcă ing. Miron Popescu — permite o modelare matematică a celor mai fine «nuanțe». Pe de altă parte, condensarea timpului realizată prin succesiunea deciziilor trimestriale la intervale de numai două ore și prin prelucrarea acestora pe calculator în mai puțin de două minute (materializare a unei «mașini a timpului» demne de un Wells) permite directorilor-participanți la joc să urmărească foarte ușor legătura de la cauză la efect între decizii, rezultatele generale ale unităților și să desprindă astfel necesitatea unei politici economice coerente.

FLUIERUL ARBITRULUI

Orice joc își are un arbitru. Și jocul de întreprindere la care am asistat a avut arbitrul său: ing. Alexander Koran, inginer de sisteme de la Oficiul regional I.B.M. pentru Europa centrală și răsăriteană. I-am solicitat opinia asupra desfășurării jocului.

— Părerea mea este că participanții au pătruns subtilitățile tehnicii de joc și s-au descurcat foarte bine. Merită remarcat, în paranteză, că grupul care a comis eroarea tehnică de a comanda de zece ori mai multă materie primă decît avea nevoie, cu rezultatele «dureroase» cunoscute, a reușit, pe parcursul mai multor etape, o redresare spectaculoasă... Eu am observat de la bun început greșeala — acel zero fatal în plus! — pe foaia trimisă calculatorului, dar n-am făcut nimic ca să-o îndrept. Aceasta nu intră în atribuțiile arbitrilor... Au îndreptat-o înșiși «faptașii», grație ingeniozității lor!

— Cît de răspîndite sînt astfel de jocuri?

— În întreaga lume nu există decît circa 400 de modele de acest gen. Ele se introduc abia acum pe o scară mai largă. Scopul este mai cuprinzător decît apare la prima vedere: ele nu au un aspect pur economic, ci constituie un auxiliar pentru acea componentă fundamentală a conducerii care se cheamă «decision making» — știința luării deciziilor. Firește, un joc ca acela pe care l-am arbitrat aci, la CEPECA, nu va putea niciodată oglîndi în întregime situația reală. Pe nici o cartelă perforată nu veți putea înregistra un element imponderabil atît de însemnat ca satisfacția psihologică a muncitorilor de a face o anumită muncă. Sau, să spunem, tendința de parvenire a unor anumiți membri ai personalului, intrigile, manevrele de tot soiul... Să nu ne ascundem: ele survin în viața reală și adesea se repercutază asupra bunului mers al întreprinderii. Calculatorul rămîne neputincios în fața unor asemenea situații, care nu pot fi puse în ecuații. Sau o altă problemă: cum se poate oare simula pe calculator dificultatea de a găsi cadre tehnice calificate? Am dat numai cîteva exemple, dar ele ar putea fi multiplicabile.

Aceasta nu diminuează cu nimic eficiența jocurilor de întreprindere, ci numai le evidențiază limitele inerente. Dacă sîntem conștienți de aceste limite, utilitatea acestei tehnici pentru formarea unor buni conducători de întreprindere va reieși cu atît mai pregnant — a subliniat în încheiere inginerul de sisteme care, pentru cîteva zile, a părăsit circuitele integrate pentru a se transforma în «arbitru».

Astfel s-a încheiat primul joc de întreprindere din țara noastră. Un joc serios, cu numeroase implicații, și cu o singură morală: cu conducerea întreprinderilor nu e de joacă.

de Teodor MAZILU

ARGUMENTE GLUMEȚE

Am poposit odată la un restaurant «cu specific...». Nu cine știe ce specific, dar, mă rog, specific. Prin reclame insistente, cei în cauză ne avertizau că ne oferă o delicioasă cafea turcească... Trebuie să recunoașteți și dumneavoastră că o turcească nu este chiar o raritate. Noi am fost și mai modești. N-am cerut o delicioasă cafea turcească, am cerut o cafea turcească pur și simplu. Chiar dacă n-o fi delicioasă, măcar să fie turcească.

Am văzut cu uimire cum în câteva secunde s-a dus de ripă tot specificul localului. Zob s-a făcut din el... În câteva secunde, praf și pulbere s-a ales din ambianța anume creată, ambianța creată în cinstea cafelei turcești. Era decor, dar nu era cafea. Cu o voce timidă, ospătărița, îmbrăcată într-un frumos costum oriental, ne-a asigurat că ne servește nes...

Cînd am întrebat de ce nu au cafea turcească, adică de ce nu-și respectă «specificul», bată-l Dumnezeu să-l bată, ni s-a răspuns că n-a venit responsabilul să le deschidă magazia unde se afla ascunsă cafeaua.

Ei, așa da. Așa zic și eu responsabil... De ce să se ocupe un responsabil de treburile lui? Ar fi un nonsens.

De multe ori, auzim asemenea argumente glumețe.

Întrebi de ce lipsește un anume funcționar — și colegul lui îți răspunde plin de căldură și de solidaritate umană:

— N-a putut să vină la serviciu... A tăiat moțul băiatului...

Argumente de acest fel întîlnesc la tot pasul.

— Are o nuntă în familie...

— A plecat acasă că-l strîng pantofii.

— I-a venit o rudă de la Botoșani...

— A plecat cu mama-soacră să-i cumpere televizor.

Aceste argumente sînt socotite sacre... Căutam cu disperare un funcționar care trebuia să-mi rezolve o hîrtie importantă. De vreo două zile, importantul funcționar lipsea de la importanta slujbă... Credeam că s-a îmbolnăvit. Dar am fost imediat liniștit:

— N-a putut să vină zilele acestea la slujbă... Și-a tăiat porcul.

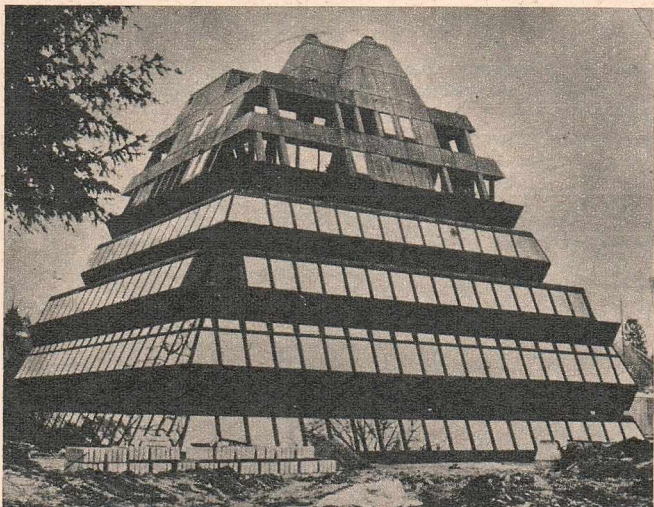
Toți cei care îl așteptam pe funcționar, am ascultat cu evlavie dramatica explicație... Ei, dacă își taie porcul, e altceva...

Sigur, dacă își taie porcul să stea de gardă acasă, la datorie.

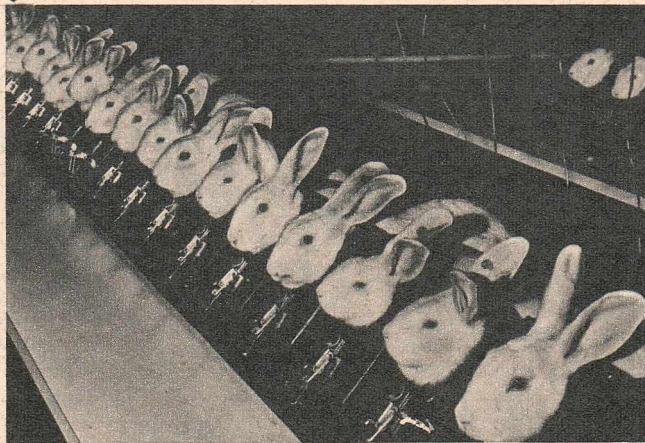
ZĂU CĂ NU-I MINCIUNĂ. Puteți să spuneți pînă miine că pescarii sînt laudăroși și mincinoși. Există și excepții — ne asigură micuțul Yarut, fecior de pescar de pe malul Amurului. Iată, ca dovadă, recolta de pește dintr-o singură zi a iscusitului năvodar siberian.

RUGINA, ELEMENT DECORATIV. Despre arhitectul elvețian Justus Dahinden și îndrăznelile sale se vorbește mult. Ultima lui realizare șochează atît prin formă, cît și prin culoare: o construcție în formă piramidală la a cărei fațadă s-au folosit plăci mari dintr-un oțel special supus oxidării. Dar oxizii depuși pe plăci nu numai că nu atacă structura metalului, ci și formează un strat stabil și protector împotriva altor factori nocivi. Cît privește culoarea ruginii a plăcilor oxidate este de un mare și neașteptat efect estetic.

MURĂ-N GURĂ ▶
Parcă-i văd pe unii constructori, cu întîrzieri mari în realizarea planului, privind fotografia de față și oftînd după drăcia aia care-ți aduce casa la nas gata montată, numai s-o pui binîșor jos...

FACEM PARIU? Am putea să susținem prinsori cu toți cititorii noștri care-și imaginează că știu ce reprezintă fotografia de față. Fiindcă însuși organizarea unui asemenea pariu prezintă unele dificultăți, vă rugăm să mărturișiți singuri că nu v-a trecut prin gînd că cei 18 iepurași care se văd (plus alții, dinafara cadrului fotografiei) se află într-un laborator pentru a testa noi medicamente umane.

POFTIȚI RESTUL! Automate care schimbă o monedă mai mare în monede mai mici s-au mai văzut. Există și la București. Iată însă că la gara din Stuttgart (R.F. a Germaniei) au apărut aparate automate care schimbă bancnote. Și nu numai că le schimbă, dar, în prealabil, se asigură că nu sînt false. Cum? Secretul lor și al inventatorului...

Înțelepții printre noi

● Pentru a proceda cît mai înțelept trebuie să uiți că ești bătrîn, cînd ești bătrîn, și să nu simți că ești tînăr, cînd ești tînăr.

Joubert

● Fiecare are necazurile lui: regii, ciobanii, cîinii și oile.

Voltaire

● Un om poate cădea foarte des, dar nu este cu adevărat ratat decît în ziua cînd își pune întrebarea cine l-a împins.

Fernandel

● Cîți oameni n-au voit să se sinucidă și s-au mulțumit să-și rupă fotografia!

Jules Renard

● O viață nu valorează nimic, dar nimic nu valorează cît o viață.

André Malraux

● Regretul este calitatea naturală a oamenilor cu părul alb.

Pierre Daninos

● Curajul tuturor nu se alcă-

tuieste totdeauna din curajul fiecăruia.

Indira Gandhi

● Întinde-te după lauri! Dar nu după cei de pe capul altuia.

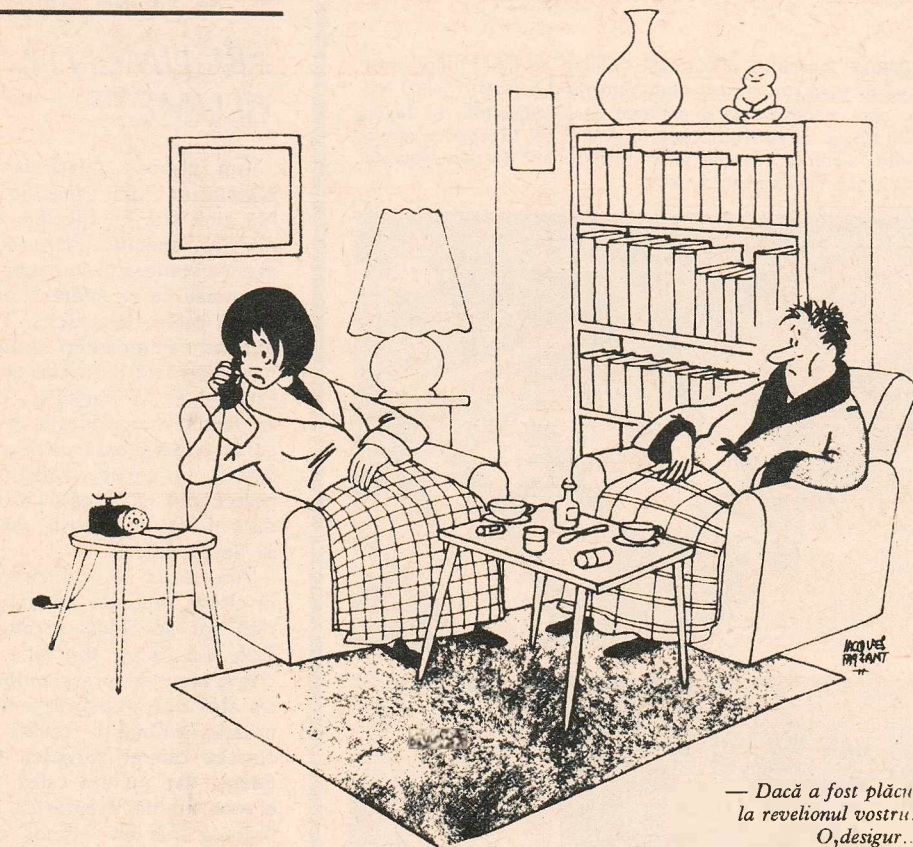
S.J. Leç

● Cînd Hamlet se întrebă: — A fi sau a nu fi, nu-i nevoie să-i suflați răspunsul.

Vittorio Gassman

UMOR POST FESTUM

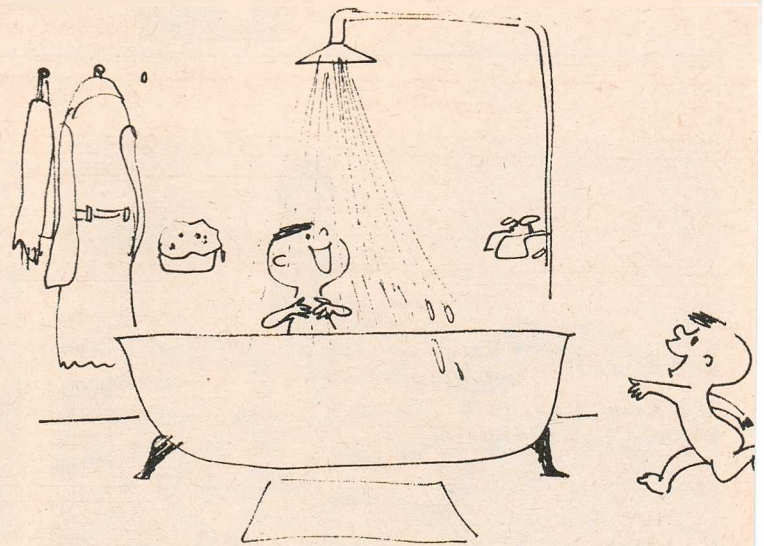
DE PESTE HOTARE

— Dacă a fost plăcut
la revelionul vostru?
O, desigur...
Numai despre asta vorbim...

DUPĂ REVELION

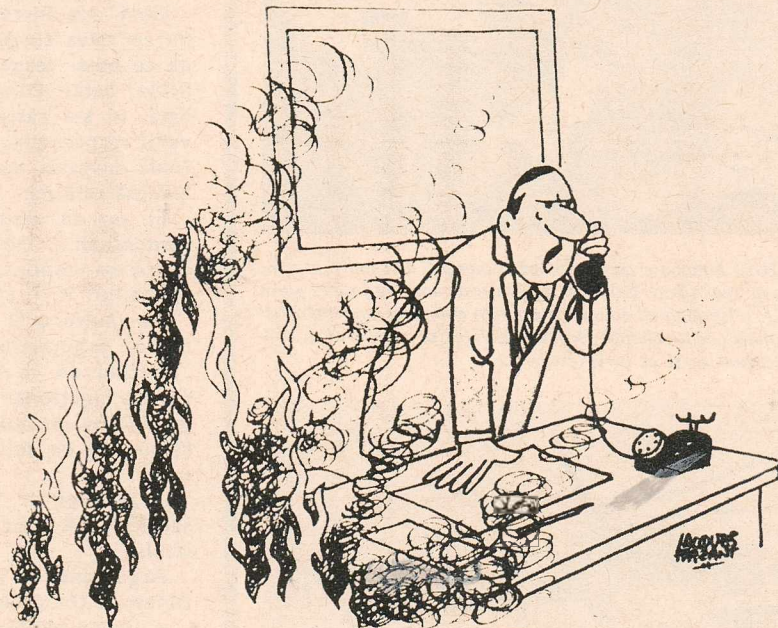
de Nell COBAR

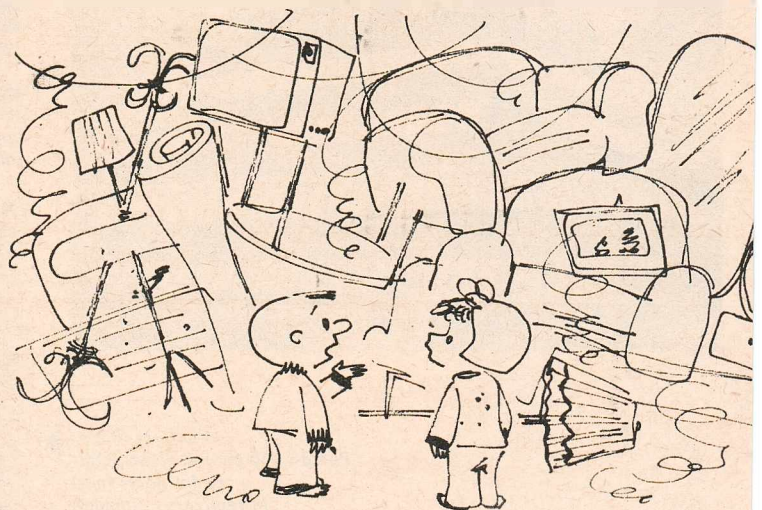
— Ura, ne putem iar folosi de baie... Revelionul 1-a venit de hac curcanului.

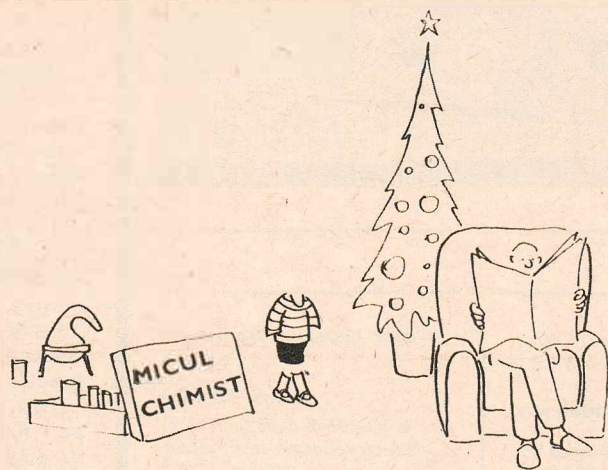
— ...da, scumpă doamnă, mîncarea a fost delicioasă, vinul excelent, dumneavoastră o gazdă minunată... Pe nevastă-mea ați lăsat-o pur și simplu cu gura căscată...

— Alo, pompierii? Cum?... Ah, da... La mulți ani! Poftim?... Da, mulțumesc... da, asc-menea... sănătate și dumneavoastră... Da... dar, altceva voiam să spun...

— ...și nouă ne spun mereu: jucați-vă, distrați-vă, dar nu mișcați nimic de la locul lor...

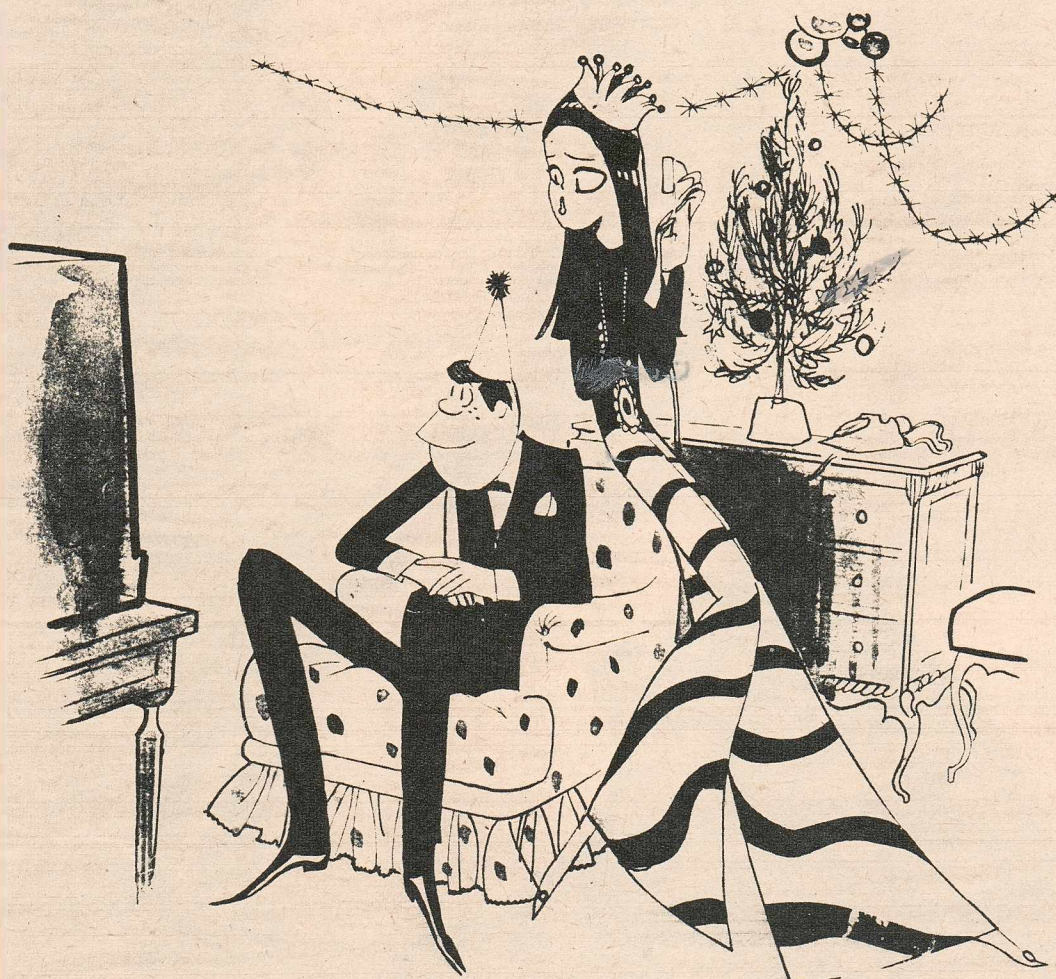
— Papa!

Petiționarul: — Nici nu visează ei c-am adus, în sfîrșit, copiile, dovezile, certificatele...
— Aveți dreptate: nici eu nu cred că ei visează acum toc-mai asta...

— Revelion?...
Un etaj mai sus, vă rog!

— Mi s-a spus că
pe canalul II
se petrece mai bine..

de Ioan GRIGORESCU

AGRESIUNEA SONORĂ

Un dușman nevăzut, inodor și incolor, ne pîndește din umbră. Armele lui sînt pe cit de brutale, pe atît de necruțătoare. Vechi de cînd lumea și pămîntul, dușmanul acesta a cîștigat în agresivitate pe măsura dezvoltării civilizației. Acum e prezent oriunde se află omul și, slavă Domnului, omul e pretutindeni. Numele lui este un cuvînt de rară plasticitate, neplăcut la ureche prin însăși rostirea lui. Prima lui silabă zgîrie timpanul, a doua este ca ecoul de tunet: zgo-mot!

Prin luna martie '70, tribunalul din Versailles a trebuit să rostească o sentință într-un proces de omucidere în care principalul acuzat nu putea fi adus pe banca acuzării: era zgomotul. Un ajustor exasperat de chinul la care îl supunea de cîțva timp o minge izbîțită cu piciorul de ușa lui a pus mîna pe cuțit, și, înnebunit de furie, l-a împlîntat în tatăl copilului care nu făcuse decît să se joace... Exact în același timp, într-un orașel din nordul Franței un om chinuit de televizorul vecinului deschis la maximum, repeta gestul acuzatului de la Versailles. Prin iunie, la Cagnes-sur-Mer, un invalid de război, agasat de picupul lăsat să urle într-un apartament alăturat, a pus mîna pe armă și a descărcat-o în ușa ferecată rînind grav o persoană. În aceeași lună, la Paris, în strada Faubourg-du-Temple, o pușcă se descărca de pe pervazul unei ferestre țintind un grup de tineri gălăgioși care terorizau cu larma lor strada: trei răniți. Principalul acuzat? Același dușman invizibil dar pretutindeni prezent, care traumatizează nervii, care exasperează, provocînd accese de furie dementială: zgomotul. Prin luna august, un pașnic locuitor al orașului Angers cădea răpus de loviturile unui tînăr cu care se luase la bătaie din pricina unui magnetofon cu înregistrări de muzică «pop» în supra-voltaj. Aceeași cauză: zgomotul. La Paris s-a calculat că o motocicletă care traversează la ora două noaptea orașul, trezește din somn, pe traseul ei, nu mai puțin de un sfert de milion de oameni. Cetățenii din trei orașele aflate în apropierea aeroportului Orly au dat în judecată societățile de aviație cu cel mai mare trafic aerian: «Air France», «TWA», și «Pan-Am.», protestînd contra coșmarului în care trăiau din pricina zgomotului avioanelor. Într-adevăr, copiii lor prezentau grave traumatisme psihice, cauzate de zgomotul insuportabil al aterizării și decolării avioanelor de pe pistele din apropiere. Școlile au fost nevoite să-și modifice programul de învățămînt după orarul curselor aeriene, să-și țintuiască ferestrele și să-și insonorizeze pereții.

Specialiștii au identificat 36 de zgomote nocive pentru urechea omenească. «Poluarea sonoră» devine un flagel al lumii moderne. «Încercătura» de zgomote dintr-un mare oraș crește în fiecare an cu un decibel. În ritmul acesta, surditatea se poate generaliza, devenind în viitorii 30-40 de ani cea mai răspîndită boală. Zgomotul ambiant nu traumatizează numai timpanele, ci întregul sistem nervos al omului. Se știe că dincolo de un anumit număr de decibeli — unitatea de măsură a zgomotului înregistrat de un sonometru — șocul sonor devine extrem de periculos. Peste 90 de decibeli, efectele lui sînt dezastruoase. Un pikhamer sau o motocicletă turată la maximum dau 120 de decibeli. Un avion la decolare sau la aterizare — 140 de decibeli. Un test făcut de specialiștii americani, pe un mare eșantion de tineri amatori de dans sub canonada chitarelor electrice, a demonstrat o pierdere a acuității auzului lor în medie cu zece decibeli. Chitariștii obligați să suporte timp îndelungat tortura propriilor lor instrumente, cuplate la megafoane de mare capacitate, prezentau simptome de surditate progresivă, unii dintre ei dovedind instalarea definitivă a unui traumatism psihic căruia medicina încă nu i-a găsit nume. Consecințele sînt grave: de la pierderea poftei de mîncare, la accesul de furie, la pușcă sau cuțit, o gamă întreagă de efecte dezastruoase. După profesorul Calvet și după celebrul ORL-ist parizian Aubry, zgomotul provoacă un sindrom complex cu perturbări respiratorii, cu creșterea presiunii diastolice, cu scăderea debitului cardiac, și cu mărirea presiunii arteriale. Efectele nu sînt mai puțin nocive asupra glandelor endocrine și a celor suprarenale. Supus timp îndelungat zgomotului intens, omul cade într-o stare de oboseală generală, capătă tulburări digestive capabile să provoace ulcere gastro-duodenale, și își pierde pofta de viață. Excitațiile neuromusculare cauzate de agresiunea sonoră antrenează scăderea puterii de concentrare, alterarea funcțiilor psihomotrice, creînd o stare de irascibilitate sau de angoasă care duce la accese de furie sau de depresiune acută. Psihiatrii diagnostichează sursa unei maladii nervoase din două, în efectele zgomotului insuportabil.

Să-i invidiem pe surzi?

Dacă continuăm așa, vom ajunge curînd ca ei. «Mapamondul» nu se vrea «Sfatul medicului». El nu poate decît să vă șoptească: oameni buni, stăviliți flagelul, că vă stă în puteri. Călcați pe virfuri. Și nu trîntiți ușile. Planeta e obosită, și pentru a visa, are nevoie de liniște. Nu-i luați omului auzul, căci mai cumplăta decît lumea zgomotelor e lumea tăcerii!

pe platourile lumii

ÎN 1971-
DIN NOU ÎMPREUNĂ

Spui **Alov** după care trebuie să adaugi neapărat și **Naumov**. **Alov** și **Naumov** au devenit un singur nume. Lumea a și uitat cum îl mai cheamă pe unul sau pe altul. «Pavel Korceaghin», «Pace noului venit» (Medalia de aur la Veneția în 1961), precum și alte succese ale cinematografului sovietic au statornicit prestigiul acestui cuplu de regizori care din 1955 încoace deține secretul de a obliga un singur aparat să asculte de doi stăpâni, adică de patru ochi.

După câteva încercări de a lucra și separat, 1970 i-a găsit din nou împreună, pe același platou, cel al filmului «Drumul abisului», după un scenariu de Mihail Bulgakov. Anii războiului civil, cu multiplele lor răsfriingeri în destinul țării și al indivizilor, constituie fundalul acestui film conceput de autori în două serii, «Patria» și «Exilul». Înțelegerea realității istorice este piatra de încercare a eroilor filmului, fie ei simpli soldați sau generali, preoți sau negustori, intelectuali sau oameni de afaceri. Evenimente binecunoscute din istorie, cum sînt luptele din Crimeea, sfîrșitul armatelor lui Vranghel, fuga gărzilor albe, sînt reconstituite ca tot atîtea etape definitorii în viața personajelor. Drama celor care au priceput prea tîrziu mersul implacabil al istoriei, tragedia celor care și-au pierdut patria, stau în centrul atenției lui Alov și Naumov. Avem toate motivele să așteptăm din partea lor un film cu o largă deschidere către adevărurile pe care istoria le decantează neîncetat. Cei doi cineaști și-au alcătuit una din acele distribuții care atrag ca un magnet: este de ajuns să amintim numele lui Aleksei Batalov, Mihail Ulianov, Ludmila Savelieva, Oleg Efremov, Evgheni Evstigneev.

DE LA BEATLES-I LA SAN FRANCESCO D'ASSISI

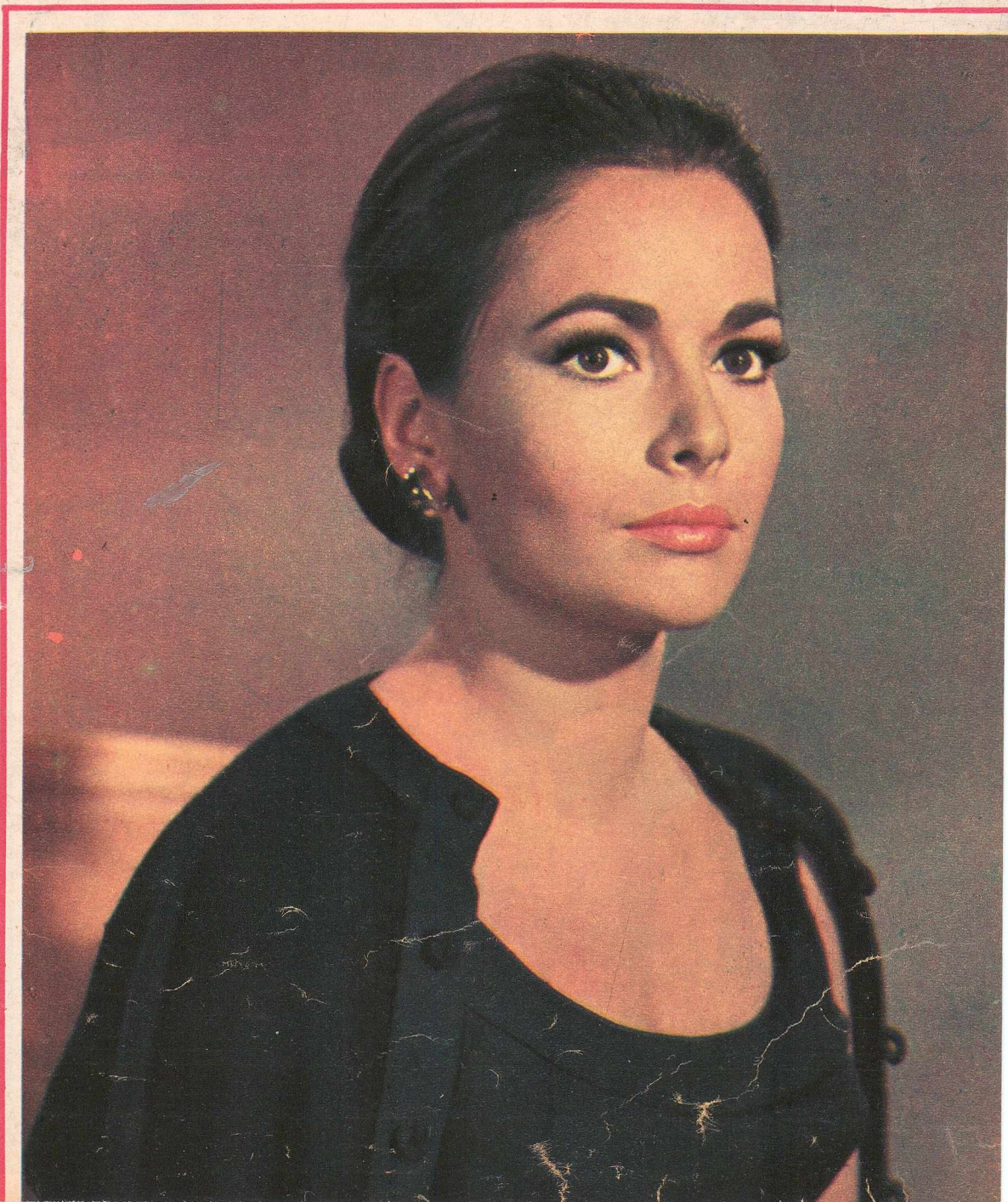
Zeffirelli se pregătește de drum. Inceputul anului îl va găsi la Assisi și pe urmă în Umbria, unde vor avea loc turnările pentru **Fratele soare, sora lună**. Sub acest suav titlu de litanie, desprins din «canticele» Sf. Francisc din Assisi, cunoscutul cineașt italian își va plasa un film despre... tineretul contemporan. În toamnă circulau la Roma multe presupuneri, inexactități și dibuieli cu privire la proiectele lui Zeffirelli, care anunțase odată, în trecut, că în viitoarea sa peliculă se va ocupa de «il poverello, San Francesco d'Assisi». Dar nici vorbă nu era de o eventuală biografie romanțată. Lucrurile au fost pușe la punct cu prilejul unei întîlniri amicale cu ziaristii, invitați ai cineaștului în vila sa de pe Appia Antica. Am aflat atunci că autorul lui **Romeo și Julieta**, ediția 1968, a vrut cîndva să facă un film despre cei patru Beatles-i, care i se păreau un fel de simbol al tineretului de azi. «Din fericire am întîmpinat niște greutăți atît de mari pentru a putea lucra cu celebra formație engleză, încît m-am răzgîndit — spunea regizorul. Astăzi îmi dau seama că dacă totuși aș fi izbutit să realizez acel film, tot nu ar fi fost așa cum îl doream eu».

Ce-și dorește de fapt Zeffirelli? «Un film profund, pasionant, ce va prezenta destrămarea unui grup de prieteni în momentul în care pășesc pragul maturității, pentru a înfrunta responsabilitățile ce revin adulților. Filmul va acoperi un arc de trei ani, va debuta pe un ton vesel, dar se va încheia cu o adîncă neliniște».

lubitonii de ordine, ziaristii îl roagă să precizeze trimiterea la unele motive din viața Sf. Francesco din Assisi. «Nu cumva filmul va fi pină la urmă un imn închinat serafismului?», insinuează cineva. «Nu — răspunde Zeffirelli vehement. San Francesco nu a săvîrșit nici un miracol și nici nu și-a pierdut vremea cu divagații filo-

◀ Batalov — în rolul unui intelectual inimos dar depășit de istorie.

ctori

oluri

ând a jucat în «Război-
zeiței Sho» (în fotografie,
ri de John Richardson),
ka Berova este amenința-
e pericolul de a multiplica
sfârșit același rol: seducă-
ea în haine de epocă.

Foto 20-th Century Fox

urul lucru cu adevărat
os din submediocra serie
ghiarele invizibile ale doc-
lui Mabuse», aflată pe e-
ele noastre: prezența dis-
i actrițe germane Karin
, al cărei nume se află în-
pe genericul ultimului film
u Hitchcock.

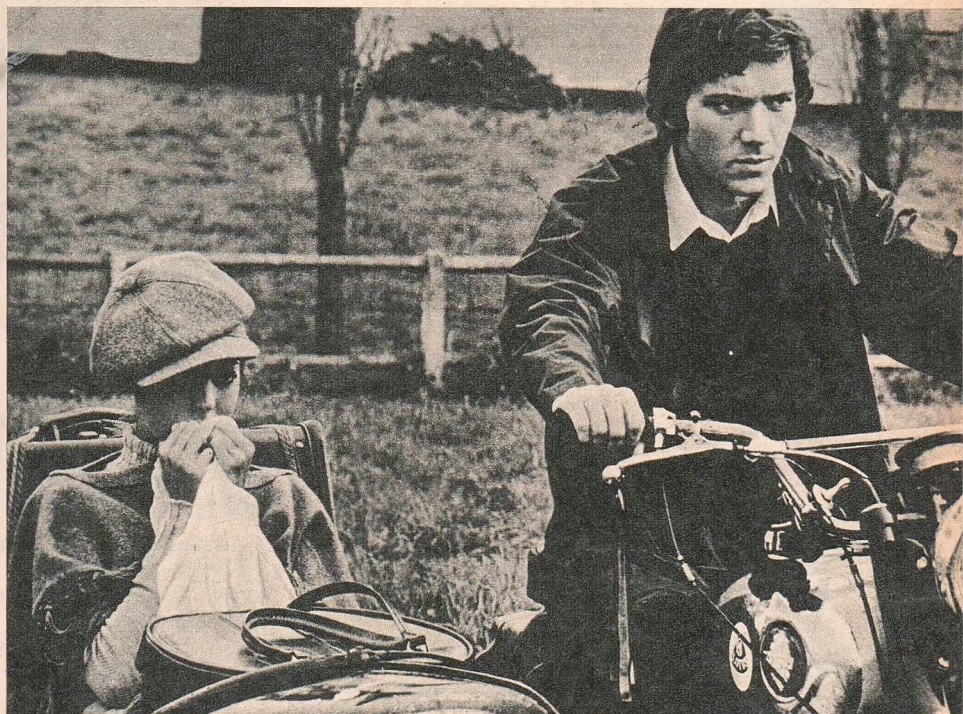
FOTO UNIVERSAL

zofice sau teologice; a acționat, a dat exemplu prin fapte. Acesta este punctul de contact între o istorie din evul mediu și lumea de astăzi care are nevoie de fapte, de idei transpuse în acțiune... Eroii mei, cinci tineri, cinci prieteni mereu împreună, precum degetele unei mâini, surprinși în plină probă de foc — maturizarea — sînt obligați să țină seama de anumite permanențe ale istoriei, chiar dacă existența lor se Jesfășoară într-o epocă cumplit de materialistă cum este cea a noastră».

Întru dovedirea antiserafismului stă mărturie și prezența interpretului principal, actorul irlandez Frank Grimes, un băiat de 23 de ani, cu o înfățișare cît se poate de obișnuită; n-are nimic din iconografia italiană, din sfinții lui Cimabue Giotto sau Rafael. Este unul dintre mulții actori moderni care trec neobservați pe stradă dar care, în schimb, sînt în stare să incendieze o peliculă. «Premiul criticilor newyorkezi», acordat cu doi ani în urmă, l-a impus atenției regizorilor din multe țări și așa se face că astăzi Frank Grimes «nu știe cînd se va întoarce acasă». Alături de el vor mai apărea Massimo Ranieri (nu mai încapă nici o îndoială că «il ragazzo di Napoli» a călcat cu dreptul în cinematografie), John MacEnery, Mike Feast, Patrick McGill, Valentina Cortese. Coloana sonoră va fi semnată de cîntărețul Donovan, ceea ce va adăuga «o altă dimensiune contemporană» filmului.

Scenariul este scris de Zeffirelli împreună cu Suso Cecchi D'Amico și Lina Wertmüller. Cineastul și-a mai propus, printre altele, ca filmul să nu depășească două milioane și jumătate de dolari. Și... să cîștige un Oscar.

Magda MIHĂILESCU

Frank Grimes —
încă un irlandez
aflat
pe drumul
celebrității.

de Felicia ANTIP

de Constantin POPESCU

CARNÉ Marcel

Regizor francez de film, născut la Paris, la 18 august 1909. Unul dintre marii cineaști ai Franței de ieri și de azi, a cărui importanță în istoria filmului francez, în evoluția lui, este capitală. Critic de film la revistele: Cinémagazine, Cinémond, Hebdo-Film, M.C. trece în domeniul creației, în 1929, cu scurt metrajul de tentă socială *Nogent, Eldorado de dimanche*, care stărnește un interes enorm. După o lungă perioadă de asistență de regie pe lângă Jacques Feyder, el va debuta ca regizor în 1936 cu *Jenny*, pe un scenariu de Jacques Prévert, care va rămâne principalul său colaborator pentru o lungă serie de filme care au marcat cinematografia franceză. Influența filmelor sale a fost considerabilă. Ne găsim în special la *Suflete în ceață (Quai des brumes)* și *Amanții (Hotel du Nord — 1938)*, la *Noaptea amintirilor (Le jour se lève — 1939)* și *La porțile nopții (Les portes de la nuit — 1946)*, în care C. a creat acel realism poetic populat de personajele prevertiene, devenind bardul cinematografic al iubirilor nefericite, al «frunzelor moarte» și destinelor tragice ce se implinesc în lumina cenușie a zorilor. Tot el este cel care a evocat pe ecran ca nimeni altul atmosfera de legendă medievală a *Trubadurilor diavolului (Les visiteurs du soir — 1942)*, care a recreat Parisul «Louis-Philippe» în cea somptuoasă sarabandă balzaciană intitulată *Oameni și măști (Les enfants du paradis — 1945)*. Fără Prévert, Carne cel de după război va fi cineastul aceluorși opere nonconformiste, cel care va semna o serie de filme inegale, neînțelese, uneori, de critici sau de public, dar care nu pot lăsa indiferent pe nimeni: *Marie du port (1949)*; *Juliette ou la clé des songes (1950)*; *Thérèse Raquin (1953)*; *L'air de Paris (1954)*; *Le pays d'où je viens (1956)*; *Les tricheurs (1958)*; *Terrain vague (1960)*; *Du mouron pour les petits oiseaux (1962)*; *Trois chambres à Manhattan (1965)*; *Les jeunes loups (1967)*. Realizează actualmente: *Les assassins de Pordre*, după Jean Laborde, cu Jacques Brel.

CAROL Martine

Actriță franceză de film și teatru, născută Maryse Mourer, la 16 mai 1922, la Biarritz; moartă la 6 februarie 1967 la Monte-Carlo. Studiază arta dramatică (René Simon, Jean Wall) și debutează la teatrul lui Gaston Baty, sub pseudonimul Maryse Arley. După o serie de roluri, de la clasici la moderni, obține un succes personal în piesa *Tobacco Road*, după romanul lui Caldwell și debutează pe ecran în *La ferme aux loups (1943)* ca protagonistă. Devine în scurtă vreme o vedetă internațională, având șansa de a fi aleasă de marii cineaști: *Cayatte (Les amants de Vèrone — 1948)*, René Clair (*Frumoasele nopți — 1952*), Alberto Lattuada (*Plaja — 1953*), Christian-Jaque (*Adorabile creații*), Sacha Guitry (*Si Versailles m'étais conté*), Preston Sturges (*Les carnets du major Thompson — 1955*). Popularitatea ei imensă și-o datoră însă unui fel de serial, având ca eroină pe libertina *Caroline chérie*, imaginată de romancierul Cecil St. Laurent și mai presus de toate, faptul lui a fi avut, ca puține alte actrițe, ocazia de a întruca unele dintre cele mai celebre personaje feminine din istorie și literatură: *Lucrezia Borgia (1953)*; *Lysistrata (Destinées-id)*; *Madame Dubarry (1954)*; *Madame de Pompadour (Secrets d'alcaze — 1954)*; *Nana (1955)*; *Lola Montes (1955)*; *Joséphine de Beauharnais (Austerlitz — 1960)*, *Vanina Vanini (1961)*. Moartea ei a îndoliat cinematograful francez, lăsând amintirea unui chip luminos, a unei grațioase comediene, capabilă uneori de uimitoare performanțe dramatice, ca aceea din *Lola Montes*, cel din urmă film al lui Max Ophüls.

CARON Leslie

Actriță de film și teatru, de origine franco-americană, născută la Paris, la 1 iulie 1931. Studiază paralel dansul și arta dramatică, devenind balerină în trupa lui Roland Petit, «Les Ballets de Champs-Élysées». Descoperită de Gene Kelly, este chemată la Hollywood de regizorul Vincente Minnelli pentru a interpreta principalul rol feminin în *Un american la Paris (1951)*. Triumful filmului îi dă ocazia să joace și să danseze în alte pelicule unde grația ei aeriană, sensibilitatea și inteligența ei fac minuni. După câteva musical-uri memorabile ca: *Lili (Charles Walters)* cu Mel Ferrer; *The Glass Slipper*; *Glory Alley*; *Daddy Long Legs (Jean Negulescu)* cu Fred Astaire; *Gigi (V. Minnelli)* cu Louis Jourdan și M. Chevalier, L.C. devine o subtilă interpretă de dramă așa cum ne-o întârșează filme ca: *Gaby (Curtis Bernhardt)*; *The Doctor's Dilemma (A. Asquith)* după B. Shaw; *The Man Who Understands Women (Nunnally Johnson)* cu Henry Fonda; *The Subterraneans*; *Austerlitz (Abel Gance)*; *Fanny (Joshua Logan)* după Pagnol; *Camera în formă de L (Bryan Forbes)*. Comediană abilă, L.C. știe să treacă cu ușurință la filme spirituale ca: *Les quatre vérités (René Clair)*; *Father Goose*; *A Very Special Favour (Michael Gordon)* cu Rock Hudson; *Promise Her Anything* cu Warren Beatty; *Tată de familie (Nanni Loy)* cu Tognazzi și Nino Manfredi; *Paris brûle-t-il?* (René Clément) cu Orson Welles; *Madron*, cu Richard Boone.

CARRADINE John

Actor american de film și teatru, născut la New York, la 5 februarie 1906; mort la 10 septembrie 1961. Debută ca actor de teatru în 1925, practicînd această profesie și după ce, 10 ani mai târziu, se afirmă ca un excelent actor de compoziție în film. Figura sa spiritualizată, jocul sau rafinat, îi permiteau să atingă, după nevoie, extremele, în rău și în bine. Putea fi intrigantul desăvîrșit, după cum, cu o eleganță supremă, contura eroi de mare noblețe sufletească (David Rizzio din *Maria Stuart* sau căpitanul sudist din *Diligenta*). L-am admirat într-o mulțime de filme de cele mai variate genuri, ca: *Mizerabilii* (filmul său de debut — 1935); *Ramona*; *Prizonierul din insula rechinilor*; *Winterset*; *Daniel Boone*; *Căpitanii curajoși*; *Uraganul*; *Rapsodia diabolică*; *Patru bărbați și un jurămint*; *Cel trei mușchetari*; *Jesse James*; *Fruitele miniei*; *Western Union*; *Swamp Water*; *Căpitanul Kidd...* A turnat peste 100 de filme. L-am aplaudat ultima oară tot într-un film de John Ford (al cărui actor preferat era): *Cine o ucis pe Liberty Valance?* A jucat mult teatru, mai ales modern (Giraudoux, Brecht) dar cu predilecție pentru Shakespeare.

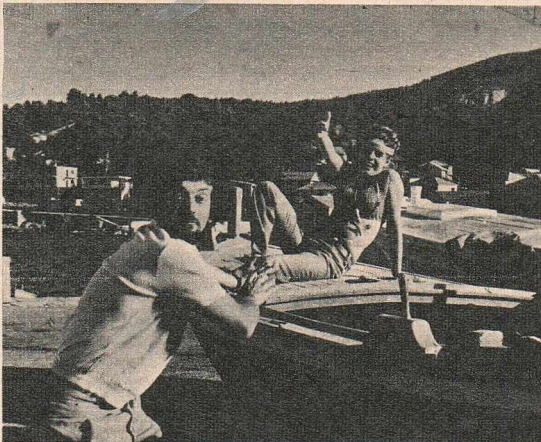
STUDIOURILE DIN BRATISLAVA: 3 FILME NOI — 3 SECVENȚE

Turnul de aramă. Niçi o aluzie la vreun «turn de fildeș» Pentru regizorul Martin Holly (laureat al Festivalului de televiziune de la Monte Carlo), «turnul de aramă» este locul în care omul «s-a ridicat copăcel la casa părintească» — cum ar zice Creangă al nostru — și căruia trebuie să-i rămii credincios. Sedus de frumusețea peisajului pe care și l-a ales drept decor — Munții Tatra — cineastul și-a cam încărcat filmul, inițial conceput ca o tragicomedie, cu câteva doze neplanificate de pitoresc. Interpreți — Stefan Kvietik, Milka Vasaryova, Ivan Mistrik, Ivan Rojniak, Michael Docolomansky.

O noapte cu o pisică. O hoinăreală cu aparatul de filmat prin periferia unui mare oraș, o notare atentă, apăsată — stil Forman — a unor chipuri banale și o neașteptată cotire pe o pistă polițistă, astfel s-ar putea rezuma filmul tinărului regizor Miroslav Hornak. Nu lipsesc nici diverse încurcături sentimentale. Interpreți — S. Minarova și F. Velecky.

Domnul nu a comandat nimic. O generație surprinsă la răsruce de epoci, o generație care se retrage cu lașitate într-un trecut conservat cu pedanterie inutilă, constituie pentru regizorul Peter Soian obiect de atentă introspecție umană. Ca de obicei, cineastul a plecat de la o lucrare a colaboratorului său statornic, scriitorul Peter Karvas. În rolul principal — excelentul actor Josef Kroner, cunoscut din «Magazinul de pe strada mare».

Foto Pragopress

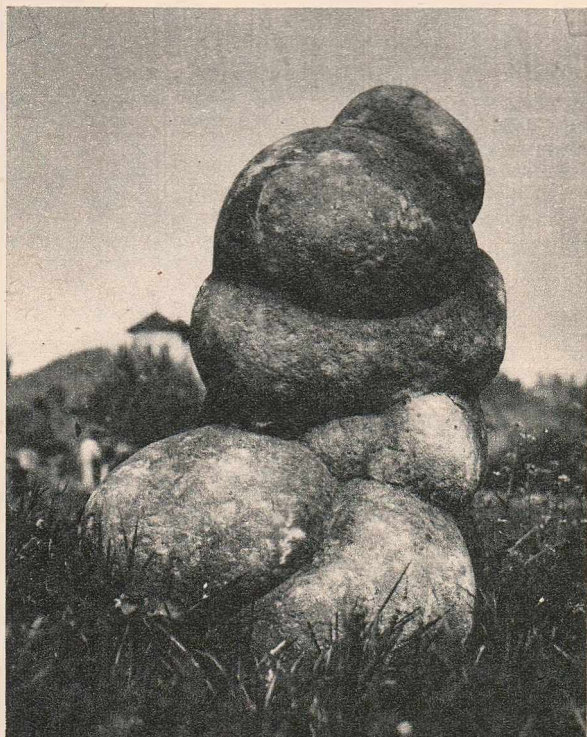
O dată pe an

O dată pe an, stimați telespectatori, vă bucurați de un tratament privilegiat. Pentru o noapte, pentru noaptea aceea despre care toți vrem să credem că este alt fel decît celelalte, că întrerupe fuga neîndurătoare a timpului, că ar fi un sfîrșit și mai ales un început în curgerea cea fără de început și fără de sfîrșit, sute de oameni trudesc luni în șir să înalțe o piramidă de paiete, de cîtece zglobii, de glume spumoase, un imens prefabricat de strălucire, haz și antren, un conglomerat de dantele, lumini, grație și surprize vesele. Muncesc excesiv pentru acest obiect de mare lux menit să ne scoată vreme de cîteva ceasuri simbolice din monotonia și din plictisul celei de toate zilele. La alții nu-i așa. Cele mai multe televiziuni pregătesc un show, eventual o comedie muzicală, și în rest transmit, de-a lungul întregii nopți, melodii antrenante. Televiziunea noastră ne răsfață cu prețul unui efort supradimensionat și primul lucru pe care i-l datorăm este să-i mulțumim. Simplu. Ca unui prieten care și-a dat osteneala să ne facă să ne simțim bine. Apoi trebuie s-o felicităm. Din toată inima. Pentru că de data aceasta, cel puțin, a izbutit din plin: prostul gust a lipsit (cu mici, neînsemnate, excepții), mai totul a fost bun sau foarte bun iar cîteva lucruri au fost de-a dreptul excelente. Și, în sfîrșit, ne simțim obligați să-i cerem scuze: pentru că în timp ce Marin Moraru și Vali Voiculescu-Pepino înaintau împinși de Toma Caragiu pe «drumul spinos al iubirii» imaginat de Teodor Mazilu, noi mai eram la coafor, încălzeam sarmalele sau ne lustruim pantofii. Pentru că cele mai izbutite momente ale seriei, «Revista cu trei fete» a lui Octavian Sava și mai cu seamă «Revelionul la telefon» de Al. Bocăneț, le-am întreprins prin ochelarii de abur cu care ne-au blagoslovit șprițurile sau peste umărul partenerului de dans. Pentru că nu pușini dintre noi au cedat strâșnicei tentații pe care a reprezentat-o pentru prima oară programul 2 și și-au petrecut toată noaptea în ritmurile lui. Vinile fiind, cum ziceam, ale noastre și numai ale noastre, îndreptarea rămîne în sarcina televiziunii: așteptăm reluări mai cuprinzătoare decît cele din seara de 2 ianuarie.

Cronica unui spectacol-mosaic de șapte ore și jumătate nu poate fi decît măntitoare: oricărei citări îi vor corespunde zece alte momente, douăzeci de alte nume trecut cu vederea. Să alegem deci nedreptatea — nu știu dacă e mai mică — a felicitărilor globale: bravo, bravo, bravo pentru toți autorii decorurilor și ai costumelor, pentru toți operatorii, pentru toți regizorii, pentru toți cei ce au făcut ca imaginea de pe micul ecran să fie continuu agreabilă, surizătoare, pe gustul tuturor.

Bancurile, spun unii, au fost cam vechi. Ei și? N-ați ris oare încă o dată? Am citit o nostimă poveste științifico-fantastică despre originea extraplanetară a anecdotelor. Întrucît nimeni n-a văzut cu ochii lui cum se naște o poantă, întrucît totdeauna se începe cu cuvintele «ai auzit-o pe aia cu...?», autorul ajungea la concluzia că glumele au fost implantate în societatea omenească o dată pentru totdeauna de emisari din alte lumi și că noi am exista doar pentru a fi purtătorii lor. În orice caz, hazul provine din felul în care le spuși și televiziunea le-a spus bine. Unele sînt mai ale timpului nostru decît altele. De pildă, sorcova cu șopîrila. În preistorie, ne-a incredințat Toma Caragiu, un dinozaur ajungea pentru 30 de colegi. Astăzi se întimplă să se arunce în spîrnea unui singur om un dinozaur sau chiar 30. Ah, dragii noștri prieteni specialiști în șopîrle! Cu cită plăcere v-am suci limba afurisită și cum i-am mai judeca pe toți cei ce «îți bagă șopîrila-n casă»!

Și să nu-l mai cităm într-una pe Averty. Gata! Ceea ce face Al. Bocăneț este excelent în sine (show-ul lui a fost de departe cel mai bun lucru din noaptea de revelion, cupletul cu Tom Jones și Adamo, irezistibil — la fel ca și apariția Liliane Tomescu de data aceasta «Dita Flores» în de asemenea admirabilă «Revistă cu trei fete» — fiecare moment al show-ului pîrînd mai bun decît cele care-l precedau). Aici m-aș opri o clipă pentru a sublinia extraordinara operă a lui Bocăneț care se numește Andă Călugăreanu. Cititorii acestei rubrici își amintesc poate rezervele noastre de altădată. Andă Călugăreanu nu mi se părea la înălțimea cuplului Pitriș-Tufaru. Ei bine, acum este. A fost făcut să fie. A fost creată din nou de un regizor care știa ce vrea. Aceasta mă încurajează să întreb de ce Margareta Pîslaru — cea mai înzestrată, cea mai harnică și mai dornică să învețe dintre cîntărețele noastre de muzică ușoară — nu este preluată de un regizor care s-o ajute să se auto-depășească încă o dată. Se pot formula și alte întrebări: ce datorează Stela Popescu, sau Melania Cîrje, sau Toma Caragiu televiziunii și ce le datorează televiziunea lor? De ce numai de Anul nou avem voie să ne întristăm privindu-ne în oglinda întînsă hoște de Al. Boiangiu și Radu Anagnoste care ne arată gregari, creduli, gata să vedem cai verzi pe pereți? De ce o formație ca «Roșu și negru» apare atît de rar pe micul ecran? De ce e numai o dată pe an revelion?

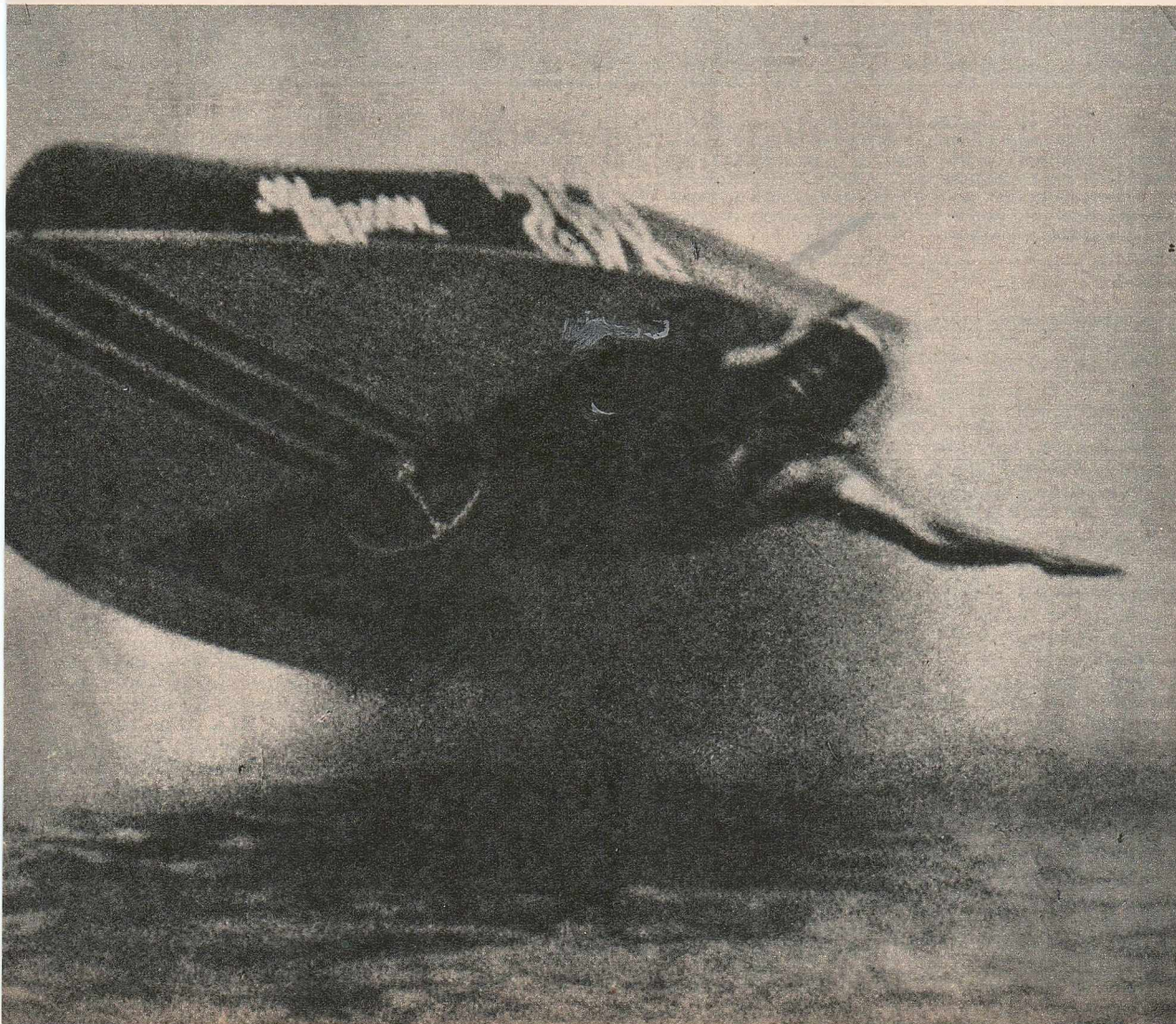
valabilă pentru bienală?

Fără îndoială, vom fi cu toții de acord că opera de artă din imaginea noastră nu poate purta decât un singur titlu: «Îmbrățișare». În fapt, e o operă făurită de geniala mamă-natură pe meleagurile comunei Mălăești, jud. Argeș.

MARTORI OCULARI. De la o distanță de mii de kilometri sînteți martori oculari (prin intermediul fotoreporterului agenției Keystone) ai uneia dintre cele mai spectaculoase accidente din istoria curselor de viteză din Golful Floridei. Din fericire, victime n-au fost, conducătorul șalupei accidentate a ajuns pe plajă fără o zgirietură, doar puțin cam amețit.

cine minte mai tare?

Un barometru uriaș, cu o coloană de 22 m, indică de cîțva timp locuitorilor Parisului prognoza meteorologică. De la o distanță de 30 km se pot distinge culorile verde pentru timp frumos, galben pentru variabil și roșu pentru ploaie și vînt. În imediata lui apropiere însă un sceptic compară exactitatea acestor date, consultînd părerile unei... broscuțe, dotată cu mijloacele clasice — borcanele și scărița — de pe vremea străbunicilor.

Din nou, o «poștă» numai pentru corespondenții telefonici, adică pentru acei cititori care, în loc să se adreseze în scris redacției revistei «Flacăra» (Piața Scintei 1) sau Direcției generale ADAS (str. Smîrdan nr. 5), au preferat mijlocul — mai simplu și mai comod — sunînd la 15 42 64.

Mai încălci însă vă rog să permiteți poștaşului ADAS să adreseze un călduros «La mulți ani» tuturor cititorilor și corespondenților, tuturor celor care au încheiat asigurări sau sînt dornici să realizeze o astfel de măsură de prevedere.

Lucian Vasilescu, Iași. Este adevărat că la solicitarea cititorului al cărui nume îl menționați, ADAS i-a expediat cîteva calendare-fluturași și calendare de perete. Sînt materiale de popularizare care se difuzează gratuit, prin organele ADAS. Veți primi și dv., precum și toți cei care vor mai solicita. Cu o singură condiție: indicarea exactă a adresei. Poștaşul așteaptă, deci, solicitări.

Niculina Lucian, Loco. Celsus Juventius, cunoscut jurist, spunea acum aproape două milenii că «Ultra posse nemo obligatur», susținînd un principiu elementar de etică: «Nimeni nu este obligat la mai mult decît poate». Dumneavoastră de ce încercați imposibilul? Doriți o asigurare mixtă de viață, pentru o sumă destul de consistentă: 100 000 de lei dar pe o durată foarte scurtă. Desigur, astfel stînd lucrurile, prima ce trebuie plătită de asigurat este mare, diminuează substanțial cîștigul lui. Dumneavoastră afirmați că nu puteți să vă angajați să respectați un astfel de contract și întrebați ce este de făcut? Două sînt soluțiile: diminuați suma sau fixați termenul de expirare al contractului după mai mulți ani. Normele legale prevăd posibilitatea ca primele să fie plătite timp de 17 ani, dar nu după ce asiguratul împlinește vîrsta de 75 de ani. Vă doresc să alegeți soluția cea mai convenabilă intereselor dv.

Mariana Stancu, Craiova. Condițiile de asigurare pentru posesorii de autoturism sau pentru conducătorii acestora sînt deosebit de avantajoase. Administrația Asigurărilor de Stat a diversificat continuu aceste măsuri de prevedere, a creat condiții corespunzătoare pentru satisfacerea celor mai variate dorințe sau preferințe. Prin condiții speciale s-a stabilit posibilitatea de a se asigura autoturismele cu: răspundere limitată, global etc. Se pot asigura conducătorii amatori care conduc autoturismele unităților socialiste, se poate contracta o asigurare specială — suplimentară — pentru cazurile de accidentare a conducătorilor autoturismelor și a altor persoane aflate în interiorul acestora. Tot condiții speciale stabilesc posibilitatea de a se încheia o asigurare suplimentară pentru cazurile cînd autoturismul este condus de alte persoane decît asiguratul. Din simpla enumerare de mai sus sper că înțelegeți că depinde doar de dv. să vă puneți la adăpost de diferitele supărări — pe care nu le doresc nici măcar celor care, obținînd numărul telefonului meu de acasă, mă trezesc pe la miezul nopții pentru informații despre asigurări — posibile și frecvente mai ales în acest sezon în care intemperiiile, vizibilitatea redusă, șoselele cu polei și multe alte condiții specifice sporesc, în mod firesc, riscurile.

▲ Operațiuni militare desfășurate în Guinea, așa-zis «portugheză», sub conducerea directă a generalului Antonio de Spinola, guvernatorul coloniei. În războiul său disperat pentru menținerea «imperului», Portugalia a aruncat o armată de 130 000 de oameni, înzestrată cu «cel mai bun armament pe care N.A.T.O. e în stare să-l furnizeze» («Wall Street Journal») și cu «experiența» regimurilor rasiste din sudul Africii. Rezultatul? «Situția noastră pe teritoriile africane se apropie de punctul în care nu vom mai putea rezista presiunilor rebelilor... Rebelii tind să-și instaureze controlul asupra întregului teritoriu». Sînt cuvintele ministrului de război Manuel Gomez de Aranjó — într-un interviu acordat ziarului «Ya».

LA SUD DE CAPUL VERDE

Sub protecția armelor se dă lupta și împotriva unei triste consecințe a dominației coloniale: analfabetismul. În Guinea (Bissau), de pildă, unde analfabetismul cuprindea 95% din populație, în regiunile aflate sub controlul mișcării de eliberare s-au construit 130 școli, în care învață 15 000 copii. Iar unde nu există construcții, școlarii învață și sub cerul liber.

Nu este nevoie să privești ceasurile de pe aeroportul Lisabonei, care indică simultan ora exactă la Luanda, Lourenço Marques, Bissau, Macao și Lisabona, pentru a-ți da seama că mica țară iberică de pe țărmul Atlanticului se află încă la ora «marelui imperiu lusitan». Nici să asști la spectacolul purtării steagului verde-roșu de către doi lăncieri, în sunetele stridente ale unei trompete, câtne și de la fortăreața luandeză. Sînt suficiente înseși declarațiile oficialităților portugheze precum că «spațiul nostru, politic și economic, este african» — chiar dacă uneori îl definesc, mai eufemistic, «teritorii de peste mări». (Un spațiu care, se spune la Lisabona, trebuie apărut «oricît ar costa» și costă aproximativ 50 la sută din bugetul țării — aducîndu-i doar tristul privilegiu de a situa Portugalia pe primul loc în lume în ce privește cheltuielile militare.) Dar sînt suficiente chiar și numai acele știri care relatează despre o formă sui-generis a «asigurării prosperității în cadrul unei societăți multirasiale» — și anume despre reprimarea singeroasă a mișcării de eliberare din aceste colonii. Represiune care, deși delicat numită în capitala portugheză «simplă acțiune de poliție», a atins adevărate proporții de măcel. Îndreptînd astfel de afirmații ca aceea aparținînd unuia dintre ofițerii portughezi fugiți din Mozambic: «Masacre ca cel de la My Lai există nu numai în Vietnam, ele există și în coloniile noastre africane».

Așadar, la un deceniu de la adoptarea solemnă de către Organizația Națiunilor Unite a Declarației cu privire la acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale — răstimp în care 53 milioane de oameni din 26 teritorii și-au cucerit independența — Portugalia refuză cu încăpăținare să admită că popoarele aflate sub dominația sa de aproape cinci veacuri au dreptul la libertate. Prima putere colonială a lumii vrea deci să se mențină ultima. Condamnată în repetate rînduri de la tribuna forumului mondial, Portugalia colonialistă sfidează, în virtutea unei concepții anacronice moștenite de la fostul dictator Salazar, și potrivit căreia africanii nu ar fi capabili să-și conducă singuri destinele încă cel puțin 4—5 veacuri de aici înainte. Dar nu «destinele africanilor» stau la inima Lisabonei. În fapt, este vorba de ceea ce premierul Caetano înțelegea prin afirmarea necesității «punerii în valoare a teritoriilor din Africa». Cu alte cuvinte exploatarea lor. Așa se explică și lăitmotivul cuvîntărilor sale în timpul turneului din 1969 în colonii: «Sîntem aici pentru a rămîne». Intenții ce nu pot fi disimulate chiar dacă — așa cum se preconizează actualmente la Lisabona — coloniilor portugheze li se va da denumirea de «regiuni autonome cu competențe limitate». I. CIOARĂ

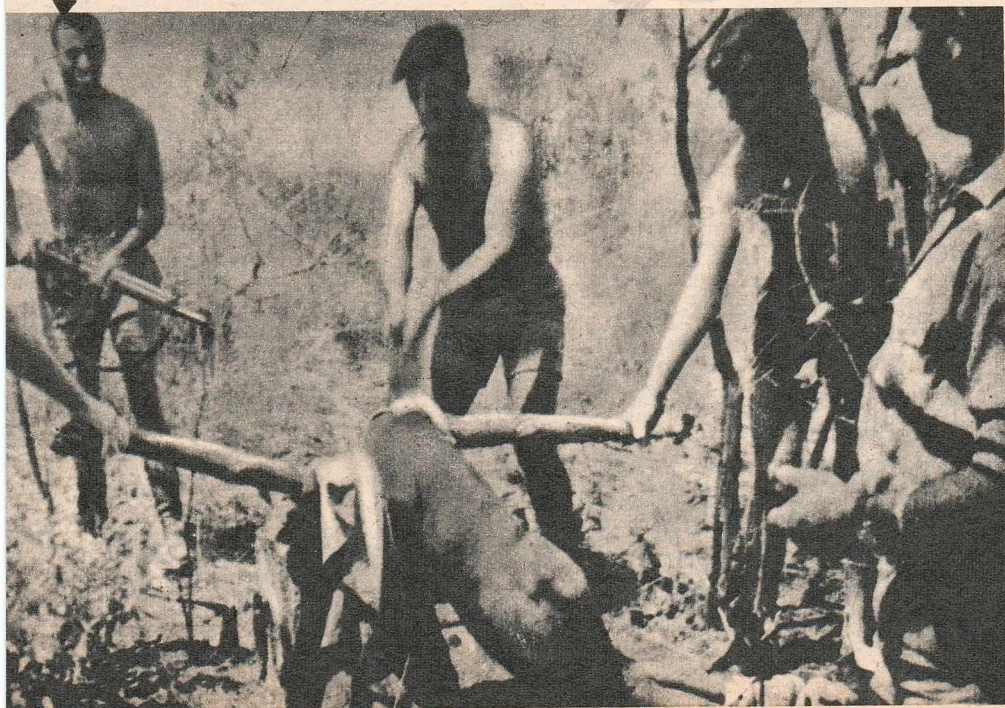

„Cruzimea acestui război — scrie ziarul vest-german «Frankfurter Rundschau» despre reprimarea mișcării de eliberare din Guinea (Bissau) — este pînă în momentul de față inegalată în întreaga Africă. Zilnic bombardiere portugheze lansează atacuri asupra ținuturilor controlate de mișcarea de eliberare. Folosirea napalmului se înscrie în rutina războiului. Satele cultivatorilor de orez și arahide au foarte frecvent înfățișarea unor ruine carbonizate. Și tot în «rutina războiului» se înscriu și asemenea decapitări.

▲ Conferința internațională pentru sprijinirea popoarelor din coloniile portugheze, desfășurată la sfîrșitul lunii iunie 1970 la Roma, a avut drept scop mobilizarea forțelor solidare cu lupta acestor popoare, cunoașterea obiectivelor principalelor mișcări ce conduc lupta de eliberare — Mișcarea populară de eliberare a Angolei (M.P.L.A.), Partidul african al independenței Guineei și Insulelor Capului Verde (P.A.I.G.C.) și Frontul de eliberare din Mozambic (FRELIMO) — mișcări conștiente de particularitățile țărilor și popoarelor lor, dornice să găsească soluții specifice problemelor acestora.

▲ În februarie 1961, cînd patrioții angolezi au deschis focul asupra închisorii din Luanda declanșînd lupta armată de eliberare, la Lisabona s-a hotărît «lichidarea în 48 de ore» a «micii rebeliuni». În prezent, nota, în săptămînalul italian «L'Espresso», Carlo Grigoretti, în Angola «portughezii sînt practic neputincioși. Cele 120-130 de posturi administrative rămase în spatele partizanilor — care controlează, efectiv, o parte vitală a teritoriului angolez — nu mai au nici o funcție, decît poate una simbolică: de a face să fluture steagul portughez». Nici în ce privește Guineea (Bissau) lucrurile nu stau mai bine. «Insurgenții — relatea Ted Heinrich în revista vest-germană «Der Stern» — controlează două treimi din teritoriul guineez... Rapoartele oficiale existente la Bissau apreciază că cel puțin 75 la sută din populația africană participă direct, sub diferite forme, la mișcarea de guerilă». În Mozambic, de asemeni, un sfert din teritoriul țării se află sub controlul forțelor de eliberare. Fotografia înfățișează un grup de luptători angolezi în acțiune.

comunicabil și incomunicabil

de Henri WALD

S-au înmulțit, în ultima vreme, teoreticienii limbajului care deplîng incomunicabilitatea dintre oameni. Dacă se pleacă de la convingerea că nu oamenii vorbesc o anumită limbă, ci o anumită limbă **SE** vorbește de către oameni, atunci este firesc să se ajungă la concluzia că limbajul este o piedică în calea comunicării dintre oameni. «Cred că un om nu este niciodată cu adevărat liber, deoarece are mereu limbajul în spinare», regretă filozoful francez Brice Parain. Gîndindu-se cu nostalgie la un alt mijloc de comunicare decît limbajul, Brice Parain scrie: «Dacă am putea trăi comunicînd fără să vorbim, în mod nemijlocit, în sensul foarte tare al acestui cuvînt, ar fi frumos. Nu-i posibil. De aceea am sentimentul unui blestem analog cu păcatul originar». Nu e de mirare că Brice Parain ajunge, în cele din urmă, la concluzia că «istoria limbajului este istoria minciunii».

Este oare posibilă o asemenea comunicare directă, nemijlocită, nelingvistică? Evident! Există o asemenea comunicare: comunicarea naturală dintre animale. Ea se propagă nemijlocit, ca focul în pădure. Însă, comunicarea naturală, fiind nemijlocit legată de o împrejurare prezentă, este strict senzorială, nearticulată, nedialogală, invariabilă, concretă și individuală. Lătratul unui ciine semnaleză un eveniment imediat și de aceea este manifestarea unei reacții exclusiv senzoriale; sunetele pe care le scoate nu le poate diferenția și deci nu le poate articula alt fel decît așa cum ies în mod spontan; fiind o reacție determinată de prezent și vizînd exclusiv prezentul, lătratul nu poate deveni întrebare și deci nu așteaptă nici un fel de răspuns; cîinii de azi lătră ca pe vremea cînd nu existau încă oameni; în sfîrșit, fiecare ciine lătră în felul său; «lătratul» este un cuvînt și deci o abstracție umană.

În vreme ce animalele comunică între ele prin semnale, oamenii comunică între ei prin semne. Semnalizarea este un fenomen natural, iar semnificarea este o creație culturală. A vorbi înseamnă a articula sunete prezente pentru a semnifica împrejurări absente. Viitorul este cea mai umană dimensiune a timpului. Numai omul poate prospecta viitorul, numai el poate transforma viitorul în prezent, numai prin idealurile lui poate viitorul să participe la acțiunile prezentului. Însă viitorul, spre deosebire de prezent, nu este sensibil, ci doar inteligibil. Viitorul nu poate fi arătat. La el nu se poate ajunge decît cu vorba. Siliți de lupta cu natura să-și comunice unii altora intențiile acțiunilor viitoare, oamenii s-au deprins, treptat, să-și păstreze și pentru ei înșiși vorbele prin care comunicau cu ceilalți. Așa au învățat să gîndească. Gîndurile nu pot fi formate și păstrate decît în și prin vorbe. Dacă este adevărat că pofta vine mîncînd și veselie vine rîzînd, atunci este cu atît mai adevărat că gîndirea vine vorbind. Atitudinile pragmatice și afective ale oamenilor nu devin gînduri decît în și prin vorbire. Comunitatea umană cere membrilor ei să-și comunice ceea ce este comun în lucruri și în atitudinea lor față de ele. Nu este comunicabil decît ceea ce este și ceea ce poate deveni un bun comun. Ceea ce este strict individual nu este comunicabil unei comunități umane, deoarece nu face parte din cultură, ci din natură. Fără a fi liniștită, natura e tăcută. Grăitoare nu este decît cultura. Tăcere nu poate exista decît «dincoace» de cultură, în natură sau «dincolo» de cultură, în cer; în cultură răsună neconștient trecerea vorbirii în gîndire și a gîndirii în vorbire. A gîndi nu înseamnă a nu vorbi, ci a nu rosti. În cultură, tăcerea nu înseamnă lipsa vorbirii, ci intreruperea exteriorizării ei. Așa se explică de ce tăcerea oamenilor poate fi atît de elocventă.

Spre deosebire de comunicarea dintre animale, care este naturală, nelingvistică și imediată, comunicarea dintre oameni este, dimpotrivă, culturală, lingvistică și mediată. Vorbirea recurge la sensibilitate, dar pentru a informa intelectul; ea este dublu articulată — în foneme distinctive și moneme semnificative — dialogală, evolutivă, abstractizantă și generalizantă. Istoria puterii umane asupra naturii începe cu îndepărtarea semnificației inteligibile de semnificatul sensibil audio-vizual. Vorbirea și scrierea devin din ce în ce mai rafinate și gîndirea devine din ce în ce mai abstractă și mai capabilă să descopere identitatea lucrurilor din spatele diversității lor.

Lupta îndreptățită împotriva vorbirii a ajuns, astăzi, să nedreptățească însăși vorbirea. Suspendarea limbajului ar însemna însă renunțarea la cultură și recăderea în natură. În geneza omului, limbajul este într-adevăr «originar», dar nu este un «păcat», ci principalul instrument al construirii culturii. A dori să înlături rezistența pe care limbajul o opune gîndirii seamănă cu dorința porumbelului lui Kant de a scăpa de rezistența aerului în timpul zborului... Sentimentul tragic pe care îl trăiesc unii în fața limbajului provine din dorința absurdă de a comunica incomunicabilul, de a comunica intimitatea vieții prin intermediul limbajului sau de a comunica ideii prin ocolirea limbajului. Prin limbaj, societatea vorbește în fiecare din noi și ne permite astfel să-i vorbim. Monologăm în limba poporului din care facem parte.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Mai mulți cititori au așteptat (sau mai așteaptă încă) de la noi să publicăm în revistă unul sau mai multe bilanțuri ale activității de creație artistică din anul care abia s-a încheiat. Trebuie să le spunem că în această privință nu vom face nimic mai mult decât am făcut până acum în revistă și în almanah. Bilanțurile sînt posibile și binevenite în ce privește socotelile bănești sau alte valori imediat măsurabile. Cît privește aprecierile, interpretările, ierarhizările (mai ales în domeniul cultural), e mai bine, poate, să așteptăm sau, în tot cazul, să nu ne grăbim cu sentințe definitive. E posibil ca evenimente care ni s-au părut acum neînsemnate, accidentale, să devină sursa unor procese istorice de valoare hotărîtoare și viceversa, după cum e posibil ca opere pe care le considerăm realizări de seamă sau oameni care ne apar ca personalități de prim rang, să fie reduși de istorie la dimensiuni mult mai modeste. Poate ne vom amuza odată publicînd lista cărților considerate drept capodopere în 1910 sau în 1920. Cu o singură condiție: să nu ni se ceară să le procurăm celor care ar dori, eventual, să le citească. De unele din ele nu-și mai aduc aminte nici șoarecii care le-au ros.

Am fost foarte sensibili la scrisoarea pe care ne-a trimis-o cititorul Al. Pădureanu din București; dumneasa ne mulțumește pentru publicarea grupajului de fotografii și texte intitulat «Cel care credea în el și cel care nu credea...» și închinat luptei revoluționarilor basci. Avem sentimentul că oricît am scrie despre mișcarea antifascistă a poporului spaniol, despre lupta de eliberare națională a bascilor, tot n-ar fi pe măsura unor fapte care se înscriu printre cele mai exaltante ale vremurilor noastre. Are dreptate tov. Pădureanu atunci cînd consideră că despre basci s-a scris prea puțin, că oamenii de la noi nu cunosc prea multe despre acest mic și eroic popor, care-și duce din vremuri imemorabile existența pe coastele Golfului Biscaya, pe cele două versante ale Pirineilor occidentali, popor de păstori, mineri și pescari, care n-a cunoscut aproape niciodată libertatea și independența națională. De 34 de ani, de cînd efemera lor autonomie a fost zdrobită sub șenilele tancurilor fasciste și sub bombele avioanelor hitleriste, de cînd s-a consumat tragedia din legendara lor capitală, Guernica (tragedie imortalizată în tabloul lui Picasso), bascii desfășoară o bătălie care n-a conținut nici o zi pentru apărarea ființei lor naționale, pentru drepturile lor elementare, pentru apărarea limbii lor, *euskera*, bizară și fascinantă, aspră și zgrunțuroasă, căreia pînă-n ziua de azi lingviștii nu i-au putut găsi vreo înrudire cu vreo altă limbă vorbită în Europa. Planul demont al autorităților de la Madrid de a șterge de pe suprafața pămîntului naționalitatea și limba bască a eșuat. În lupta cu asupritorii, minerii, intelectualii și preoții basci au dat numeroase jertfe de sînge. În ultimele trei decenii Euzkadi-ul (Țara Bascilor) a fost nu numai unul dintre teritoriile cele mai asuprite ale Europei, ci și unul dintre cele mai agitate (ceea ce n-au știut sau n-au vrut să vadă miile de turiști imbecilizați care căscau gura pe străzile din San Sebastian sau Bilbao, încințați că pot să facă «shopping» ieftin sau să capete un bilet la festivalul mondano-cinematografic). Acuzații din procesul de la Burgos au fost condamnați la ani grei de închisoare; numai datorită presiunii opiniei publice cei șase condamnați la moarte au putut fi smulși călăului. Dar, indiferent de sentință, ultimele săptămîni ale anului 1970 au fost martore unei mișcări de solidaritate cu poporul spaniol, cu luptătorii basci, care fac cinste bătrînelui nostru continent.

Am citit cu atenție scrisoarea cititorului ing. C. Reinert din Buzău, cu privire la problema (mult discutată în aceste coloane) a învățării limbilor străine. Dacă am înțeles bine, tov. C. Reinert propune ca specialiștii care cunosc perfect una sau mai multe limbi străine să fie concentrați într-un centru și folosiți pentru efectuarea de traduceri (actualmente — e vorba de literatura tehnică — nu totdeauna corespunzătoare). Soluția nu ni se pare realistă. De obicei, limbi străine cunosc tocmai specialiștii cei mai buni; și atunci, cum să renunțe industria la ei în favoarea editurilor și a institutelor de documentare? În al doilea rînd, problema nu e de a crea un corp de traducători, ci de a permite tuturor specialiștilor să folosească materialul documentar curent de care au nevoie. Deci, răspîndirea cunoștințelor și nu concentrarea specialiștilor.

Cititorul V. Alexiuc din Rădăuți ne trimite o listă de actori de cinema, ale căror nume încep cu litera A și B și pe care i-ar dori cuprinși în lexiconul «De la A la Z», pe care-l publică revista noastră. Din păcate, cum spunea un prieten al lui Voltaire, «asediul nostru e făcut», literele A și B s-au epuizat, acum sîntem la litera C și sperăm să mergem repede înainte. Eventuale completări ar putea fi luate în considerație după ce vom epuiza și litera Z. Dar pînă atunci, mai e vreme.

(Urmare din pag. 7)

Nicolae Ceaușescu în expunerea sa la plenara din 16 decembrie 1970, asupra problemei îmbunătățirii organizării activității productive, creșterii spiritului de răspundere, întăririi ordinii și disciplinei în muncă.

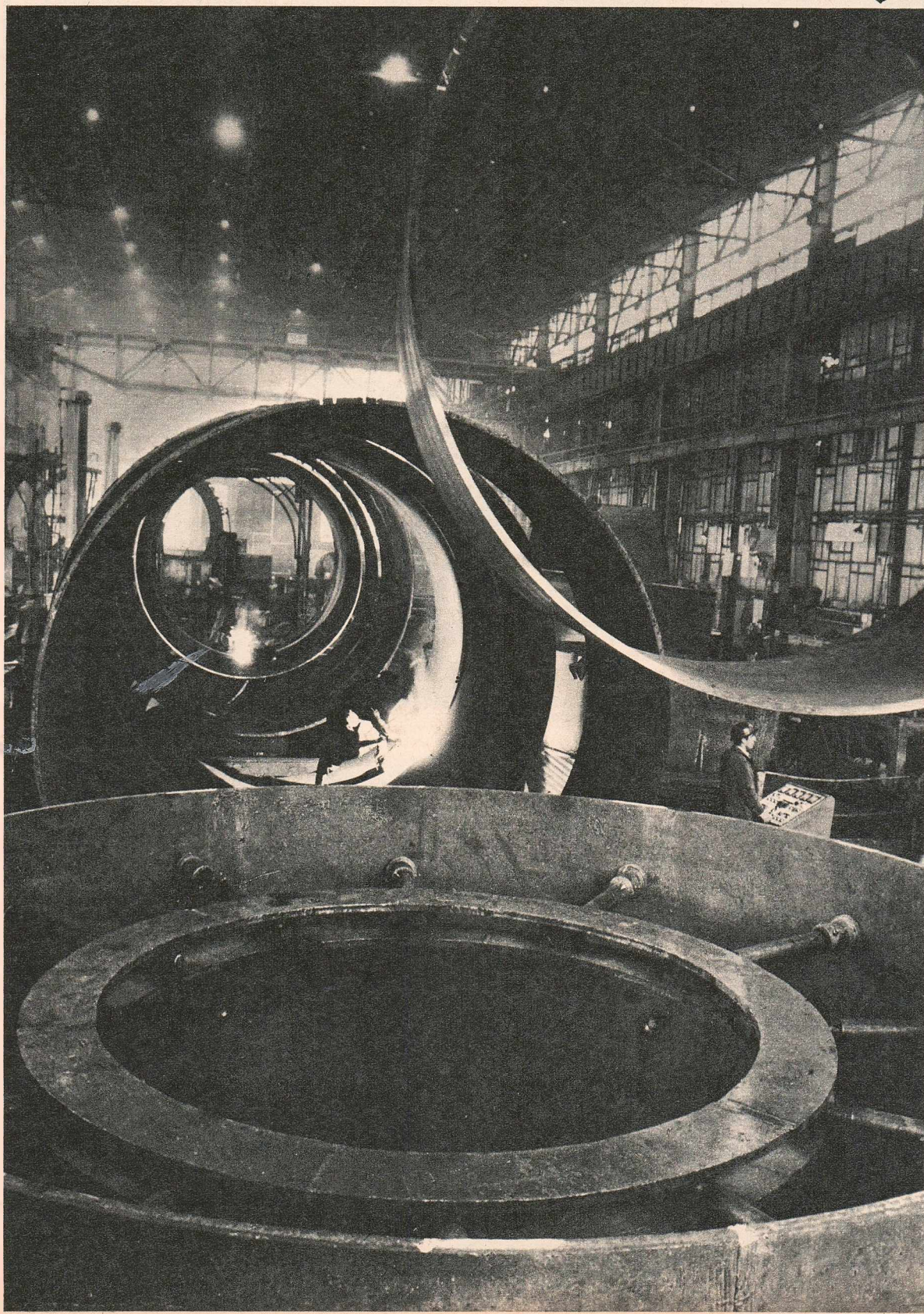
Realizarea tuturor acestor direcții la nivelul fiecărei ramuri de producție și întreprinderi este de natură să aducă o contribuție esențială la creșterea productivității muncii în fiecare verigă a activității economice, la sporirea rentabilității și a eficienței muncii cheltuite de societate, într-un cuvînt, la mărirea cantității de produse, la creșterea nivelului de trai.

*

Iată dar cîteva aspecte ale productivității asupra cărora s-au oprit factorii de răspundere solicitați de noi. Creșterea productivității muncii este nu numai o sarcină de plan este preocuparea tuturor, este, dacă vreți, o stare de spirit, care a și început să fie materializată în planuri stricte, defalcate pe luni, trimestre, ani. O primă dovadă că viitorul începe, a început.

INTELIGENȚA ÎN ACȚIUNE

În halele uzinei «Independența»-Sibiu, uriașele virole de oțel, cu destinația hidrocentrala de pe Lotru, se fabrică într-un ritm tot mai accelerat.

PER'SABILITĂȚILE

O afacere cu vid. Cu spațiu pur. Să cumperi, să recepționezi cea mai grozavă marfă: NIMICUL. De la sticle goale la... golul din sticle.

Ideea a avut-o Gavril Lăcătuș. În mina lui erau piinea și cuțitul întregului grup de 10 infractori, el era cel trecut prin școala codului penal cu 3 ani de închisoare executată anterior pentru delapidare.

Adesea, ori de câte ori auzim scuzele subțiri ale unor conducători de unități economice, care motivează prin lipsă de cadre angajarea unor gestionari ce au suferit condamnări, ne întrebăm cum de această pretinsă penurie nu cuprinde și pe cei care s-au dovedit incorecți? Cum de cei care s-au fript pe seama jonglării cu evidențele gestionare nu numai că nu fug de ele ca dracul de tămâie, ci se dau peste cap să ocupe măcar un post de manipulant, ori vitrinier, ceva care să le creeze, fie și ocazional, posibilitatea de a semna câte o factură, câte un avizuleț de expediție?

Funcția lui Gavril Lăcătuș era ultrabanală: primitor-expeditor la izvorul de ape minerale-Floreni, gospodărit de întreprinderea de industrie locală din Vatra Dornei. Primea camioane cu sticle goale și expediția camioane cu sticle pline. Apa e apă, curge dacă n-o captezi, sticlele sînt sticle, nu se căsătoresc între ele și nu fac copii.

Dar Lăcătuș vroia să trăiască pe picior mare și pentru asta n-a fost de loc nevoie să forțeze natura. A avut la dispoziție altceva: culanța unor norme interne care prevedeau (și prevăd!) un procent exagerat de perisabilități pentru manipularea sticlei cu apa minerală. Pe baza căror norme s-or fi stabilit acele procente, nu știu, fapt este că sticlele nu vroiau nicidecum să se spargă în proporțiile prevăzute de instrucțiuni. În fața acestei situații, Lăcătuș avea trei posibilități: să nu invoce perisabilitățile — ceea ce ar fi fost împotriva tirii lui de om cu antecedente — să piseze sticlele cu ciocanul, ceea ce ar fi consumat timp, manoperă și ar fi fost absurd, ori să-și creeze plusuri în gestiune pe care să le sustragă prin acte de recepție fictive. Ați ghicit, G.L. a ales a treia soluție.

Avea neapărată nevoie de complici. În primul rând — un furnizor de paie. L-a găsit în persoana lui Gheorghe Chișeri, gestionarul depozitului Filcoop din Vatra Dornei. În al doilea rând — un cărăuș de nădejde. Cel mai potrivit s-a dovedit a fi Gavril Candrea, care și așa nu se prea omora cu conducerea autocamionului.

Planul era următorul: reprezentantul izvorului de ape, pe baza plusurilor de sticle ce nu vroiau să se fărîme, avea să confirme fictiv sticle «livrate» de depozitul Filcoop, depozitul la rîndul lui să recepționeze aceste sticle total invizibile de la gestionarii cooperativelor, care și ei să facă achiziții fantomă contra bani reali.

Tustrei au început să bată pe la ușile gestionarilor cu apăsătoare stravezi. Unii i-au refuzat indignați, atrăgându-și disprețul șpanilor. Scuzați stîngăciile de stil, dar am preferat să transcriem fidel relatarea lui C.B. din Dornisoara, care a avut tîria să reziste ispitei: «i-am răspuns că cine ar putea semna un aviz fals și ei (Gheorghe Chișeri — nota noastră) a spus să fac măcar un cîrlig în forma de semnătură. Eu i-am răspuns că așa ceva nu pot face, care ei s-a supărat și mi-a răspuns că sînt un om de nimica și a plecat spunînd că n-am eu nevoie de bani!» Da, C.B. nu avea nevoie de bani murdari. Acum ține fruntea sus, în timp ce arogantul de atunci dă din colț în colț și meditează în pușcărie asupra a ceea ce înseamnă să fii om cu adevărat de nimic.

S-au găsit și 6 inși dispuși să contribuie la completarea filierei achizițiilor fantomă. Unii dintre ei, cum este Costan Florea din comuna Podu Coșnei, abia așteptau ocazia unor atacuri «curate», care să nu le atecizeze gestiunea. Cheltuielile lui C.F. întreceau de mult veniturile licite, luxul se extinsese pînă la angajarea unei îngrijitoare în casă. Alții, cum ar fi Gheorghe Doroftiesei de la cooperativa Dorna Candreni, dau atitudinii lor motivări cel puțin hilare: cică de ce să nu fi acceptat cîrdășia, dacă tot își îndeplinesc planul de achiziții!

Cu complicitatea unor asemenea oameni, mii de lăznavetă cu zeci de mii de sticle au început să circule în visurile și în imaginația infractorilor. E drept, șoferul Candrea se deplasa și el cu autocamionul. Dar nu pentru a căra ambalaje. Alerga de mama focului, pe cheltuiala și timpul de muncă al statului, transportînd formulare de la un falsificator la altul. La capătul «cursei» avea itinerarul perfect confirmat în documente, de multe ori cu tonaj care depășea posibilitățile record ale camionului, dar pecetluit în bună regulă de «furnizori» și «beneficiari». Activitatea tebrăia a depozitelor angro era inocuită cu sușetorii și tranzațiilor conspirative purtate pe după stivele cu mărțuri. Seara, complicitățile se strîngeau în jurul unor butelcuțe adevărate și, a doua zi, totul era reluat de la început.

Era firesc ca vadul fraudelor de la izvor să se înfunde și ulcioul delapidatorilor să nu mai meargă la apă minerală. Nu de altceva, dar un întreg sistem de controale și evidențe extracontabile fac imposibile, teoretic, confirmările de transporturi neefectuate. Dar acestui sistem preventiv, ideal — pe hîrtie — Lăcătuș și Co, i-au opus obiceiuri noi, proprii, al căror succes a mizat pe indolența și nepăsarea funcționarilor din jur.

Devenise o regulă, spre exemplu, ca un recepționar să verifice marfa și un altul să semneze actele. Apoi rolurile se inversau. De ce? De unde această regulă demnă de Dănilă Prepeleac? Oricît de absurd ar fi, consecința practică imediată era ștergerea urmelor oricărei responsabilități, crearea unui haos în care să nu subziste nici o amintire. Nimeni nu mai știe ce a făcut și ce n-a făcut, ce a văzut și ce n-a văzut. Contabilitatea oficială se îneca în ceața formelor fictive, bruiată de infractori, în timp ce ei își țineau riguros evidența sumelor deturnate.

La data depistării grupului, ele totalizau 77 707 lei. Numai din sticle goale, care n-au vrut să se spargă!

Sergiu ANDON
Desen de Vasile OLAC

sport

de Emanuel VALERIU

erori?

A început un nou an și, ca de obicei, o dată cu el, amatorii de sport își fac iluzii. Să nu vă sperie faptul acesta atât de obișnuit, deoarece iluziile ne sînt necesare tuturor și să admitem, spre a evita spaimele, că a avea iluzii nu înseamnă, neapărat, să vișăm cai verzi pe pereți, ci să îndrăznim, mai întîi în imaginație, ceea ce dorim să realizăm practic prin eforturi ulterioare (muncă propriu-zisă, dar și imaginație, foarte multă imaginație).

Cei mai mari amatori de iluzii sînt, fără îndoială, adepții jocului de fotbal pentru că, pe de o parte, ei sînt și cei mai numeroși și, pe de altă parte, pentru că la fotbal orice este posibil. Ar mai fi de adăugat ceva și anume faptul că jocul respectiv are un calendar competițional regulat și amplu atît pe plan intern, cît și pe plan extern, astfel încît există posibilități de afirmare și surse de nădejdi multiple. Dacă ar fi să ne gîndim doar la campionatul divizionar al primei categorii și la echipele care-l alcătuiesc, și ar fi de ajuns spre a ne susține teza, multe echipe și simpatizanții lor urmîrind cîștigarea titlului (vezi chiar și declarațiile antrenorului Gil Mărdărescu de la Politehnica Iași), iar altele la supraviețuire, în cadrul întrecerii respective. La nivelul internațional sperăm la participarea în finala campionatului european. În întrecerile intercluburi dorim să nu se repete eșecurile de pînă acum și așa mai departe.

În ce măsură aceste dorințe vor rămîne simple iluzii și în ce măsură șansele de a deveni realități se vor realiza? Răspunsul nu-l poate da decît desfășurarea întrecerilor respective la vremea sorocită. Acum nu se justifică decît discuțiile, presupunerile și — pe deasupra tuturor — modul de pregătire a viitoarelor succese și împliniri. Urmîrind lucrările consfătuirii antrenorilor de fotbal, care au încheiat activitatea anului trecut în disciplina numită (evident din relațiile presei de specialitate în-cruțit tovarășii de la federația de fotbal ca și alții dintre cei care organizează conferințe de presă în sport uită cu consecvență să convoace — ori să invite! — și pe titularul rubricii «Flacării» crezînd, probabil, că o publicație săptămînală reprezintă cu totul altceva decît un organism de presă), am fost surprins de participarea tehnicienilor fotbalului nostru. În ce fel? Sigur nu pentru disciplina prezenței lor — era o obligație fără îndoială — ci pentru modul în care au știut să ocolească ceea ce era esențial, ori măcar ceea ce reprezenta intima lor convingere în problemele fotbalului. Înu vreau să fac nimănui proces de intenție dar sa altu acum că la Dinamo, de pilda, atmosfera din cadrul echipei a constituit pîrghia bunelor rezultate, cînd informațiile noastre și ale altor colegi de meserie erau cu totul opuse, sau să citesc cîtă importanță se acordă turneele de pregătire peste hotare în timpul iernii și să aflu apoi că antrenorul Coco Dumitrescu, de la U.T.A., dă acatiste că a scăpat de lungul «voiaj» ce i se propusese, ca să nu mai dau și alte exemple din cele multe ce se pot da, constituie pentru mine un prilej de mirare.

Unde se ascunde eroarea?
Cred că am întrezărit-o zilele trecute cînd am discutat, la o trecere prin Arad, cu același Coco Dumitrescu. În ceea ce-l privește, omul crede în metodele sale de lucru și în posibilitățile jucătorilor pe care-i are și pe care-i cunoaște foarte bine. Omul mai crede că, fiind vorba despre sport și despre competiție, gîndurile sale intime constituie o proprietate exclusivă a echipei pe care o antrenează, un secret de fabricație, dacă vreți. El, și absolut sigur, și ceilalți antrenori — mai ales cei cu adevărat valoroși — cred același lucru și de aceea nu agreează ideea unor «schimburi de experiență» de genul celor dintr-o ramură de producție oarecare. Una este să te întreci cu altă întreprindere în a face pantofi mai buni, destinații maselor de cetățeni, și alta este să încerci practicarea unui gen de fotbal prin care să-ți învingi adversarii și să cucerești gloria sportivă, în dauna lor.

Situația mi se pare foarte clară și mă întreb ce se urmărește prin organizarea unor astfel de consfătuiri și nu numai la fotbal? Crede cineva că se vor găsi idealști totali care să dezvăluie «secretele» în care ei cred și «rețetele» după care lucrează? Personal, nu cred așa ceva. Aș crede într-o singură împrejurare: atunci cînd tehnicienii, și nu numai cei din fotbal, ar avea o asociație profesională permanentă, cu un caracter foarte precizat: cu un statut în toată regula, cu capacități juridice legale, cu un profil ferm al preocupărilor și activităților, un fel de sindicat, dacă vreți, pe care federațiile de resort să le poată urmări în activitate, să le poată îndruma, dacă vor crede necesar, să le tragă la răspundere și așa mai departe.

Altfel mă tem că munca depusă cu organizarea unor consfătuiri de acest gen corespunde unei risipe de energii și poate echivala cu o eroare multiplicată din obișnuință, intrînd în domeniul iluziilor pure, adică al celor fără împliniri.

Acest gen de iluzii, recunosc, nu este recomandabil. Mai ales unor instituții cum sînt forurile tehnice ale diverselor sporturi.

VIITORUL NEPREVĂZUT AL ROȚII OLARULUI

E lucru stabilit că roata olarului a însemnat și înseamnă un moment de victorie a gândirii omenești în pașii noștri pe calea civilizației. Un moment însemnat și totuși un moment atât de demult, încât ni-l reamintim doar atunci când facem istorie.

Și totuși la Turda, roata olarului este prezentă. De fapt, prezentă — e un fel de a spune: pentru că minunea asta primară a suferit atâtea transformări încât nici nu mai e de recunoscut. N-avem de-a face decât cu spiritul ei. Un spirit care însă a făcut explozie. O explozie binecuvântată.

La Fabrica de ceramică de acolo, pe la începuturile ei, s-a folosit roata cu pricina și meșteri incontestabili, ba chiar artiști, produceau, cu talent și hărnicie, oale și ulcele; cu alte cuvinte, ceramică de menaj.

A venit însă epoca industrializării, a electrificării, într-un cuvânt epoca socialismului și explozia creatoare, de care am vorbit, a avut loc.

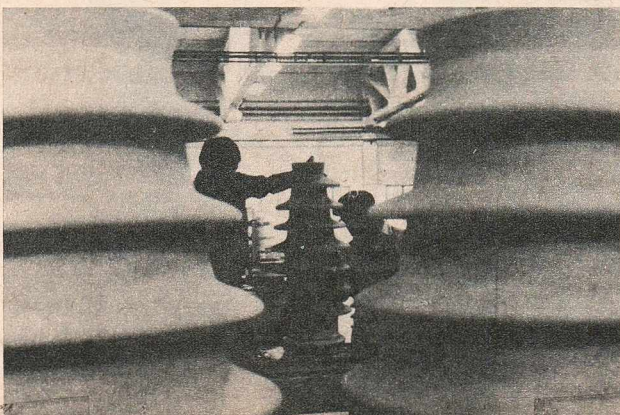
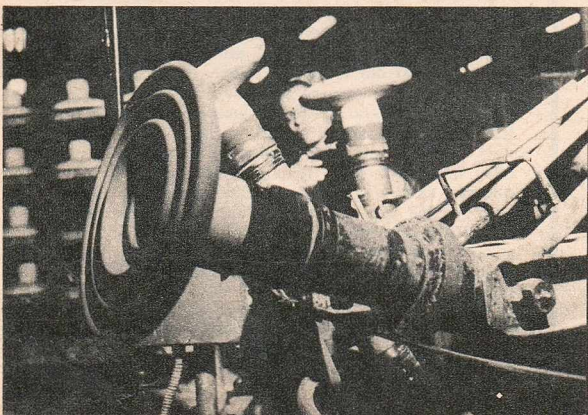
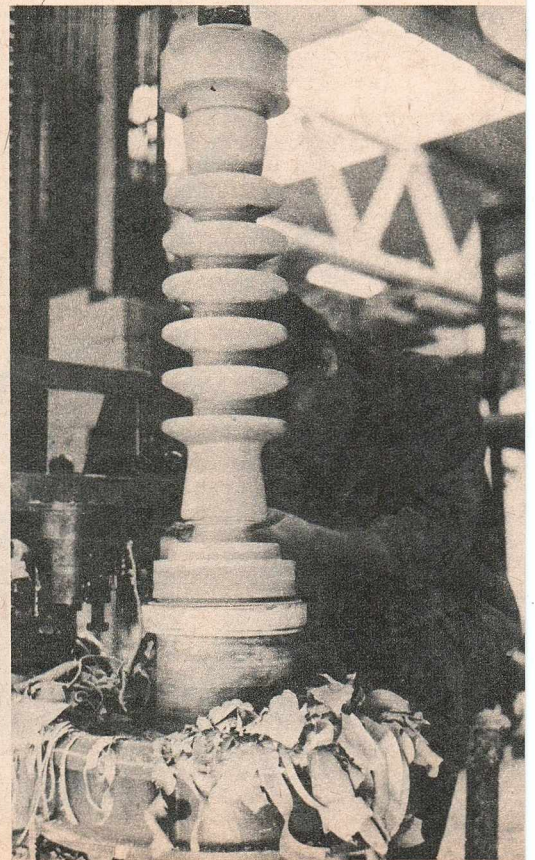
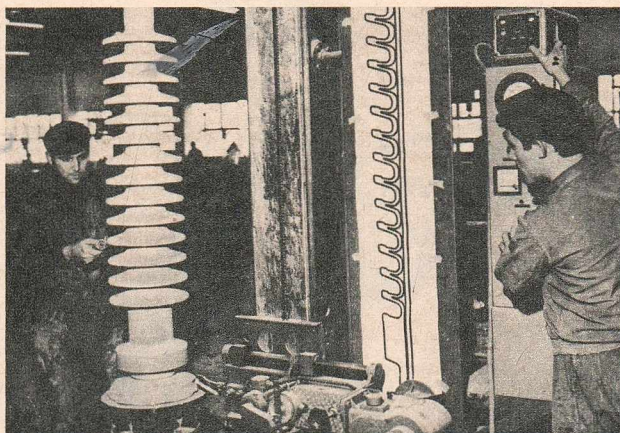
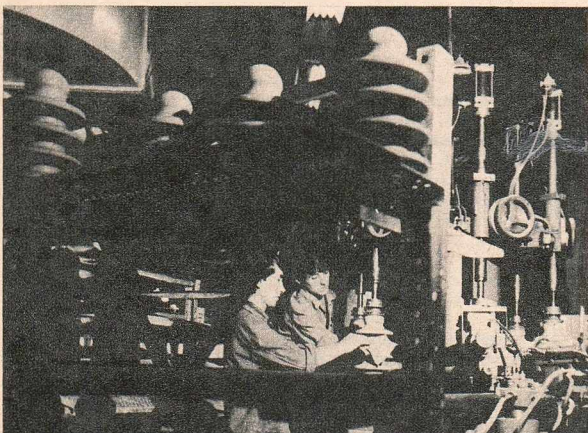
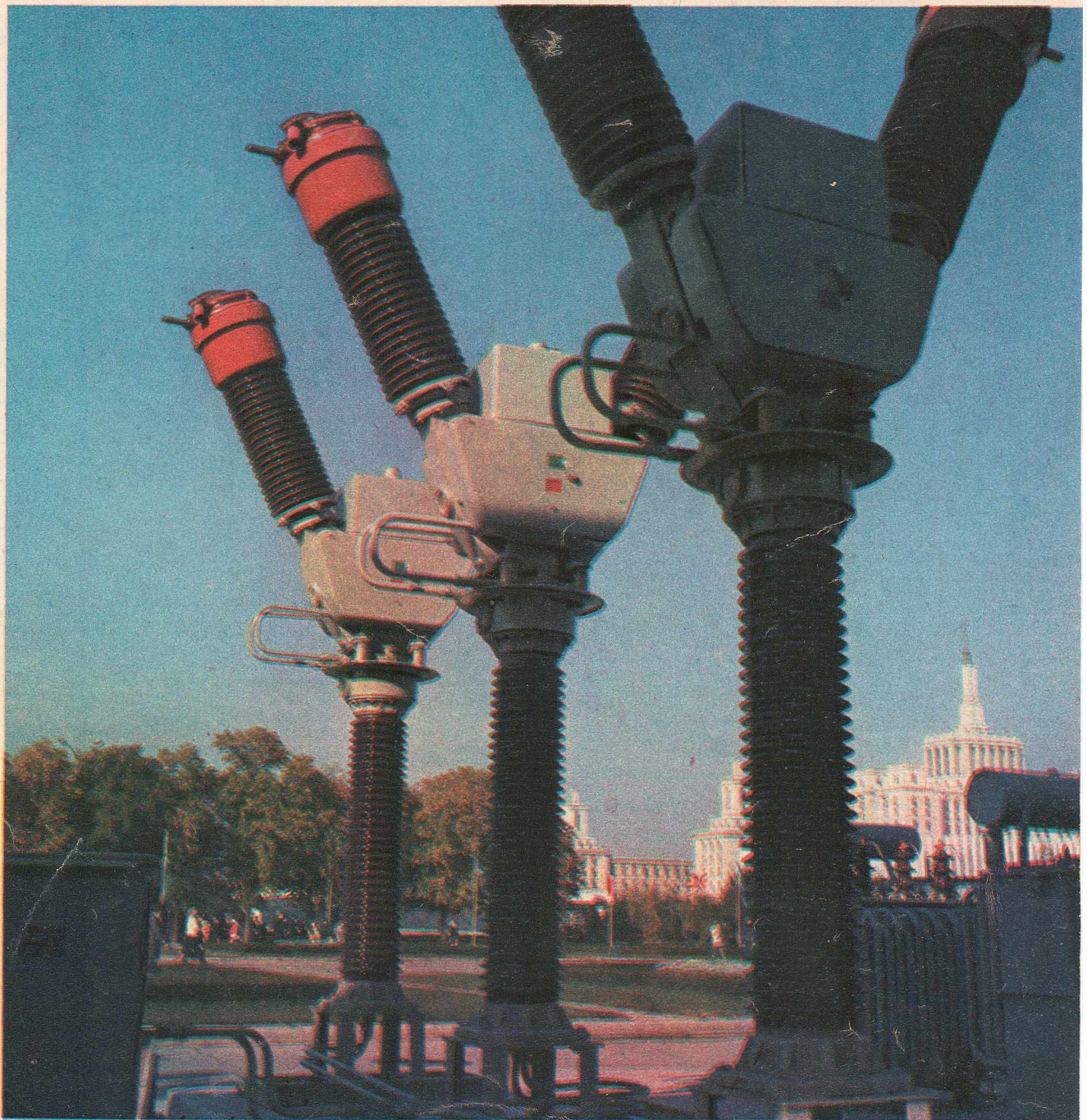
Fabrica s-a extins, utilajele ei s-au schimbat, oamenii ei s-au recalificat și au devenit mai numeroși, producția s-a diversificat și respecializat. Până și firma a trebuit schimbată: azi, la Turda, avem unica fabrică de electroceramică din țară.

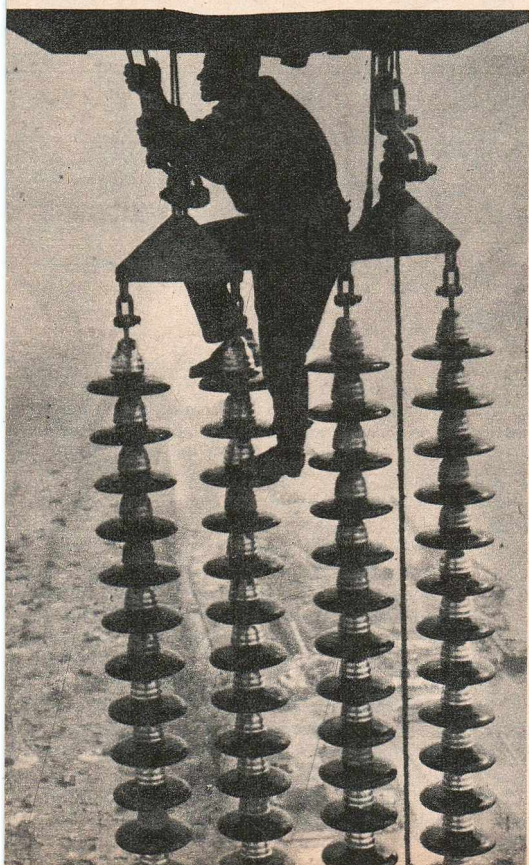
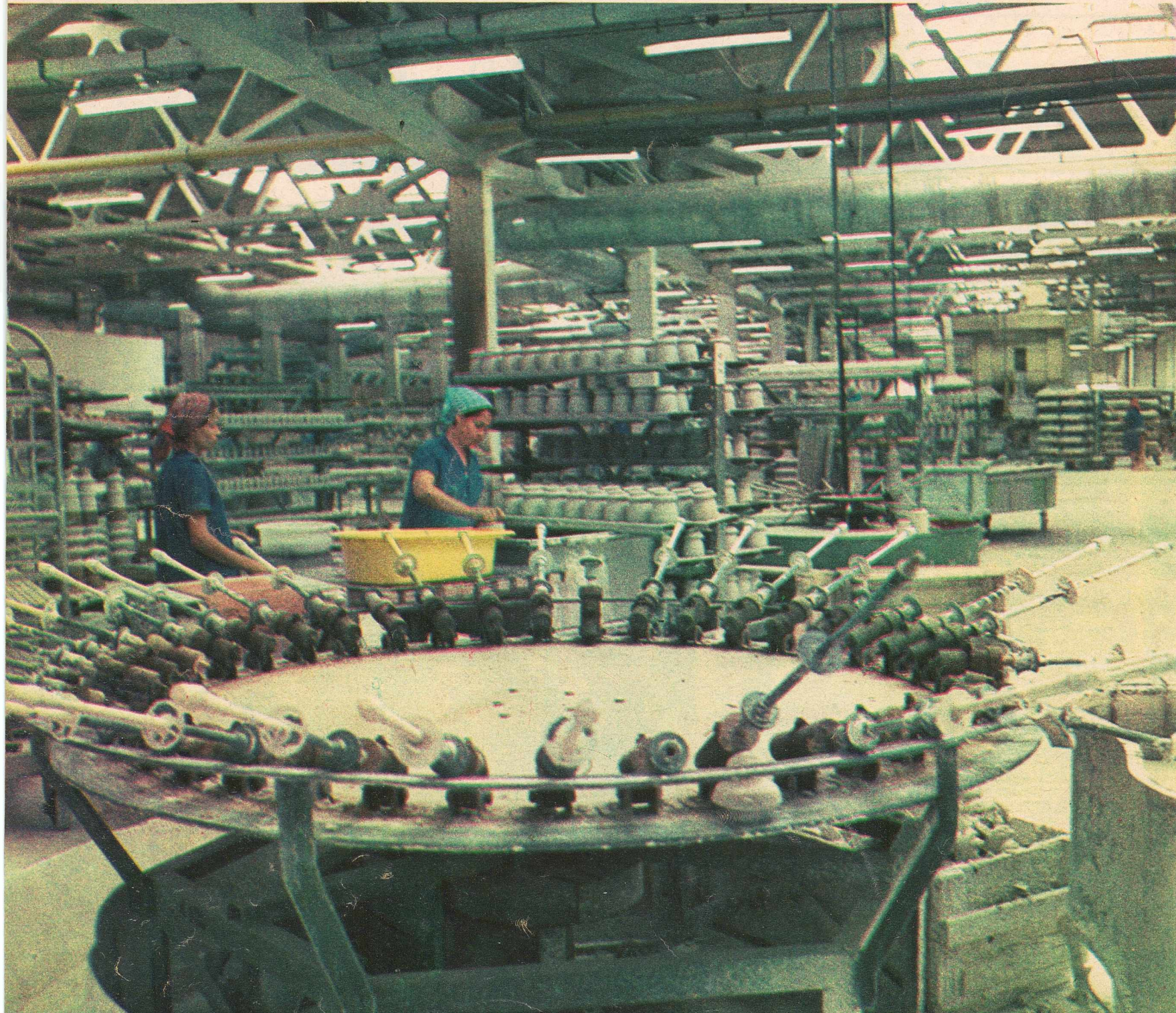
Renăscută în ultimii ani ai cincinalului ce abia l-am terminat, fabrica răspunde foamei mereu mai mari a industriei noastre energetice, producând, pe lângă o întreagă serie de mici piese electroizolante, masivi izolatori de joasă, de medie și de înaltă tensiune, izolatori absolut necesari în echiparea liniilor, stațiilor, posturilor de medie și înaltă tensiune, în echiparea locomotivelor electrice, precum și în echiparea altor aparate și mașini electrotehnice.

La Turda s-a făcut pasul de la roata olarului, la strungul și presa automată de mare productivitate; pasul de la cuptoarele de construcție simplă, la cele tunel de mare randament. La Turda roata olarului a fost reinventată, potrivit gândirii noastre moderne. La Turda, Istoria își dezvăluie epocile.

I. NICOLAE
și S. STEINER

La Tîrgul internațional din 1970 de la București am dovedit, printre altele, că sîntem în stare să fabricăm electroizolatori la și de nivelul tehnicii mondiale.

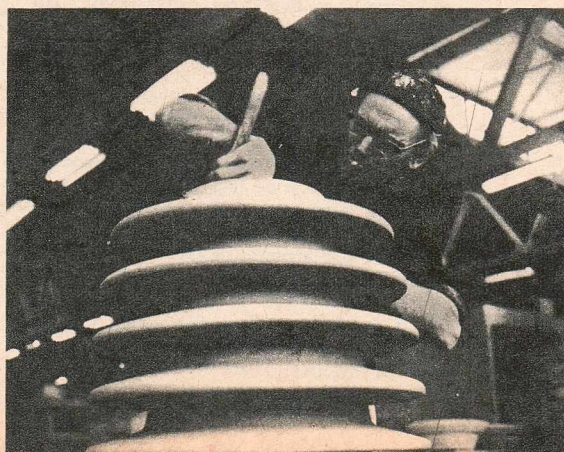
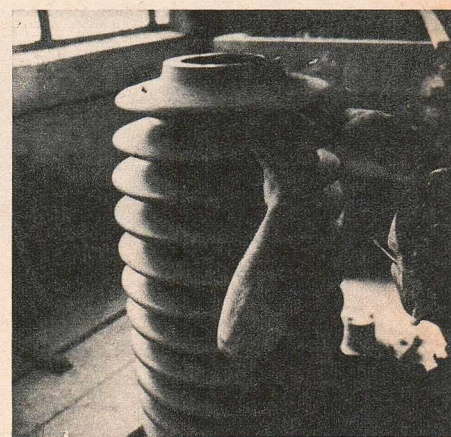

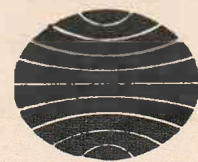

Roata olarului a făcut loc
utilajelor zămislite de vir-
tejul creator al revoluției
tehnico-științifice.

Fotografiile din stînga pot
fi socotite ca o simplă
suiță de imagini luate de-a
lungul procesului de fabri-
care a electroizolatorilor.
Ele însă ascund și un tra-
iect poetic: cel al drumu-
lui humei din adîncurile
pămîntului spre înălțimi-
le luminii.

Cine n-are bătrîni să-și
cumpere. Din fericire, fa-
brica din Turda are. Iosif
Labancz, care lucrează a-
colo de peste 20 de ani, se
dovedește stăpîn și pe ve-
chile și pe noile tehnologii
ale modelării ceramicii.

SALT — DUPĂ RUNDA A TREIA

După a treia rundă a convorbirilor SALT, încheiată la sfârșitul anului 1970 la Helsinki, delegații i-au făcut o vizită de rămas bun președintelui Urho Kekkonen. (In prim plan, Gerard Smith, delegatul american, președintele Urho Kekkonen și delegatul sovietic Vladimir Semionov.) Prilej cu care s-au făcut tradiționalele urări în prag de an nou. Urări pe care opinia publică din întreaga lume le-ar dori concretizate în acest an în încheierea unui acord privind limitarea cursei inamărilor strategice.

PARFUMEURUL

N-o fi prea exaltant pentru filozofi, dar reclamele au ajuns azi să le facă concurență în căutarea și explicarea adevărilor. Iată cum sînt invitați francezii la conferințele d-lui François Castex, de meserie, «parfumeur»:

„«Parfumeurul» este o ființă rară care simte că între diverse esențe există un anume număr de armonii. În timp ce muzicianul studiază contrapunctul și compoziția, stabilite pe bază de legi și reguli scrise, în timp ce pictorul are la îndemână bogata teorie a Marilor Maeștri, în timp ce sculptorul se întoarce mereu la Grecia, în timp ce scriitorul e ghidat mereu de gramatică — parfumeurul n-are la dispoziție nici o formulă prestabilită. El nu are în fața sa decît o serie de flacoane cu arome naturale și esențe sintetice. Toată arta sa este să descopere acordul dintre ele. Artă atît de dificilă încît azi în lume nu există mai mult

cronica de trei secunde

de șapte sau opt mari parfumeuri...»

E și explicația cea mai valabilă, cred eu, pentru a lămuri de ce lumea invadată nu numai de trandafiri și flori de gheață dar și de atîtea miresme grele, de la cadavre în plină descompunere pînă la porcării în plină înflorire, nu mai poate deosebi nici măcar parfumul putreziciunii de putoarea zdravănă și proaspătă. Ba chiar le suportă; ba chiar li se adaptează. Sînt prea puțini parfumeuri în lume, vai, da — și prea multe reguli bine învățate.

COAFORUL

Sfîrșit de an, început de an, știri peste știri, telegrame peste telegrame, vase peste vase, ibrice peste ibrice, recepții peste decepții, stipendii peste incendii, poezii, tragedii, schi, avalanșe, planșe, șosele, momele, bilanțuri peste lanțuri, revolte, recolte, remonte (o literă e suficientă ca un lucru să

fie alt lucru, o idee altă idee, ce forță zace într-o singură literă!, ca să nu mai spunem într-un singur cuvînt!), bomboane peste tromboane, plicuri peste dricuri, drame peste programe, volubili peste insolubili, trăsniți peste bandiți, sifoane la cicloane, ciorbe peste vorbe, dar nici o vorbă, nici o vorbă, nici una, tăcere, totală uitare din partea tuturor agențiilor de presă mondiale, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat în acel salon de coafură din faubourg Saint Honoré unde, la sfârșitul lui noiembrie, patronul a avut ideea de a oferi clienței aflate sub casca de permanent — un program bisăptămînal de music-hall... Se tace din pudoare în fața prostiei? Din rușine față de tot ceea ce e prea pitoresc? Din dispreț pentru ne semnificativ? Sau din teamă pentru ce e prea semnificativ?

Complex lucrează autocenzura mijloacelor de informare mondială!

Radu COSAȘU

ULTIMUL SALT

Fotografia noastră vi-l prezintă pe Mario Gosparini, funcționar, parașutist amator, în timpul ultimului său salt, cu câteva secunde înaintea momentului când s-a zdrobit de pământ. Un salt fără parașută. Căci Gosparini și-a desprins-o, pentru a salva viața unui coleg mai tânăr. Se aruncaseră împreună, și sforile parașutelor lor se încurcaseră. Era prea târziu pentru a se apela la parașutele de rezervă. Dacă rămineau așa — au apreciat martorii tragediei — riscău cel mult să-și rupă picioarele. Gosparini a preferat, se vede, să fie sigur, cu riscul propriei sale vieți, că partenerul său va ajunge la sol viu și nevătămat.

ÎN A TREIA ZI SELENARĂ

La Centrul terestru pentru legături cosmice la mare distanță, «creierul» Lunohodului se află din nou în plină activitate. Specialiștii recepționează semnale radio, imagini televizate, date științifice și telemetrice, trimit în eter comenzi — executate precis și aproape instantaneu pe Lună. După o pauză de două săptămâni, cât a durat noaptea lunară, bateriile solare ale motorului mobil sovietic «Lunohod-1» funcționează din nou. Lunamobilul a intrat în perioada de activitate a celei de-a treia zi selenară. Sînt așteptate noi informații științifice, noi performanțe ale laboratorului mobil lunar.

FLAMANZI ȘI VALONI

Dacă proiectul guvernamental de reformă constituțională n-ar fi întrunit majoritatea necesară pentru a fi adoptat Camera Reprezentanților a parlamentului belgian, supozițiile cu privire la o precipitată dizolvare a parlamentului și organizarea unei consultări electorale cu peste un an înainte de termen s-ar fi putut confirma. Versiunea adoptată, păstrînd ideea stituirii de «teritorii lingvistice», face unele concesii atît flamanzilor — reintegrînd, de pildă, în zona flamandă a capitalei Liège, șase comune apropiate, cît și valonilor — acordînd permisiunea familiilor acestora din Bruxelles de a-și trimite copiii la școli cu limba de predare franceză. Dar nici un nu există în rîndul celor două populații Liège o mulțumire deplină. Cum o dovadă și această demonstrație de la Bruxelles, pînă la votul din parlament.

„CĂLĂUL DE LA TREBLINKA”

Criminalul de război nazist Franz Stangl, fostul comandant al lagărului de concentrare de la Treblinka, după pronunțarea sentinței de închisoare pe viață la Tribunalul din Düsseldorf (R.F. a Germaniei). Atît depozițiile marturilor, cît și documentele prezentate în instanță au permis să se conchidă că odiosul criminal supranumit «călăul de la Treblinka» a făcut vinovat de uciderea a cel puțin 300 000 de persoane.

Silviu BRUCAN

oceanul planetar

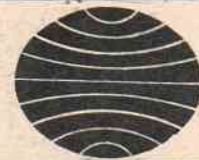
La început de an nou, perspectiva în care privim lucrurile este mai vastă, iar acum avem motive speciale să ne-o lărgim deoarece înseși dimensiunile lumii noastre s-au schimbat: o mîna omul și-o întinde spre planetele universului, cealaltă spre adîncurile misterioase ale oceanului.

De fapt, ideea că tot ceea ce este important pentru politica internațională și pentru destinele omenirii se petrece pe scoarța terestră reflectă un stadiu de civilizație care începe să fie depășit, un mit care — ca orice mit — exprimă nivelul de conștiință și de cunoaștere al omului la un moment dat. În realitate, șapte zecimi din suprafața planetei noastre sînt acoperite de oceane și trăim acum sfîrșitul erei în care imensa întindere și marea lor adîncime le-au asigurat imunitate în fața tendinței omului de a explora și exploata bogățiile planetei. Dacă pînă azi oceanele erau doar căi de transport și teren de bătălii navale, iar dintre bogățiile lor era extras doar peștele, încă în acest deceniu 35% din resursele petrolifere vor fi pompate de sondele marine, iar minereurile de pe fundul oceanelor — la care tehnologia modernă a și ajuns — sînt atît de fabuloase încît unii savanți prezic că vor depăși considerabil pe cele de pe uscat, atît cantitativ cît și ca ieftinătate a prețului de cost. Goana marilor corporații spre adîncul oceanelor s-a și dezlănțuit și problema este dacă istoria conflictelor sîngeroase care a însoțit descoperirea și exploatarea bogățiilor pe uscat se va repeta pe ape.

Pe scurt, înainte de a fi profitabilă omenirii, revoluția tehnologică marină se anunță ca nouă sursă de conflicte pe plan istoric și distructivă pe plan ecologic. Aproximativ zece milioane de tone de petrol și alte reziduuri poluează anual apele mărilor și oceanelor, distrugînd peștii și fauna marină. Recent, la Conferința de la Roma, s-a relevat că de pe piața americană și japoneză au trebuit să fie retrase imense cantități de tuna și alți pești, pînă la cît conțineau mercur peste procentul admis. Caspica și Erie sînt practic moarte, albastra Mediterană a devenit latrina Europei, iar Heyerdahl constata că în Atlantic curenții poartă reziduuri petrolifere ucigătoare pentru vietățile marine. Fluviile Americii de Nord și Europei sînt poluate în procente de 30 pînă la 80 la sută, iar comandantul Cousteau a constatat că cincizeci de mii de specii marine au fost eliminate definitiv de pe harta biologică a lumii. Meteorologi vestiți susțin că uraganele tot mai frecvente sînt cauzate tot de revoluția marină, iar în ultimii ani și cursa înarmărilor nucleare și-a extins demența în mediul oceanic. Minele nucleare au început să populeze fundul mărilor iar lugubra încărcătură americană de gaze otrăvitoare a fost plasată în adîncul Atlanticului.

Mai pot oare aceste forțe tehnice distructive să fie strunite și puse în serviciul omenirii? La recenta sesiune a O.N.U. a fost adoptată hotărîrea de a se institui un organism internațional pentru exploatarea bogățiilor oceanice care se găsesc în afara jurisdicției naționale a statelor. Dar definirea acestei limite este atît de spinoasă și interesele în joc atît de diferite și opuse încît sînt foarte puține șanse să se ajungă la un acord internațional pe această chestiune în timp util. Și pe oceane, poate chiar mai mult decît pe uscat, se înfruntă interesele marilor puteri maritime, care dispun de o flotă vastă, de potențial economic și tehnologic, de vase de război și submarine care împînzesc oceanele și tendința țărilor slab dezvoltate, în special latino-americane, de a-și extinde jurisdicția națională ca o replică la expansiunea puterilor maritime. Deseori însă această duce la lărgirea teritoriului oceanic în folosul altora, cum este cazul cu Peru, a cărui enormă cantitate de pește, în ultimii ani, este achiziționată de o corporație americană și transformată în hrană pentru cîinii și pisicile din Statele Unite.

Tendința oarecum firească a națiunilor este de a extinde principiile și practicile formate de secole pe mater terra firma la medii noi, ca spațiul extraatmosferic și oceanele, chiar dacă acestea se dovedesc improprii pentru hotare teritoriale rigide și precis demarcate. Nici gîndirea juridică formată pe această bază nu se prea sinchisește de aceea că apa și aerul se deosebesc chimic și morfologic de pămînt. Trăim într-o lume a decalajelor și poate cel mai caracteristic decalaj al zilelor noastre este cel care s-a creat între avansul extraordinar imprimat de revoluția științifico-tehnică unor laturi ale activității umane și stadiul în care au rămas valorile și concepțiile tipice societăților umane contemporane.

CUBA — ANUL XII

Numai cine a pășit pe pământul «perlei Antilelor» — cum pe bună dreptate a fost denumită Cuba de către descoperitorii săi — poate avea reala imagine a profundelor transformări petrecute în această țară insulară din acel început de ianuarie al lui 1959, când forțele revoluționare conduse de Fidel Castro au pătruns în Havana, punând capăt pentru totdeauna regimului de teroare și mizerie al dictatorului Batista. Momentul istoric a consacrat intrarea Cubei într-o nouă eră — era socialismului — în care țara cu bogățiile ei au fost redade adevăratului stăpîn — poporul cubanez...

Una din primele măsuri luate de guvernul revoluționar al Cubei a fost reforma agrară, prin care pământul latifundiarilor a fost împărțit la peste 150 000 de familii de țărani. Vizitînd țara, mi-am putut da seama cum prin această măsură fundamentală s-au creat bazele unei noi direcționări a producției agricole, menită să lichideze sistemul monoculturii — impus Cubei de monopolurile străine — să ducă la diversificarea producției agricole în așa fel încît necesarul de produse agroalimentare să fie acoperit de producția internă, creîndu-se totodată și posibilități pentru export, să creeze, în ultimă instanță, un standard ridicat de viață, material și cultural, populației sătești.

În vechea Cubă, industria era ca și inexistentă. Acestui vid industrial i-au luat locul în prezent fabrici de construcție de mașini, de materiale de construcții, combinate de îngrășăminte, termocentrale, unități ale industriei ușoare. Pe plan cultural, lichidarea analfabetismului, învățămîntul general gratuit, crearea a 15 000 de școli, cei peste un milion de elevi și studenți — ce reprezintă oare toate acestea pentru o țară cu o populație de aproximativ 8 milioane de locuitori? Un adevărat record care plasează Cuba, în acest domeniu, pe locul întîi în America Latină.

Sînt doar cîteva date din largul proces al înfăptuirilor care au făcut ca, în ciuda actului arbitrar al OSA — ce a impus membrilor săi, în 1964, ruperea relațiilor comerciale și diplomatice cu Cuba — interesul față de această țară, realizările și politica sa să sporească necontenit în rîndul popoarelor latino-americane.

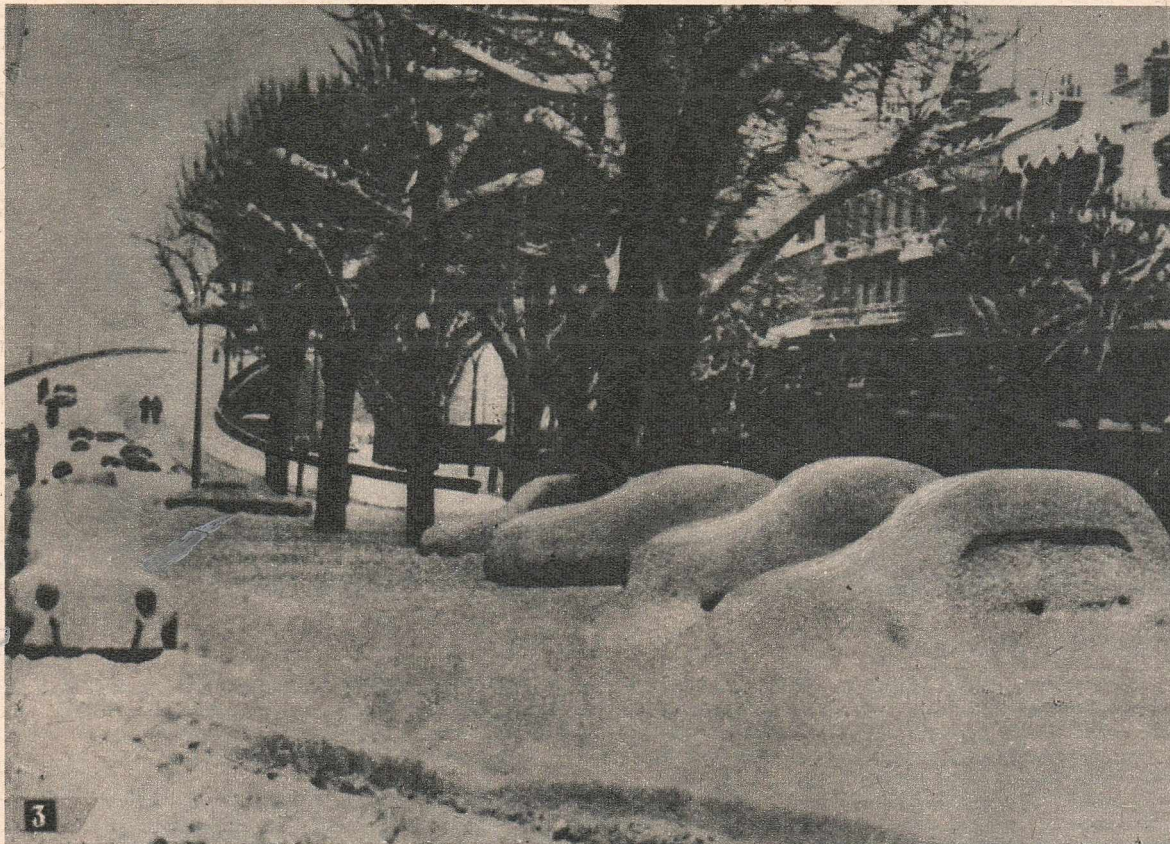
Evoluția pozitivă înregistrată în viața politică a unor țări latino-americane a dat o nouă dimensiune preocupărilor față de relațiile cu prima țară socialistă a continentului, ajungîndu-se la restabilirea relațiilor diplomatice dintre Cuba și Chile. Alte țări ca Peru, Bolivia, Ecuador, Columbia, Venezuela se înscriu în ceea ce publicația «L'information Latine» denuiea «largul proces, în curs de desfășurare, tinzînd spre normalizarea relațiilor cu Cuba».

Gh. POPA

O recentă expoziție de fotografii și aparataj audiovizual, organizată de Universitatea din Havana la Santiago de Chile, a stîrnit un viu interes în rîndul publicului vizitator din capitala chiliană.

IARNA ÎN OFENSIVĂ

Colții — parcă mai ascuțiți decît de obicei — ai iernii se înfig zilnic în noi regiuni ale planetei. Anotîmpul alb s-a instalat cu toate rigurile lui în clima îndeobște blîndă a Peninsulei Iberice, a Africii de Nord și a părții sudice a Asiei, a cuprîns aproape întreaga Europă, a adus viscole de o excepțională violență pe coasta estică a Statelor Unite și a acoperit de zăpezi abundente țărmul Mării Japoniei (fotografia 1). În Europa se semnalează un număr tot mai mare de localități izolate. Traficul — rutier (fotografia 2), feroviar, aerian, fluvial — cunoaște mari dificultăți. Mii de automobile au rămas abandonate pe șoselele troienite, pe străzi (fotografia 3 — în orașul francez Valence).

Acolo unde nu s-a dovedit prea neîndurătoare, iarna a adus însă, ca de obicei, marea bucurie a copiilor (fotografia 4 — localitatea olandeză Volendam).

SUB PRESIUNEA

OPINIEI PUBLICE

MONDIALE

Uriașă campanie de protest desfășurată pe scară mondială, înainte și după pronunțarea sentinței de la Burgos, și-a dovedit eficacitatea. Sub presiunea irezistibilă a opiniei publice internaționale, celor șase patrioți basci condamnați la moarte le-a fost comutată sentința. Conștiința omenirii a impus această comutare dovedind încă o dată că există în lume suficiente forțe pentru a zădărnici încenări judiciare și sentințe monstruoase împotriva luptătorilor pentru libertate, dreptate socială și demnitate umană.

În imagine, una din puternicele demonstrații de stradă care au avut loc în ultimele săptămâni în Europa. Fotografia redă un aspect al marșului de solidaritate cu militanții basci, organizat în Berlinul de Vest. Au luat parte 10 000 de muncitori germani, precum și un grup masiv de muncitori spanioli emigranți care lucrează într-o mare uzină siderurgică vest-berlineză.

Pe pancarte se poate citi: «Libertate pentru revoluționarii spanioli!»; «Alături de tovarășii spanioli!»

ANGELA DAVIS – ÎN AȘTEPTAREA PROCESULUI

Cu toate că procesul intentat împotriva ei în statul California s-ar putea încheia cu o sentință de condamnare la moarte, tînăra militantă americană de culoare Angela Davis nu și-a pierdut curajul. Iată-o la San Rafael, sub escortă polițienească, salutînd, cu pumnul strîns și zîmbetul pe buze, ziaristii.

ÎN MÎINILE RĂPITORILOR

Ambasadorul Elveției la Rio de Janeiro, Giovanni Enrico Bucher (în medalion), continuă să fie obiectul tocmeilor dintre răpitorii săi și autoritățile braziliene. Organizația clandestină care și-a asumat răspunderea răpirii cere garanții sigure că cei 70 de deținuți politici, care ar urma să fie eliberați în schimbul ambasadorului, vor putea să ajungă teferi și la timp în Algeria, Chile sau Mexic. Altfel... Răpitorii au avertizat, printr-un mesaj, că orice tergiversare a tratativilor periclitează situația diplomatului.

În fotografie: un aspect de la reconstituirea momentului răpirii, făcută de poliție în prezența ziariștilor.

60 milioane
de oameni
din 70 de țări
ale lumii
află ora exactă
după ceasurile
cu inscripția
«Fabricat în U.R.S.S.»

CEASURILE
SOVIETICE
«POLIOT»,
«VOSTOK»,
«RACHETA»,
«SLAVA»,
«ZARIA»,
«CEAIKA»,
«LUCH»,

înseamnă:

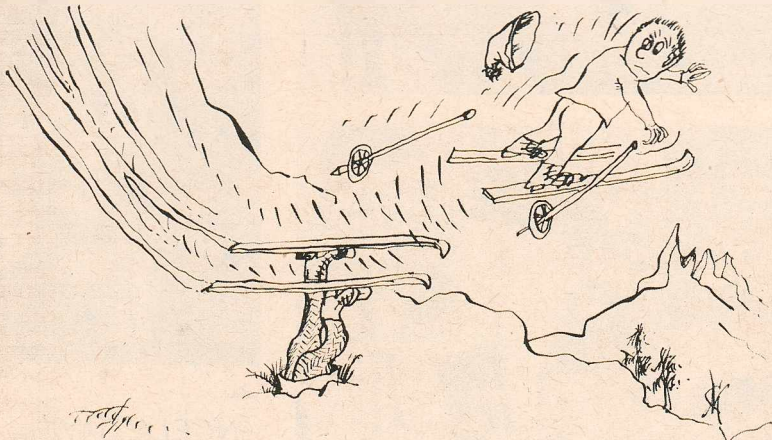
- mecanism cu siguranță în funcțiune
- formă exterioară modernă
- prețuri accesibile

Exportator:
V/O «Mashpriborintorg»
MOSCOVA
G-200 U.R.S.S.

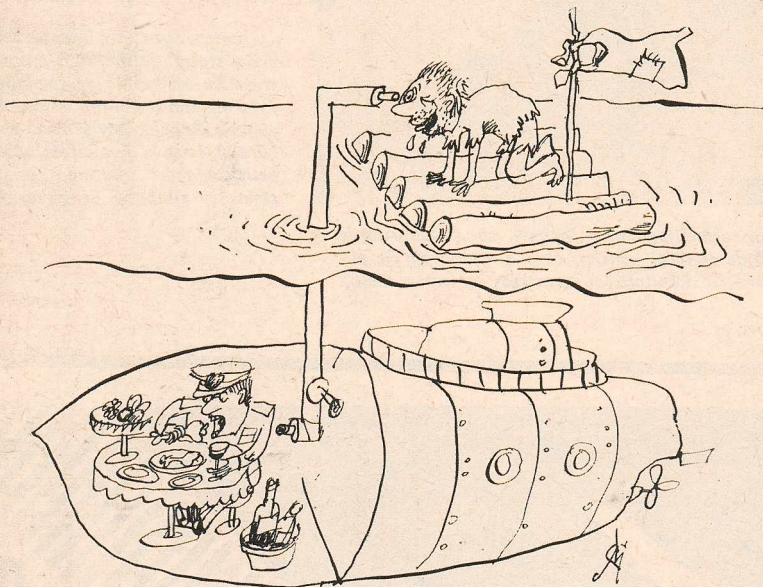
PUBLICOM

UMOR

V. CRĂIȚĂ-MÎNDRA

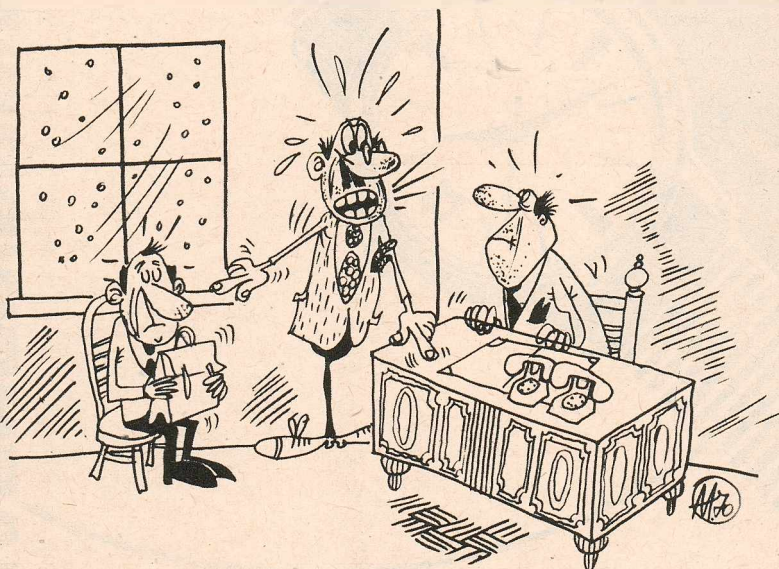

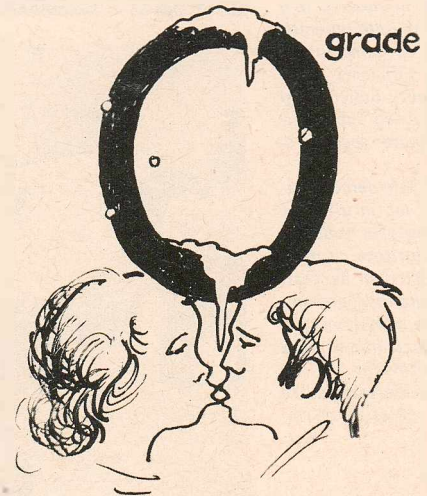

ADRIAN ANDRONIC

— Fără favoritisme, vă rog! Tovarășu' a fost în delegație astă-vară la Constanța, acum e rîndul meu să merg la Predeal!!!

PRETEXTE SUB

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

ORIZONTAL: 1) Gheață (2 cuv.) — Vinturat (fig.). 2) Patima schiului — Dezghețate. 3) Patinoar rural ad-hoc (dim.) — Troian mare. 4) Sol de primăvară — De valoare la un pol (pl.) — Riu în U.R.S.S. 5) Nu mai departe — Intrigă ciinească — Staniol. 6) Plasă de pescuit — Roșu la față. 7) Friguri — Vas mai mic. 8) Frig! — Turțur de gheață — Răcoritor dentar. 9) Prenume masculin — Localitate în China — Cămăși țărănești. 10) Din iarnă-n iarnă — Proverbialul ispășitor — Dumneata. 11) Munți de zăpadă cu patină — Ras. 12) Rece.

VERTICAL: 1) Polei — Le tot ninge. 2) Apus hibernal — Consoanele din...

temă! 3) Îndată (pop.) — Fără răceală. 4) Primii fulgi — Neagră (pop.). 5) Orașel în R.F. a Germaniei — A brăzda — Căluț zăpezilor. 6) Schiurile... saniei — Nins pe margini! 7) El și ea! — Riu în Italia — Stîncă. 8) Din arsenalul rozelor — Cu bănuți dar nu gheață. 9) Anul trecut (abr.) — Pol — Cu fulgi. 10) În expresie cu... poleit — Bloc de gheață — Zel! 11) Nu suflă — Peisaj hibernal coșbucian. 12) Îngropat sub zăpadă — Pișcător.

Toma MICHINICI

Cuvinte mai puțin cunoscute: TNA, ISU, III, ASEL, NURE.

Dezlegarea jocului LA MULȚI ANI 1971, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) RACITURI — ORE. 2) APARATE — BRAD. 3) VESELI — URARI. 4) ATE — ELEV — SAT. 5) SI — UNITATE — I. 6) TART — A — ULEI. 7) G — MA — ITAR — V. 8) EVENIMENTE — S. 9) RETINE — TUCAT. 10) I — IUI — SERATE. 11) LAT — MIINE — ALI. 12) ANIMATIE — ACE.

FLACĂRA-ALBUM

MAURICE RINET a fost, alături de Alain Delon, cel mai solicitat actor francez al ultimilor doi ani. N-a cunoscut niciodată condiția vedetei ridicate în slăvi, dar eleganța și farmecul intelectual ale lui Rinet sînt greu de înlocuit
Foto UNIFRANCE

